YBS.2014

YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ KONGRESİ

ÖZET KİTAPÇIĞI

16-17 EKİM, 2014
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL-TÜRKİYE

ÖNSÖZ

Teknoloji, işletme, insan, sistem teorisi ve bilgi yönetimi konularını bir araya getiren Yönetim Bilişim Sistemleri (YBS) alanının en temel işlevi karar vermeyi kolaylaştırmak amacıyla bilgi üretmek ve bu bilgiyi dağıtmaktır. Bilgi günümüz toplumlarında stratejik bir kaynak haline gelmiştir ve bu bağlamda da bilgi çağının temelini oluşturan YBS alanı, dünyada ve ülkemizde gün geçtikçe daha kapsamlı ve derinlemesine ele alınmakta, çok farklı uygulama alanları bulmakta, dolayısıyla da hızla önem kazanmakta ve diğer bilim dallarını da etkilemektedir.

Yönetim Bilişim Sistemleri disiplininin ulusal kimliğini pekiştirmek ve ilgili paydaşlar arasında bilgi paylaşımı sağlayarak ileriye dönük gündem oluşturmaya katkı sunmak amacıyla bu konuda Türkiye'de ulusal olarak düzenlenen ilk kongre olan YBS.2014'de "Bilişim Sistemleri Yönetimi", "İş Zekası", "Bilgi Teknolojileri", "Toplum ve Bilişim", "Bilişim Sistemleri ve Uygulamaları", "Operasyonel Yönetim ve Bilişim" ile "Diğer YBS Konuları" ele alınmıştır. Kongrede 80 bildiri ve 5 poster sunuşunun yanısıra ABD'den bir katılımcının yapacağı özel bir sunum da bulunmaktadır. Bildiri özetleri bu kitapçıkta verilmiş olup, bildirilerin tam metni dijital ortamda sunulmuştur.

Kongrenin gerçekleşmesinde desteklerini bizden esirgemeyen Boğaziçi Üniversitesi yönetimine ve Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü'ne, organizasyon komitesi üyelerine, hakem kurulu üyelerine, konuk konuşmacıya, gerek bildiri ve poster ile gerekse dinleyici olarak katılanlara, organizasyon, yazım ve basım işlerinde emeği geçen mensuplarımıza ve sponsorlarımıza en içten teşekkürlerimi sunarız.

Kongrenin katılımcılar için yararlı olmasını dileriz.

Prof. Dr. Birgül Kutlu Bayraktar

Kongre Başkanı

ORGANİZASYON KOMİTESİ

Prof. Dr. Birgül KUTLU BAYRAKTAR
Prof. Dr. Meltem ÖZTURAN
Prof. Dr. Aslı SENCER
Doç. Dr. Bilgin METİN
Uzm. Burcu KÖR

HAKEM KURULU (Alfabetik)

Doç. Dr. Ali ACILAR
Doç. Dr. Serkan ADA
Prof. Dr. Haldun AKPINAR
Doç. Dr. Mehmet N. AYDIN
Doç. Dr. Alper AYTEKİN
Doç. Dr. Ahmet BARAN
Prof. Dr. Nuri BAŞOĞLU
Doç. Dr. Ela Sibel BAYRAK MEYDANOĞLU
Prof. Dr. Erman COŞKUN
Doç. Dr. M. Fedai ÇAVUŞ
Doç. Dr. Numan ÇELEBİ
Prof. Dr. Hasan DAĞ
Doç. Dr. Osman DARCAN
Doç. Dr. Ayhan DEMİRİZ
Doç. Dr. Kutsal DOĞAN
Doç. Dr. İbrahim EDİN
Prof. Dr. Alptekin ERKOLLAR
Doç. Dr. Yılmaz GÖKŞEN
Prof. Dr. Aykut GÜL
Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN
Doç. Dr. Gonca GÜNAY
Prof. Dr. Avadis HACINLIYAN
Prof. Dr. Ali HALICI
Doç. Dr. Fatma Nur İPLİK
Prof. Dr. Sibkat KAÇTIOĞLU
Prof. Dr. Oya KALIPSIZ
Prof. Dr. Adem KARAHOCA
Doç. Dr. Nihat KASAP
Doç. Dr. Ahmet KAYA
Prof. Dr. Ahmet KAŞLI
Prof. Dr. Türksel KAYA BENGSHİR

Doç. Dr. İzzet KILINÇ
Doç. Dr. Hande KIMILOĞLU
Doç. Dr. Murat KOMESLİ
Prof. Dr. Alp KUT
Prof. Dr. Birgül KUTLU BAYRAKTAR
Doç. Dr. Sona MARDİKYAN
Doç. Dr. Bilgin METİN
Doç. Dr. Abdullah NARALAN
Prof. Dr. Aslıhan NASIR
Prof. Dr. Beyza OBA
Prof. Dr. Seniye Ümit OKTAY FIRAT
Doç. Dr. Ceylan ONAY
Doç. Dr. İzzet Gökhan ÖZBİLGİN
Prof. Dr. Üstün ÖZEN
Prof. Dr. Meltem ÖZTURAN
Doç. Dr. Ömür Yaşar SAATÇİOĞLU
Doç. Dr. Kazım SARI
Doç. Dr. Zeliha SEÇKİN
Prof. Dr. Aslı SENCER
Prof. Dr. Selime SEZGİN
Prof. Dr. Ahmet SÜERDEM
Prof. Dr. Zuhal TANRIKULU
Prof. Dr. Vahap TECİM
Prof. Dr. Sahure Gonca TELLİ YAMAMOTO
Prof. Dr. Ayşegül TOKER
Doç. Dr. Aykut Hamit TURAN
Prof. Dr. Yücel YILMAZ

KONUK KONUŞMACI

Tuğrul Daim, Portland State Üniversitesi Mühendislik ve Teknoloji bölümünde Profesör ve Bölüm Başkan Yardımcısıdır. Aynı zamanda Teknoloji Yönetimi Doktora Programı'nın Program Başkanıdır. Portland State Üniversitesi'nde çalışmaya başlamadan önce, Intel'de 10 yıl boyunca farklı yönetici pozisyonlarında çalışmıştır. Ayrıca yine Intel'de Ürün ve Teknoloji Geliştirme departmanını yönetmiştir. Kendisi Yeni Ürün Geliştirme ve Proje Yönetimi de dahil olmak üzere birçok profesyonel sertifika sahibidir.

Enerji sektöründen tıbbi araç üretimi sektörüne kadar uzanan çok çeşitli sektörlerde danışmanlık yapmaktadır. Buna ek olarak "Amerikan Enerji Bakanlığı", "Energy Trust of Oregon", "Biotronik", "Biopro", ve "Elsevier" gibi birçok kurumun teknoloji geliştirme alanında yapacağı yatırımlarda onlara yol gösterici olmaktadır. Ayrıca Hamburg Teknik Üniversitesi'nde ziyaretçi profesör olarak kısa dersler vermektedir. Kendisine Güney Afrika Pretoria Üniversitesi Teknoloji Yönetimi Yüksek Lisans Okulu tarafından "Sıra dışı Profesör" ünvanı verilmiştir. IBM, Xerox ve HP gibi uluslararası şirketler ile Finlandiya, Almanya ve Japonya gibi birçok ülkeden ders vermesi için davetler almıştır. Toplamda 200'den fazla hakemli dergilerde yayınlanmış makalesi ve konferans bildirisi vardır. Makaleleri; "Technological Forecasting and Social Change", "Technovation", "Technology Analysis and Strategic Management", "Computers and Industrial Engineering", "Journal of Medical Systems", "Energy", ve "Energy Policy" gibi dergilerde yayınlanmıştır. 4 kitap ve bir çok konferans bildiri kitapçığında ortak yazar olarak yer almıştır. "International Journal of Innovation and Technology Management" dergisinin baş editörü ve "Technological Forecasting and Social Change" dergisinin Kuzey Amerika editörüdür. Lisans derecesini Boğaziçi Üniversitesi (İstanbul, Türkiye) Makine Mühendisliği Bölümü'nden, yüksek lisans derecesini Lehigh Üniversitesi (Pennsylvania, U.S.) Makine Mühendisliği Bölümü'nden, diğer bir yüksek lisans derecesini Portland Üniversitesi (Oregon, U.S.) Mühendislik Yönetimi Bölümü'nden ve son olarak doktora derecesini Portland Üniversitesi (Oregon, U.S.) Sistem Bilimi: Mühendislik Yönetimi alanında almıştır.

İÇİNDEKİLER

ONLINE ALIŞVERİŞİN ALGILANAN RİSK VE GÜVEN AÇISINDAN BİR MODEL ÖNERİSİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ 1
Selçuk Burak Haşıloğlu, Tamer Baran, Oğuzhan Aydın, Orhan Emre Elma
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İNTERNET'TE MAHREMİYET KAYGISI: FACEBOOK KULLANAN VE KULLANMAYANLAR ARASINDA BİR KARŞILAŞTIRMA 2
Ali Acılar, Sevinç Mersin
AÇIK KAYNAK KODLU VERİ MADENCİLİĞİ YAZILIMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI ... 3
Deniz Herand, Fatih Bübek
ANLAMSAL COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ TABANLI AFET YÖNETİM SİSTEMİ 4
Can Aydın
KARAR DESTEK SİSTEMLERİNİN (KDS) LOJİSTİK SÜREÇLERDE KULLANIMI VE VERİMLİLİK ANALİZİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA 5
Nilufer Yurtay, Eyüp Akçetin, Alper Kılıç, Yüksel Yurtay, Emin Öztürk, Onur Alper Şahin
SİGORTA SEKTÖRÜNDE MÜŞTERİ İLİŞKİLERİ YÖNETİMİ'NİN UYGULANMASI VE YAZILIM SEÇİMİ 6
Selin Öztunç, Deniz Herand
İNSAN BİLGİSAYAR ETKİLEŞİMİ KAPSAMINDA BEYİN BİLGİSAYAR ARAYÜZLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME: ÖZELLİKLERİ VE ÇALIŞMA PRENSİBİ 7
Ahmet Doğan, M.Hanefi Calp, E.Sertaç Arı, Hakan Özköse
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ ÜRÜNLERİ ARIZA VE MALİYET ANALİZİ 8
Bilgin Metin, Aslı Sencer, Aycan Turan
EŞLE/İNDİRGE YÖNTEMİ KULLANILARAK DESTEK VEKTÖR MAKİNESİ ALGORİTMASI İLE YÜKSEK BOYUTLU SOSYAL MEDYA MESAJLARININ KUTUPSAL DEĞERİNİN ÖLÇÜLMESİ 9
Ferhat Özgür Çatak
PROJE YÖNETİMİNDE KULLANILAN ŞEBEKE ANALİZİ TEKNİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI 10
Esma Dizem Erikçi, Deniz Herand
GÜNÜMÜZ YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEM YAZILIMLARININ MODELLENMESİNE GEREKSİNİMLER 11
Müge Klein
FOURSQUARE KULLANIMINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER: TÜRKİYE ÖRNEĞİ 12
Birgül Kutlu Bayraktar, Aysun Bozanta, Mustafa Coşkun, Davut Dişçi
ENFORMASYON SİSTEMLERİ ÖĞRETİMİNDE ÇOK DİSİPLİNLİ YAKLAŞIM UYGULAMALI ENFORMATİK BİLİMLERİ 13
Haldun Akpınar
İŞLETME KONULARINDA AĞ ANALİZİ KULLANIMI 14
Şebnem Akal
İNTERNET ÜZERİNDEN YAYINLANAN CANLI VİDEOLAR İÇİN KONUŞMA TANIMA TEKNİĞİ KULLANILARAK ALT YAZI OLUŞTURULMASI 15
Kutan Koruyan
BİLİŞİM SİSTEMLERİ ETİĞİNE AYKIRI ZARARLI YAZILIMLARIN İNCELENMESİ 16
Cem Gönenç Biricik, Arif Sarı, Cemil Keser, Eren Gündoğdu
YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN YÖNETİM VE BİLİŞİM DERSLERİNDEKİ BAŞARILARININ VERİ MADENCİLİĞİ YÖNTEMLERİ İLE İNCELENMESİ 17
Melike Şişeci Çeşmeli, Özlem Çetinkaya Bozkurt, Adnan Kalkan,İhsan Pençe
TÜRKİYE'DE YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN MESLEĞE BAKIŞ AÇILARI, BEKLENTİ VE MEMNUNİYET DÜZEYLERİ 18
Özlem Çetinkaya Bozkurt, Adnan Kalkan, Melike Şişeci Çeşmeli

E-TİCARET SİSTEMLERİ İÇİN BİR ÖNERİ SİSTEMİ: MAHOUT 19
Hasan Dağ, Muhittin Işık, Işıl Yenidoğan
YEREL BİR E-DEVLET UYGULAMASI: KİLİS ENGELLİ OTOMASYON SİSTEMİ 20
Cemal Aktürk, Adem Korkmaz
ÖRGÜTSEL YETENEKLERİN HASTANE REZİLYANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA 21
Serkan Ada, Canan Gamze Bal
BÜYÜK VERİ ANALİTİĞİ İÇİN MEVCUT RESME BİR BAKIŞ: DONANIM, YAZILIM VE SERVİSLER 22
Tayfun Yalçınkaya, Hasan Dağ
YAZILIM GEREKSİNİM MÜHENDİSLİĞİ ÇIKTILARININ ONTOLOJİ YÖNTEMİ İLE MODELLENMESİ VE OTOMATİK İŞLEV PUAN ÖLÇÜMÜ.....23
Selami Bağrıyanık, Adem Karahoca
WEB VE METİN MADENCİLİĞİ YOLUYLA SUÇ İÇERİKLİ WEB SİTELERİNİN TESPİTİ..24
Selçuk Ökmen, Abdulkadir Hızıroğlu
DİJİTAL İŞLETMELERDE İTİBAR YÖNETİMİ 25
Şadi Evren Şeker, Mehmet Lütfi Arslan
TÜRKİYE'DE YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ EĞİTİMİ VE DERS PROGRAMLARININ İNCELENMESİ: AMPİRİK BİR DEĞERLENDİRME 26
Naciye Güliz Uğur, Algın Okursoy, Aykut Hamit Turan
YAZILIM MÜHENDİSLİĞİ BİLGİ ALANLARINDAKİ GELİŞMELERİN EĞİTİM PROGRAMLARINA UYARLANMASININ ÖNEMİ.....27
Zeynep Altan
ÖĞRENCİ BİLGİ SİSTEMİ VERİLERİ ÜZERİNDE VERİ MADENCİLİĞİ SINIFLANDIRICILARINA DAYALI BAŞARI DURUMU TAHMİNİ 28
Aytuğ Onan, Vedat Bal, Burcu Yanar Bayam
ÜNİVERSİTELERDE BİLGİ İŞLEMDEN YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİNE GEÇİŞ: MEVCUT DURUM VE BEKLENTİLER.....29
Muhammet Damar, Erman Coşkun
AVUKATLARIN YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ VE UYAP KULLANIMI: AKSARAY İLİ ÖRNEĞİ 30
Pembe Gül Altan, Alev Elçi, Atilla Elçi
ÇALIŞAN KADINLARIN ÖZEL ALIŞVERİŞ SİTELERİNDEN GİYSİ SATIN ALIMLARINDA HEDONİK TÜKETİMİN ETKİSİ 31
Emel Sarıtaş, Selçuk Burak Haşıloğlu
YAZILIM GELİŞTİRME PROJELERİNDE KULLANILAN ARAÇ VE YÖNTEMLERİN İNCELENMESİ 32
Ebru Dilan, Mehmet Nafiz Aydın
KALİFİYE - DEZAVANTAJLI KİŞİLERİN İSTİHDAMI İÇİN KULLANILACAK PLATFORM İÇİN İHTİYAÇLARIN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ 33
Ahmet Süerdem, Başar Öztayşi
DOWN SENDROMLU ÖĞRENCİLERE YÖNELİK EĞİTSEL OYUN GELİŞTİRME ÇALIŞMASI 34
Dilek Karahoca, Burak Merdanyan
TÜRKÇE DİL EĞİTİMİ İÇİN BİR ZEKİ ÖĞRETİM SİSTEMİ TASARIMI VE GERÇEKLENMESİ (TÜRKZÖS) 35
Nursal Arıcı, Abdülkadir Karacı
STOK MİKTARLARININ OPTİMUM DÜZEYDE TUTULMASINDA PLANLAMANIN ÖNEMİ VE BİR İŞLETMEDE GELİŞTİRİLEN TEDARİK ZİNCİRİ PROGRAMI 36
Pırıl Tekin
SAVUNMA SANAYİ ANA FİRMA VE TEDARİKÇİLERİNDE ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMİ İLE KURUMSAL KAYNAK PLANLAMASI SEÇİMİ.....37

Turan Erman Erkan
İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL TABANLI OYUN BAĞIMLILIKLARININ ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ 38
Ayça Kurnaz, Dilek Karahoca, Adem Karahoca
BİLGİ TOPLUMUNDA KAMU ÖRGÜTLENME MODELİ: YALOVA ÖRNEĞİ 39
Yusuf Deniz İnan
VERİ MADENCİLİĞİ YÖNTEMLERİ İLE GSM MÜŞTERİ MEMNUNİYET ANALİZİ 40
Metin Zontul, Zeynep Elabiad
TÜRKİYE'DE E-DEVLET HİZMETLERİNİN VATANDAŞLARCA KABULÜNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ: YALOVA ÖRNEĞİ 41
İkram Daştan, Özlem Efiloğlu Kurt, Mesut Çiçek
BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÇERÇEVESİNDEN KÜRESEL İNOVASYON ENDEKSİNİN ANALİZİ VE VERİ MADENCİLİĞİ KULLANILARAK ÜLKELERİN KÜMELENMESİ 42
Zeynep Tuğçe Şimşit, Seniye Ümit Oktay Fırat, Hüseyin Avni Es, Mehmet Erdem, Metehan Topgül, Noyan Sebla Günay
ETİK İNTERNET KULLANIMININ İNANÇ DEĞERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ 43
Merve Arıtürk, Dilek Karahoca
YAZILIM SÜREÇ GELİŞTİRMEDE KALİTE FONKSİYON YAYILIMI UYGULANMASI 44
Murat Can Atalay, Yasemin Karagül, Asena Çağıl Öztaş
SOSYAL MEDYADA YERALAN MÜŞTERİ YORUMLARINDAN DUYGU ANALİZİ YOLU İLE MARKALARA YÖNELİK TUTUM BELİRLENMESİ 45
Ahmet Süerdem, Eda Kaya
BİLGİSAYAR KONTROLLÜ AKILLI EV MODELİ TASARIMI: İNSAN-BİLGİSAYAR ETKİLEŞİMİ 46
Ayşenur Erdil, Hikmet Erbıyık
TEDARİK ZİNCİRLERİNDE FİYATLANDIRMA, TAŞIMA VE ÜRETİM MİKTARLARININ OPTİMİZASYONU 47
Murat Umut İzer, Bertan Badur, Aslı Sencer
AĞ BİLİMİ YAKLAŞIMI VE ÇEVRİMİÇİ ETKİLEŞİMLİ SAĞLIK PLATFORMUNUN BİR ÖRNEK OLARAK İNCELENMESİ 48
Mehmet N. Aydın, Ziya N. Perdahçı
KİMYASAL, BİYOLOJİK, RADYOLOJİK, NÜKLEER (KBRN) AFETLERE GERÇEK ZAMANLI YANIT SAĞLAYACAK KARAR DESTEK SİSTEMİ MODELİ 49
Dilek Özceylan Aubrecht, Erman Coşkun
PAKET SERVİS MÜŞTERİLERİNİN SİPARİŞ VERMEDE E-ARACI KULLANMA NEDENLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: YEMEKSEPETİ.COM ÖRNEĞİ 50
Melda Tomaş
İŞ ZEKASI KRİTİK BAŞARI FAKTÖRLERİ VE İŞLETME PERFORMANSI ÜZERİNE ETKİLERİ 51
Abdulkadir Hızıroğlu, Aysel Çelik
ONTOLOJİ TABANLI MAKALE TAVSİYE EDİCİ SİSTEM 52
Yasemin Gültepe, Serkan Peldek
iTUNES U İLE AÇIK DERS MATERYALLERİNİN PAYLAŞIM DENEYİMİ: ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ 53
Serkan Yıldırım, Mehmet Cem Bölen, Orhan Çeliker, Arif Daş
YENİ SAYISAL UÇURUM VE BOYUTLARINA YÖNELİK BİR İNCELEME 54
Naciye Güliz Uğur, Erman Coşkun, Dilek Özceylan Aubrecht, Tuğba Koç
YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ İÇİN YENİ BİR İSTATİSTİKSEL BİLGİ YÖNETİMİ MODELİ 55
Şadi Evren Şeker, Mehmet Hüseyin Temel

İŞ SÜREÇLERİ MODELLEMESİNDE KARMAŞIK UYARLANABİLİR SİSTEMLER.....56
Eray Uluhan, Mehmet N. Aydın
VERİ BÜYÜKLÜKLERİNİN VERİTABANI YÖNETİM SİSTEMLERİNDE MEYDANA GETİRDİĞİ DEĞİŞİM: NOSQL.....57
Yılmaz Gökşen, Hakan Aşan, Göksel Üçe
BULUT KÜTÜPHANE: KÜTÜPHANELERDE BULUT BİLİŞİM ÇÖZÜMLERİ, YAZIN İNCELEMESİ VE UYGULAMADAN ÖRNEKLER.....58
Merve Tomor, Şenay Kesim, Erman Coşkun
GÜVENLİK VE PERFORMANS BOYUTLARI İLE WI-MAX TEKONOLOJİSİ.....59
Arif Sarı, Şadan Cambazoğlu, Fatma Arı, Mert Güvençli
GERÇEK ZAMANLI BÜYÜK VERİ ANALİTİĞİ İÇİN MEVCUT ARAÇLARIN KARŞILAŞTIRILMASI.....60
Kamran Emre Sayın, Hasan Dağ
SAĞLIK SİSTEMLERİNDE VERİ MADENCİLİĞİ UYGULAMALARI: LİTERATÜR ÇALIŞMASI.....61
Özge Özyazar, Seniye Ümit Oktay Fırat
ÇEVRİMİÇİ EĞİTİM ETKİLEŞİM İNDEKSİ.....62
Güler Karaman, Ersin Karaman, Aslan Gülcü, Üstün Özen
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ İLE DEĞİŞEN MÜZELER.....63
Fethiye Erbay
ULUSAL E-DEVLET YAZILIM ÇERÇEVESİ VE KAMU KURUMLARINA ETKİSİ.....64
İzzet Gökhan Özbilgin, Mustafa Afyonluoğlu
ENERJİ ŞEBEKELERİNİN YÖNETİMİNDE COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİNİN KULLANIMI...65
Birgit Oberer, Alptekin Erkollar
SANAL VE GELENEKSEL ORGANİZASYONLARDA YÖNETİM FONKSİYONLARI.....66
Ali Şükrü Çetinkaya, Adem Öğüt
AVAPRENEURSHIP (AVATAR GİRİŞİMCİLİK) SECOND LİFE SANAL YAŞAM DÜNYASINDA GİRİŞİMCİLİK SÜRECİNE İLİŞKİN BİR SÜREÇ ÖNERİSİ.....67
Murat Gülmez, Eda Yaşa Özeltürkay, Saadet Sağtaş
BİLİŞİM TEKNOLOJİSİ RİSK YÖNETİMİ BAŞARISININ YORDAYICISI OLARAK KURUMSAL DEĞİŞKENLERİN İNCELENMESİ.....68
Vildan Ateş, Bilal Güneş
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN MÜZE VE MÜZE SERGİLEMELERİNDE KULLANIM ALANLARI.....69
Mutlu Erbay
TÜRKİYE'NİN BÖLGELERİ ARASINDA SAYISAL UÇURUM.....70
Serkan Toso, Şevki Mert Atlı, Sona Mardikyan
İLAÇ SEKTÖRÜNDE TANITIM FAALİYETLERİNİN DOKTOR TERCİHLERİNE ETKİSİ VE BENZETİM MODELLEMESİ.....71
Sezay Demirbacak, Osman Darcan
İŞ ZEKASI YAZILIMI ALTERNATİFLERİNİN ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMLERİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ.....72
Leman Özdil, Tahsin Çetinyokuş
BANKALARDA BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ OPERASYONEL RİSKİ: FİRMA DEĞERİ AÇISINDAN BİR İNCELEME.....73
Gamze Elif Vural, Elif Acar
STRATEJİK YÖNETİMDE ORTAK DİL OLUŞTURMA: STRATEJİ HARİTASI YÖNTEMİ İLE HEDEFLERİN AYNI EKSENDE YAYILIMINI SAĞLAMAYA İLİŞKİN BİR UYGULAMA.....74
Buket Besen
YERLEŞİM YERİ DIŞI BAZ İSTASYONLARININ BELİRLENMESİ İÇİN BULANIK SORGU MODELİ KULLANARAK KARAR DESTEĞİ SAĞLAYAN VERİ TABANI UYGULAMASI.....75
Tahsin Çetinyokuş, Aydoğan Baş

UML VERİ MODELLEME İLE HASTANE BİLGİ YÖNETİM SİSTEMİ TASARIMI.....76
Azize Karagöz, Tuncay Aydoğan
TEKNOLOJİ GİRİŞİMCİLİĞİNDE BAŞARI VE BU SÜREÇTE KULUÇKA MERKEZLERİNİN YARATTIĞI KATMA DEĞER 77
Gözem Güçeri Uçar, Stefan Koch
SERVİSE DAYALI GERÇEK ZAMANLI TOPLAM VERİMLİLİK YÖNETİM SİSTEMİ 78
Alp Kut, Özge Kart
İŞ ZEKASI İÇİN AÇIK KAYNAK PLATFORMLARI KULLANIMININ DEĞERLENDİRİLMESİ 79
Azize Karagöz, Asil Alkaya
SİSTEM ANALİZİ YAKLAŞIMIYLA KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE ETKİN ÇAĞRI MERKEZLERİNİN KURULUMU 80
Zeynep Ünal, Özcan Asilkan, Nisa Ekşili, Ahmet Yardımcı
POSTERLER.....81
UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN E-TİCARET ALGISI: BİR UYGULAMA ÖRNEĞİ...83
Hakan Özköse, E.Sertaç Arı, M.Hanefi Calp, Ahmet Doğan
OTOMATİK MEDYA İZLEME İÇİN DERLEM OLUŞTURMA: FOLKSONTOLOJİK YAKLAŞIM.....84
Ahmet Süerdem, Merve Bilici
YÖNETİM BİLGİ SİSTEMLERİ KULLANIM ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER.....85
Tahsin Erhan Önel, Yuriy Mishchenko, Mehmet Miman
BİLİŞİM SİSTEMLERİ VE TEDARİK ZİNCİRİ ÜZERİNE ETKİSİ.....86
Ayşenur Erdil, Ayşe Öztürk
ONLINE ALIŞVERVİŞ GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN İNCELEME.....87
Arif Sarı, Mesut Uçar

ONLINE ALIŞVERİŞİN ALGILANAN RİSK VE GÜVEN AÇISINDAN BİR MODEL ÖNERİSİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Selçuk Burak Haşıloğlu[1], Tamer Baran[1], Oğuzhan Aydın[2], Orhan Emre Elma[3]

Bu çalışma İnternet üzerinden alışverişlerde algılanan risk ve güven faktörlerinin etkisi hakkında teorik bir katkıya sahiptir. Algılanan risk, müşterilerin bir satın alma kararının sonucunu tahmin edemedikleri zaman hissettikleri psikolojik şüphedir. Algılanan riski müşteride oluşturduğu etkiye göre çeşitlendirmiştir. Finansal risk, fiziksel risk, psikolojik risk, zaman riski, sosyal risk ve performans riski bu anlamda ilk belirlenen risklerdendir. Araştırmalar internet üzerinden alışverişin, geleneksel alışverişle kıyaslandığında avantajlı olduğunu göstermiştir. Bu avantajlar yeni riskleri de beraberinde getirmiştir. Söz konusu risklere ek olarak; ödeme riski, kaynak riski, kişisellik riski ve ulaşım riski İnternet alışverişleri ile ilişkilendirilmiştir. Güven ise tüketici için olumsuz sonuçlara yönlendiren alternatif davranışlar arasında bir kişinin özendirici etkileşimi aracılığıyla tüketicinin beklenti içerisine girmesidir. Güven, belirsizlik ve risk durumlarında çok önemli bir faktördür. İnternet'te alışverişte algılanan risk, kişisel ve finansal bilginin kontrol edilememesinden, İnternet mağazasının tüketici tarafından daha az bilinmesinden ve satın alma öncesi fiziksel kalitenin kontrol edilememesinden dolayı geleneksel alışverişten daha yüksektir. Bu yüzden İnternet işletmeleri için güven önemli bir problemdir ve güvenin önemi göz ardı edilmemelidir. Bu çalışmada önerilen modele göre; algılanan risk faktörleri, ağızdan ağıza iletişimi negatif yönde etkilemektedir ve güven faktörü ise ağızdan ağıza iletişimi pozitif yönde etkilemektedir. Yine test edilmesi önerilen bu modele göre; ağızdan ağıza iletişim algılanan değeri pozitif yönde etkilemektedir ve algılanan değer de satın alma niyetini pozitif yönde etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Online alışveriş, algılanan risk, güven, yapısal model önerisi

[1] Pamukkale Üniversitesi
[2] Adnan Menderes Üniversitesi
[3] Adana BilimTeknoloji Üniversitesi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İNTERNET'TE MAHREMİYET KAYGISI: FACEBOOK KULLANAN VE KULLANMAYANLAR ARASINDA BİR KARŞILAŞTIRMA

Ali Acılar[1], Sevinç Mersin[1]

Günümüzde İnternet ve sosyal ağ sitelerinin kullanımı toplumun hemen her kesiminde, özellikle gençler arasında artmıştır. Yaşamımıza giren bu teknolojik gelişme aynı zamanda beraberinde etik ve sosyal sorunların da ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu sorunların en önemli konularından biri mahremiyettir. Sosyal ağ sitelerindeki paylaşımlar kullanıcıların kişisel mahremiyetini tehdit edebilmekte ve telafisi zor sonuçlara neden olabilmektedir.

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin İnternet'te mahremiyet kaygısı araştırılmakta olup, bu amaçla günümüz sosyal ağ siteleri içerisinde lider bir pozisyonda olan Facebook'u kullanan ve kullanmayan öğrenciler arasında bir karşılaştırma yapılmaktadır. Araştırma, 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılı Bahar Döneminde, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat ve İşletme Bölümleri öğrencileri ile yapılan anket çalışmasından elde edilen veriler kullanılarak yapılmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda Facebook kullananlar ile kullanmayan öğrenciler arasında mahremiyet kaygısı açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Facebook kullanmayan öğrencilerin mahremiyet kaygısı kullananlara göre daha fazladır.

Anahtar Kelimeler: Mahremiyet, Facebook, İnternet

[1]Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi

AÇIK KAYNAK KODLU VERİ MADENCİLİĞİ YAZILIMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Deniz Herand[1], Fatih Bübek[2]

Günümüzde teknolojinin de yardımıyla birçok alanda sürekli olarak yeni veriler üretilmektedir. Oluşan yüksek miktardaki veri yığını, yeni ihtiyaçları da beraberinde getirmiştir. Bu ihtiyaçların en başında veri yığınının en iyi şekilde işlenmiş hale getirilmesi gelmektedir. Yüksek miktardaki verinin içinden bilgiye ulaşma süreci, bir madenin işlenmesi sürecine benzetilerek "veri madenciliği" ismini almıştır. Diğer bir ifade ile veri madenciliği, bilginin, büyük veri yığınları içerisinden gelecekle ilgili tahminlerde bulunabilmek amacıyla, bilgisayar programlarının kullanılarak aranması süreci olarak tanımlanabilir. İhtiyaç duyulan bilginin aranması sürecinde, veri madenciliği kapsamında birçok değişik metot uygulanmaktadır. Bu metotları uygulayabilmek için piyasada gerek açık kaynak kodlu gerekse lisanslı birçok yazılım bulunmaktadır.

Teknolojinin de gelişmesiyle birlikte günümüzde birçok veri madenciliği bilgi keşfi süreci daha kısa zamanda yürütülebilmektedir. Bu çalışmada kapsamında, piyasada sıklıkla kullanılan, açık kaynak kodlu veri madenciliği yazılımlarının (R, WEKA, KNIME, ORANGE) çeşitli kategoriler altında değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu değerlendirme sonucunda programların ayrı ayrı avantaj ve dezavantajları ele alınmaktadır. İlk aşamada veri madenciliğinin tanımı ve geçmişteki veri madenciliği yazılımlarının gelişme süreci ele alınmaktadır. Bir sonraki aşamada belirlenmiş olan dört açık kaynak kodlu yazılımın, Kullanıcı Dostluğu, Görsellik, Veri-Tabanı Desteği, Fonksiyonellik ve diğer özellikler adlı başlıklar altında ayrı ayrı değerlendirilmesi yapılmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, açık kaynak kodlu veri madenciliği yazılımları hakkında, yazılımların avantajları ve dezavantajlarını da ele alarak, söz konusu yazılımlara ihtiyaç duyan kullanıcılara daha geniş bir bakış açısı kazandırmayı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Açık Kaynak, Veri Madenciliği, R, WEKA, KNIME, ORANGE.

[1]Türk Alman Üniversitesi
[2] Marmara Üniversitesi

ANLAMSAL COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ TABANLI AFET YÖNETİM SİSTEMİ

Can Aydın[1]

Afetler doğal ve doğal olmayan sebeplerle azımsanmayacak derecede can ve mal kayıplarına sebep olmaktadır. Afet yöneticileri afeti etkin bir şekilde yönetebilmek için mekânsal veriye ihtiyaç duyarlar. Çoğunlukla ihtiyaç duyulan bu mekânsal veri dağıtık ve heterojen bir yapıdadır ve bilgi çıkarımı yapmak için birçok veri kaynağını bir araya getirmek gerekmektedir. Bu problem anlamsal web teknolojileri tarafından ontolojiler kullanarak çözülmektedir. Afet ontolojileri birçok alanda kullanılıyor olmasına rağmen literatür incelendiğinde; deprem alanında herhangi bir çalışmanın yapılmadığı görülmüştür. Bu çalışmada deprem alanında coğrafi tabanlı bir afet ontolojisi önermekteyiz. Bu amaçla deprem ve afet yönetimi terimler kavramsallaştırılacak, ontoloji tasarımı yapılacak, ve coğrafi ontolojileri üst düzey ontoloji olarak mekânsal işlemleri gerçekleştirebilmek için entegre edilecektir. Yıkıcı bir depremin ilk birkaç saatinde deprem hasar tahmini yapabilmek afet sonrası planlama ve karar verme açısından çok önemlidir. Son zamanlarda deprem mühendisliğinin gelişmesiyle beraber deprem hasar tahmini kuvvetli yer hareketi ağları kullanılarak belirlenmektedir. Oysaki nüfusu yoğun birçok şehir deprem riski altındadır. Bununla birlikte, risk altındaki birçok şehirde yüksek teknolojik sistemler gerektiren ve maliyetli olan kuvvetli yer hareketi ağı bulunmamaktadır. Bu çalışma güncel deprem parametreleri, nüfus, bina kalitesi, yol ve köprü konumları gibi verileri kullanarak deprem sonrası depremin verdiği hasarı tahminlemeyi önermektedir. Fakat bu bilgiler dağıtık ve verilerin entegrasyonu esnasında anlamsal heterojenlik problemi çözülememektedir. Bu amaçla, sadece deprem parametrelerine dayanarak hasar ve kayıp tahmini ortaya çıkarmak zorlu bir görevdir. Afet ontolojileri anlamsal birlikte çalışabilirliği sağlamak için kullanılmıştır ve hasar tahmini yapabilmek için de betimleme kuralları tanımlanmıştır. Son olarak afet ontolojisinin saklanması ve sorgulanabilmesi için Parliament triple store kullanılmış ve afet yöneticilerinin afete hızlı müdahale sağlaması için hasar değerlendirme haritaları sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Deprem Hasar Değerlendirme, Ontoloji, Betimleme Mantığı, Afet Yönetimi, Coğrafi Bilgi Sistemleri

[1]Dokuz Eylül Üniversitesi

KARAR DESTEK SİSTEMLERİNİN (KDS) LOJİSTİK SÜREÇLERDE KULLANIMI VE VERİMLİLİK ANALİZİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Nilufer Yurtay[1], Eyüp Akçetin[2], Alper Kılıç[2], Yüksel Yurtay[1], Emin Öztürk[2], Onur Alper Şahin[3]

Bu çalışmada; orantısız yüklerin konteynerlere ve diğer taşıyıcılara yüklenirken zaman parametresi üzerinden hareketle, işçi ve makina kaynakların verimliliği incelenerek ticari araçların ve konteynerlerin karmaşık yük ve yükleme planları içindeki yüklenme hızını ve çalışan verimliliğini artırmaya yönelik analizler yapılmıştır. Var olan sistemin zaman etüdü değerleri ölçülerek işlenebilir veri haline getirilmiş ve değerlendirilmiştir. Sonrasında karar destek sistemi (KDS) geliştirilerek, literatüre kazandırılmış uygulama sonuçları örnek vaka halinde sunulmuştur.

Yazar Taşıt Koltukları A.Ş. firmasında yapılan incelemeler sonucu; yükleme operasyonları esnasında ek işçi istihdam edilerek lojistik operasyonların hızlandırılmaya çalışıldığı fakat bu durumun emek verimliliğini düşürdüğü, orantısız yüklerin tek seferde konteyner ve diğer araçlara yüklenmesinde ciddi zaman kayıplarının yaşandığı, maliyet verimliliğin düştüğü tespit edilmiştir.

Kaynak kullanımında etkinlik ve verimliliği artırmak, süreç kontrolü, koordineli iletişim, maliyet değerlerini en aza indirmek, rekabet avantajı elde etmek için yapılan bu çalışma, sipariş edilen ürünlerin, yüklenme alanlarına yerleştirme planlarını kapsamıştır. Konteynerler ve diğer taşıyıcı araçlara, orantısız paketli ürünlerin optimum sıra ve hacim ile yerleştirilmesi sağlanmıştır. Yapılan bu çalışma sonucunda; KDS kullanılarak toplam maliyet verimliliğinde % 76,09'luk bir artış elde edilmiştir. İşgücü verimlilik oranında % 25'lik verimlilik artışı sağlanmıştır. Zaman verimlilik oranında ise % 71,84'lük bir artış elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Karar destek sistemleri, verimlilik, lojistik, süreç iyileştirme, iş zekâsı.

[1]Sakarya Üniversitesi
[2]Balıkesir Üniversitesi
[3]İstanbul Teknik Üniversitesi

SİGORTA SEKTÖRÜNDE MÜŞTERİ İLİŞKİLERİ YÖNETİMİ'NİN UYGULANMASI VE YAZILIM SEÇİMİ

Selin Öztunç[1], Deniz Herand[2]

İnternetin hayatımıza yoğun bir şekilde girdiği son dönemde birçok alanda olduğu gibi ekonomi ve iş dünyasında da hızlı gelişmeler yaşanmıştır. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte kolaylaşan ve ucuzlayan iletişim sayesinde firmalar ulusal ve uluslararası arenada sıkı bir rekabetle karşılaşmaktadır. Gelişen iletişim teknolojileri insanların beklentilerini ve bilinç düzeylerini yükseltmekte ve daha bilinçli müşteri potansiyeli oluşturmaktadır. Ürünlerin kolayca taklit edilerek üretimin yapıldığı, karların düştüğü ve rekabetin arttığı bu ortamda yeni yaklaşımlar geliştiremeyen ve üretmeyen firmalar varlıklarını sürdürmekte zorluk çekmekte ve gelecekleri için gelişen teknolojiye sürekli ayak uydurmak zorunda kalmaktadır. Bu yeni düzende firmaların birbiri ile rekabet ederken aynı zamanda karlılıklarını arttırmaları; en değerli varlıkları olan müşterileriyle birebir ilişki kurmaları ve müşterilerinin yaşam boyu değerini arttırmalarıyla mümkün olacaktır. Sözü edilen bu yaklaşıma verilen ad "Müşteri İlişkileri Yönetimi" (MİY / CRM)' dir. Müşteri ilişkileri yöntemine ihtiyaç duyan önemli hizmet sektörlerinden birinin de sigortacılık olduğunu söylenebilir. Sigorta şirketleri sürekli olarak düşen karlılık ve kaybedilen müşteriler gibi önemli sorunlarla karşılaşmaktadır.

Yapılan işin doğası gereği çok sayıda müşterileriyle acenteler kanalıyla da olsa birebir iletişim halinde olan ve bu yolla çok değerli özel bilgileri kayıt altına alan sigorta şirketleri bu özelliklerini; mevcut sorunlarını aşarak karlılıklarını arttırabilmek için CRM yaklaşımını bir avantaj olarak kullanabilmeleri gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: MİY / CRM, Sigorta Sektörü, CRM Yazılımı

[1]Marmara Üniversitesi
[2]Türk Alman Üniversitesi

İNSAN BİLGİSAYAR ETKİLEŞİMİ KAPSAMINDA BEYİN BİLGİSAYAR ARAYÜZLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME: ÖZELLİKLERİ VE ÇALIŞMA PRENSİBİ

Ahmet Doğan[1], M.Hanefi Calp[1], E.Sertaç Arı[1], Hakan Özköse[1]

Beyin bilgisayar arayüzleri (BBA), kişilerin kas sistemlerini bir başka deyişle motor sinir sistemlerini kullanmadan sadece düşüncesi ile bir bilgisayarı, elektromekanik bir kolu ya da çeşitli nöroprotezleri kullanmalarını olanaklı hale getiren sistemlerdir. Bu sistemler, genellikle beynin elektriksel aktivitesinin ölçülebildiği Elektroensefalografi (EEG) cihazları kullanılarak oluşturulmaktadır. Bu çalışmada, BBA detaylı bir şekilde incelenmiş olup söz konusu incelemede, BBA tanımı, çeşitleri, çalışma prensibi, kullanım nedenleri ve bileşenleri açıkça ortaya konarak, BBA uygulamalarına çeşitli örnekler verilip BBA'nın hangi alanlarda ne şekilde kullanılabilir olduğu açıklanmaya çalışılmıştır. Literatür taraması sonucunda motor sinir sistemini tamamen ve/veya kısmen kullanamayan felçli hastalar ile ALS hastalarına, protez kol ve ayak gibi organlar ile engellilere hayatlarını daha kaliteli yaşayabilme olanağı sunulabileceği anlaşılmıştır. Bunların yanı sıra BBA vasıtasıyla, doğrudan düşünceleri kullanarak başka bir ara katmana (kas sistemi gibi) gerek kalmaksızın başka cihazların, bilgisayarların vb. kontrol edilebilmesi ile beynin normal şartlar altında fark edemediğimiz olağanüstü algılamasının kullanılır hale getirilmesi insanlık tarihinde yeni sayfaların açılmasına neden olacağı düşünülmektedir. BBA sistemlerinin gelişimi uyarlanabilir dönüştürme algoritmalarının geliştirilmesine ve beynin işleyişi hakkındaki bilgilerimizin artmasına bağlıdır. BBA araştırmalarının bir başka önemli noktası da kas uyarıcıları ve harekete geçiricilerinin intrakortikal elektrotlara bağlama deneyleridir. Böylece normalde kaslarına hükmedemeyen hasta bu yapay sistemler sayesinde de olsa bazı kaslarını hareket ettirebilir hale gelmektedir. Araştırmaların fayda sağlayabileceği bir başka alan da güçlendirici teknolojilerdir. Eğer, normal bir insan sadece düşünerek bilgisayarın bazı işlemlerini kontrol edebiliyorsa insan makine etkileşiminde yeni ve verimli ufuklar açılabilir. Ancak tabii şu anda normal insan beyinlerinin günlük yaşam içinde karmaşık cihazları kontrol etmeye nasıl uyum sağlayabileceklerine dair net bir bilgi mevcut değildir. BBA sistemleri son yıllarda ülkemizde ve dünyada üniversiteler ve araştırma kurumları tarafından oldukça popüler bir araştırma alanı olup, önümüzdeki yüzyıl içerisinde araştırmaya açık önemli bir bilimsel konu durumundadır.

Anahtar Kelimeler: Beyin Bilgisayar Arayüzleri, Motor Sinir Sistemleri, İnsan-Bilgisayar Etkileşimi

[1]Gazi Üniversitesi

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ ÜRÜNLERİ ARIZA VE MALİYET ANALİZİ

Bilgin Metin[1], Aslı Sencer[1], Aycan Turan[1]

Günümüzde bilgi teknolojileri ve verimlilik konuları artan maliyetler nedeniyle daha popüler hale gelmiştir. BT sektöründe faaliyet gösteren şirketler teknolojik değişimlere hazırlıklı olmak zorundadır. Günümüzde hızla değişen teknoloji ürünlerin faaliyet sürelerini kısaltmakta ve bakım yenilemek yerine şirketleri yeni ürün almaya teşvik etmektedir. Artan operasyon maliyetleri nedeniyle BT firmaları yatırımcılar için yüksek risk içermektedir. Öngörülemeyen maliyetler toplam sahiplik maliyetini planlama aşamasındaki değerinden çok yükseğe çekebilir. Ürün yaşam döngüsü ve bakım maliyet planlaması teklif aşamasından itibaren şirketlere veri sağlamayı hedeflemektedir. Bu çalışma ile önerilen doğruluk değerleri yüksek benzetimler, operasyon maliyet planlaması konusunda hayati önem taşımaktadır. Artan ürün yaşam döngüsü doğruluğu ve arıza verilerine göre toplam maliyet planlaması bu alandaki doğruluk oranlarını artırmaktadır.
Bu çalışmada yüksek seviye BT ürünlerinin arıza oranları ile zaman arasındaki ilişki araştırılmıştır. Literatürde önerilen teorik yöntemler dikkate alınarak deneysel veriler modellenmiş ve Weibull birikmiş olasılık fonksiyonu kullanılarak ileriye dönük arıza oranları çıkarılmıştır. Doğruluk ve hassasiyet değerleri önceki çalışmalarla karşılaştırılmıştır. Ayrıca yapay sinir ağları modeli kullanılarak veri setindeki en etkili değişkenler belirlenmiştir. Bir sonraki adımda, mevcut ürün maliyet modeli geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi, veri, depolama, maliyet, arıza, weibull

[1]Boğaziçi Üniversitesi

EŞLE/İNDİRGE YÖNTEMİ KULLANILARAK DESTEK VEKTÖR MAKİNESİ ALGORİTMASI İLE YÜKSEK BOYUTLU SOSYAL MEDYA MESAJLARININ KUTUPSAL DEĞERİNİN ÖLÇÜLMESİ

Ferhat Özgür Çatak[1]

Bu çalışmada önerilen yöntem kullanılarak, Eşle/İndirge (MapReduce) tekniği ile özellikle TFxIDF yöntemi gibi yüksek boyutlu veri setlerinin, veri madenciliğinde oldukça sık kullanılan makine öğrenme algoritmalarından olan Destek Vektör Makinesi (DVM) ile uygulanabilirliğini anlatılmaktadır. Literatürde, DVM sınıflandırma algoritması, makine öğrenmesi yöntemleri arasında genelleştirme özelliği en yüksek ve nitelikler arasında yer alan korelasyondan etkilenmeyen bir yöntem olduğunu gösteren birçok çalışma mevcuttur. Fakat DVM yöntemi eğitim aşamasında kuadratik optimizasyon yöntemleri kullanmasından dolayı zaman karmaşıklığı $O(m^3)$ ve alan karmaşıklığı $O(m^2)$ şeklindedir. Bu nedenle DVM, yüksek boyutlu veri setlerinin sınıflandırılmasında kullanılacak hipotezin çıkarımı esnasında uygulanabilir olmaktan çıkmaktadır. Bu soruna çözüm olarak geliştirilen yöntemde, dağıtık Eşle/İndirge yöntemiyle alt veri setlerinin oluşturulması, her bir alt veri seti kullanılarak ortaya çıkan sınıflandırma hipotezinin destek vektörlerinin birleşimi, yinelemeli olarak tekrar kullanımıyla eğitilmesi anlatılmaktadır. Çalışmanın uygulama kısmında, yüksek boyutlu sosyal medya mesaj veri setinin TFxIDF yöntemi ile gösterimi ve bu sayısal veri setinin duygu analizi (sentiment analysis) ile kutupsal değerinin ölçümü anlatılmaktadır. Sınıflandırma yöntemi olarak iki ve üç sınıflı modeller oluşturulmuştur. Her bir sınıflandırma modelinin karmaşıklık matrisi tablolar ile gösterilmiştir Sosyal medya mesaj derlemi Türkiye'de bulunan 108 devlet ve 66 adet vakıf üniversitesi mesajlardan oluşmaktadır. Derlem için kaynak olarak Twitter kullanılmıştır. Twitter kullanıcıların mesajları Twitter Streaming API ile elde edilmiştir. Sonuçlar grafik ve tablolar ile paylaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Büyük Veri, Destek Vektör Makinesi, Eşle/İndirge, Makine Öğrenmesi, Sosyal Medya

[1]TÜBİTAK/BİLGEM/ SİBER GÜVENLİK ENSTİTÜSÜ

PROJE YÖNETİMİNDE KULLANILAN ŞEBEKE ANALİZİ TEKNİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Esma Dizem Erikçi[1], Deniz Herand[2]

Projeler, günümüzde kalkınmaya ilişkin geniş kapsamlı amaçların gerçekleştirilmesinin tek yolu olarak görülmektedir. Bunun nedeni, karmaşık olayların daha basit alt parçalara ayrılarak analizlerinin yapılabilmesi ve böylece sonuçların gözlenmesinin kolaylaşmasıdır. Bu yüzden, projelerin gecikmeden, belirlenmiş mevcut şartlar dahilinde tamamlanabilmeleri için; etkili bir proje yönetimine ihtiyaç duyulmakta ve bu gereksinimlerin karşılanmasında proje planlama tekniklerinden yararlanılmaktadır. Tüm bunlar faaliyetleri ve olayları gösteren şebeke diyagramları sayesinde sağlanabilmektedir. Bu çalışmada proje yönetimi kavramı ve proje yönetiminin planlama, programlama ve kontrol aşamalarından bahsedilmiştir. Ayrıca projelerin ve aşamalarının daha yakından kontrol edilmesine imkan sağlayan proje planlama teknikleri de kısaca açıklanmıştır. Proje planlama tekniklerinden olan Kritik Yol Yöntemi (Critical Path Method-CPM), Metra Potansiyel Methodu (Metra Potantial Method-MPM) ve Program Değerlendirme ve Gözden Geçirme Tekniği (Program Evaluation and Review Technique-PERT) ‘nin tarihsel gelişimleri, özellikleri ve amaçları anlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Proje, Proje Yönetimi, Proje Yönetimi Aşamaları, CPM, MPM ve PERT Teknikleri.

[1]Marmara Üniversitesi
[2]Türk Alman Üniversitesi

GÜNÜMÜZ YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEM YAZILIMLARININ MODELLENMESİNE GEREKSİNİMLER

Müge Klein[1]

Yazılım mühendisliğinin vazgeçilmez bir elemanı olan modelleme, yazılım sistem geliştirme sürecinin her evresinde kullanılmakta ve farklı yöntemlerle gerçekleşmektedir. Günümüzdeki modern yönetim bilişim sistemleri eskiye göre farklı yapıya ve görüntüye sahiptirler. Mobil cihazlarla erişilen, yer, zaman ve kişiye göre uyarlanabilen, kullanıcıyla etkileşime dayalı çalışan, dinamik içerik değiştiren modern yönetim bilişim sistem yazılımlarının modellemeye olan gereksinimleri de değişmektedir. Bu çalışmanın amacı modern yönetim bilişim sistemlerini geliştirmekte kullanılabilecek modelleme yöntemlerine ne gibi gereksinimlerin olduğunu ve bunun için mevcut modelleme yöntemlerine nasıl uyarlamalar yapılması gerektiğini belirlemektir.

Anahtar Kelimeler: Yazılım mühendisliği, yazılım modelleme, yazılım geliştirme

[1]Türk-Alman Üniversitesi

FOURSQUARE KULLANIMINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Birgül Kutlu Bayraktar[1], Aysun Bozanta[1], Mustafa Coşkun[1], Davut Dişçi[1]

Bu araştırmada, Türkiye'de Foursquare (lokasyon-bazlı paylaşım ortamı) kullanımını etkileyen faktörlerin nicel bir çalışma ile ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Çalışmada, Geliştirilmiş Teknoloji Kabul Modeli (Extended Technology Acceptance Model / E-TAM) ile Planlı Davranış Teorisi (Theory of Planned Behavior / TPB) birleştirilmiş ve Foursquare'e özgü değişkenler olan "lokasyon keşfi" ve "rozetler ve başkanlıklar" eklenerek yeni bir model oluşturulmuştur. Bu modelin nicel sınanması sürecinde çevrimiçi bir anket hazırlanmış ve internet üzerinden paylaşıma sunulmuştur. Sosyal medya aracılığı ile duyurulan bu anketi 233 kişi yanıtlamıştır. Anket sonuçlarından elde edilen verinin analizi ve değerlendirilmesi basit ve çoklu regresyon yöntemleri ile yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre "algılanan eğlence", "algılanan kullanım kolaylığı" üzerinde etkili olup, "algılanan eğlence", "algılanan kullanım kolaylığı" ve "lokasyon keşfi" değişkenleri de "algılanan kullanışlılık" üzerinde etkilidir. Bununla birlikte "algılanan kullanışlılık" ve "sosyal bağ" değişkenleri anket katılımcılarının Foursquare kullanımına dönük niyetleri üzerinde bilimsel olarak etkili olup; katılımcıların Foursquare kullanımına dönük niyetlerinin de gerçek kullanımlarını tetiklediği gözlemlenmiştir. Foursquare kullanımı sırasında kazanılan "rozetler ve başkanlıklar"ın ve Foursquare üzerinden "lokasyon keşfinin" ise katılımcıların Foursquare kullanımına dönük niyetleri üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı saptanmıştır. Son olarak, kullanıcıları Foursquare kullanımına motive eden etmenlerin incelendiği bu çalışma ile Türkiye yerelinde kaynak teşkil edilmiş olup; temel olarak Geliştirilmiş Teknoloji Kabul Modeli ve Planlı Davranış Teorisinin temel değişkenlerinin ve aralarındaki ilişkilerin Foursquare kullanımı için de geçerli olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Foursquare, geliştirilmiş teknoloji kabul modeli, planlı davranış teorisi

[1]Boğaziçi Üniversitesi

ENFORMASYON SİSTEMLERİ ÖĞRETİMİNDE ÇOK DİSİPLİNLİ YAKLAŞIM UYGULAMALI ENFORMATİK BİLİMLERİ -

Haldun Akpınar[1]

Özellikle son 30 yıl içerisinde enformasyon ve iletişim teknolojileri alanındaki gelişmelerin, yaşamın her alanında çok büyük değişikliklere neden olduğu açıktır. İşletme fonksiyonlarına ilişkin süreçlerdeki değişimin üstesinden gelebilecek insan gücünün yetiştirilmesi amacı ile, üniversitelerimizde özellikle işletme fakülteleri bünyesinde *İşletme Enformatiği* veya *Yönetim Bilişim Sistemleri* gibi isimler altında enformasyon sistemleri alanında öğrenim sunan bölümler açılmıştır. Bazı üniversitelerimizde ise başta biyoenformatik olmak üzere farklı alanlarda ve az sayıda da olsa bölümlerin açıldığı görülmektedir.

Ancak enformasyon ve iletişim teknolojileri alanındaki gelişmeler, sadece işletmeleri etkilememiş, hukuktan biyolojiye; spordan arkeolojiye kadar her alandaki süreçlerde değişikliklere neden olmuş ve *Tıbbi Enformatik, Biyoenformatik, Medya Enformatiği, Hukuk Enformatiği, Çevre Enformatiği, Arkeoenformatik, Spor Enformatiği* gibi yeni disiplinlerin oluşmasını sağlamıştır.

Belirtilen bu disiplinlerin her birinin üniversitelerimizde ayrı bölümler halinde açılmaya çalışılması, başta öğretim üyesi olmak üzere zaten kıt olan kaynakların israf edilmesine neden olmaktadır. Birbirleri ile yoğun ara kesitleri ve etkileşimleri olan bu disiplinlerin tek bir ortak çatı altında toplanması büyük önem taşımaktadır. Lisans ve lisansüstü öğrenim olanağı sağlayacak ve fakülte düzeyinde organize edilecek ***Uygulamalı Enformatik Bilimleri*** bu alandaki boşluğu doldurmayı hedefleyecektir.

Bu bildiride enformasyon sistemleri öğretiminin ülkemizdeki mevcut durumu kısaca incelendikten sonra, işletme enformatiği alanında kazanılan tecrübeler ışığında uygulamalı enformatik bilimlerinin dünyadaki yapısı ve ülkemizdeki organizasyonu konusundaki düşünceler paylaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Uygulamalı Enformatik, İşletme Enformatiği, Tıbbi Enformatik, Biyoenformatik, Spor Enformatiği

---

[1]Marmara Üniversitesi

İŞLETME KONULARINDA AĞ ANALİZİ KULLANIMI

Şebnem Akal[1]

Ağ analizi terimi uzun yıllara dayanan köklü bir geçmişe sahiptir. Ancak şu anda kullanıldığı biçimi bilgisayar teknolojilerindeki ilerlemelere paralel olarak ortaya çıkan, sosyal medya araçları sayesinde olmuştur. Ağ analizinin, farklı alanlarda değişik uygulamaları bulunmaktadır. Günümüzde, sosyal ağların yanı sıra ekonomik ağlar, teknolojik ağlar, biyolojik ve işletme ağları mevcuttur ve bu ağların tümünün benzer yöntemlerle analizleri yapılabilir. Bu durum, çok disiplinli bir ağ terminolojisinin doğmasına sebep olmuştur. Ağ analizinin işletme uygulamalarında düğümler çalışanları, yöneticileri ya da müşterileri temsil ederken; bağlantılar düğümler arasındaki formal ya da formal olmayan bilgi akışını veya çalışan-yönetici ilişkisini göstermektedir.
Bu çalışmanın öncelikli amacı ağ analizinin işletmelerde kullanılması hakkında sistematik bir açıklama getirmektir. Çalışmanın ilk kısmında ağ analizinin şirketlerde nasıl ve hangi amaçlarla kullanılabileceği açıklanacaktır. Bu konu ile ilgili ilk akla gelen örnekler formal ve formal olmayan iletişim ağları, yeni ürünlerin kullanımın yaygınlaşması, organizasyon yapısını gösteren ağların oluşturulması ve incelenmesidir. (Wilkinson, 2008) (Krebs, 1996) Organizasyonun yapısının sosyal ağ analizi yöntemleri ile incelenmesi sonucunda "organizasyonel ağ analizi" uygulamaları ortaya çıkmıştır. Bu analiz işletmelerdeki organizasyonun gerçek yapısını görselleştirmeyi sağlar. Bu nedenle işletme uygulamalarında çok önemli bir yere sahiptir. (Adam, Cetis ve Cetis, 2012, s. 10) İkinci bölümde, ağ analizinde kullanılan temel ölçüler ve işletmelerde ağ analizinin aşamalarına yer verilmiştir. Çalışmanın son kısmında, bu alanda kullanılabilecek sosyal ağ analizi ve diğer yazılımlardan da bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Organizasyonel ağ analizi (OAA), ağ ölçüleri, fikir önderleri, enformasyonun yayılması

[1]Marmara Üniversitesi

İNTERNET ÜZERİNDEN YAYINLANAN CANLI VİDEOLAR İÇİN KONUŞMA TANIMA TEKNİĞİ KULLANILARAK ALT YAZI OLUŞTURULMASI

Kutan Koruyan[1]

Televizyon, sinema, video veya diğer farklı görüntülerde konuşulan dili, çevirisini gösterme veya görüntü ve ses hakkında metin şeklinde bilgi verme amaçlı uygulanan alt yazı tekniği 1900'lerin başlarında kullanılmaya başlanmış ve zamanla gelişerek günümüzdeki haline gelmiştir. Bilişim teknolojisindeki gelişmeler ise alt yazı tekniklerinin ilerlemesine büyük katkı sağlamıştır. Özellikle konuşmaların metne dönüştürülmesi konuşma tanıma teknikleri ile daha kolay bir hale gelmiştir. Bunun yanında, işitme engelliler için kullanılan alt yazılar ise özellikle canlı yayınlarda konuşma tanıma tekniği ile işaret diline çeviriye alternatif olarak kullanılmaktadır. Bu teknik daha çok büyük şirketler tarafından özel donanım ve yazılımlarla beraber kullanılmakta, bireysel kullanım veya küçük ölçekli kurumlar için maliyet oluşturmaktadır. Google'ın Chrome tarayıcı ile 2011'de Türkçe'yi de destekleyen sesli aramayı dünyaya duyurması ise bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmuştur. Çalışmada, bir medya sunucusu yardımıyla internet sayfasında canlı yayınlanan bir videodaki konuşmaların açık kaynak kodlu Google'ın desteklediği Web Speech API (WSA) kullanılarak metne dönüştürülmesi ve anlık alt yazı haline getirilmesi uygulaması anlatılmaktadır. Çalışmada, web sayfasında video yayını HTML5 dilinin getirdiği yeni video elementi ile sağlanmaktadır. Ek olarak, jQuery kütüphanesi ve JavaScript dilinden yararlanılmıştır. WSA sadece Chrome tarayıcı için yazılmış olmasından dolayı API sadece bu tarayıcıda çalıştırılabilmektedir. Fakat canlı video ve alt yazının bulunduğu sayfa hemen hemen tüm tarayıcılarda görüntülenebilmektedir. Bununla birlikte, tecrübeler WSA'nın veriminin ses alıcısı, internet hızı, sunucu işlemci hızı, ortam sesi ve konuşmacı lehçesi gibi farklı faktörlerle değiştiğini, sayılan faktörlerin etkisinin en aza indirilmesi halinde istenilen sonuçların elde edildiğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Konuşma Tanıma, Canlı Video, Canlı Altyazı, HTML5, İnternet

[1]Dokuz Eylül Üniversitesi

BİLİŞİM SİSTEMLERİ ETİĞİNE AYKIRI ZARARLI YAZILIMLARIN İNCELENMESİ

Cem Gönenç Biricik[1], Arif Sarı[1], Cemil Keser[1], Eren Gündoğdu[1]

Veri fidyeciliği (Ransomeware) son günlerde normal bilgisayar kullanıcılarını ciddi bir şekilde tehdit etmekte olan, çok sayıda kullanıcının bilgisayarına bulaşıp, kullanıcılara ait verileri Gpcode ile 1024 bit formatında şifreleyen ve bilgisayardaki farklı formatlarda bulunan (.doc,.xls,.jpeg,.avi) verilere ulaşımın sağlanmasını engelleyip ulaşımın sağlanması için kullanıcıdan fidye isteyerek kullanıcılara şantaj yapan zararlı bir yazılımdır. Bu zararlı yazılımın sisteme giriş sağlamasından sonra sisteme ve sistem içindeki verilere verdiği tahribat, farklı kripto ve şifreleme methodları ile gerçekleştirildiğinden ötürü, normal bilgisayar kullanıcıları için şifrelenen verilere saldırganın yardımı olmadan ulaşmanın herhangi bir yolu bulunmamaktadır. Ancak kullanıcılar, veri fidyeciliği unsuru teşkil eden zararlı yazılım ile tahribata uğramış olan verilerine, saldırgana talep etmiş olduğu fidyeyi ödemesine rağmen herhangi bir şekilde ulaşmasının mümkünatı bulunmamaktadır. Yapılmış olunan araştırmalar ışığında elde edinilen bilgilere dayanarak, interneti aktif olarak kullanmakta olup saldırıya uğrayan mağdurların bir gün içinde yüzde 2.9'u (takriben günde 168 kullanıcı) kendilerine gelen fidye şantajlarının mağduru olmakta ve karşılığında €150 ile €450 arasında fidye ödemek zorunda bırakılmaktadır. Bu çalışma, veri fidyeciliğinin internet toplumunda oluşturduğu zararları finansal boyutu ile değerlendirerek, internet kullancılarının mobil cihazlar ve mobil platformlara yönelmeleri ile birlikte fidye saldırıların farklılaşma eğilimi içerisine girmekte olduğunu belirten farklı fidye saldırı tekniklerini inceleyip, olası korunma ve fidye saldırısından sonra oluşan tahribatı en aza indirgemek için geliştirilmiş olan yöntemleri incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Veri fidyeciliği, AES, Gpcode, kripto, bilişim sistemleri etiği.

[1]Lefke Avrupa Üniversitesi

YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN YÖNETİM VE BİLİŞİM DERSLERİNDEKİ BAŞARILARININ VERİ MADENCİLİĞİ YÖNTEMLERİ İLE İNCELENMESİ

Melike Şişeci Çeşmeli[1], Özlem Çetinkaya Bozkurt[1], Adnan Kalkan[1],İhsan Pençe[1]

Yapılan çalışma ile Yönetim Bilişim Sistemleri bölümü 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin cinsiyet, öğrenim türü, yaş, hazırlık sınıfı okuma, disiplin cezası durumu, hazırlık sınıfı notu, aldığı ders adı ve kategorisi, üniversite öncesi ikamet yeri özniteliklerinin yönetim ve bilişim derslerindeki başarı durumlarına etkisi incelenmektedir. Bu araştırmada kullanılan veriler Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi öğrenci otomasyon sisteminden elde edilmiştir. Veriler, Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü 3. ve 4. Sınıf öğrencilerinin cinsiyet, yaş, öğrenim türü, sınıf, disiplin ceza durumu, hazırlık sınıfı okuma durumu, hazırlık notu, yönetim (11 ders) ve bilişim dersleri (14 ders) ve öğrencinin üniversite öncesi ikametgâh yeri bilgileri olmak üzere toplam 11 öznitelikten oluşmaktadır. Yapay Sinir Ağları (YSA) ve Uyarlamalı Sinir-Bulanık Sınıflayıcı (USBS) yöntemlerinin kullanıldığı çalışmada, YSA'nın eğitilmesi sonucunda eğitim setinde %90.4, test setinde ise %83.5 başarı elde edilirken, USBS ile yapılan sınıflandırmada ise eğitim verisi için %86.6, test verisi için %86.3 başarı elde edilmiştir. Ayrıca USBS ile yapılan öznitelik seçimi sonucunda test verisi için başarı oranının azalmadığı görülmüştür. Yapılan deneysel çalışmalar öğrencinin başarısını etkileyen en önemli faktörlerin hazırlık sınıfı okuma durumu ve dersin kategorisi olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde Veri Madenciliği, Öğrenci Başarısı Analizi, Yapay Sinir Ağı, Uyarlamalı Sinir-Bulanık Sınıflayıcı

[1]Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

TÜRKİYE'DE YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN MESLEĞE BAKIŞ AÇILARI, BEKLENTİ VE MEMNUNİYET DÜZEYLERİ

Özlem Çetinkaya Bozkurt[1], Adnan Kalkan[1], Melike Şişeci Çeşmeli[1]

Türkiye'de YBS bölümünde öğrenim gören öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarının, mesleğe bakış açılarının, öğrencilerin bölüm tercihi nedenlerinin ve bu tercihten duydukları memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Bu çalışma 2013-2014 akademik yılının bahar döneminde sekiz üniversitenin YBS bölümlerinde öğrenim gören ve basit tesadüfî örneklem yoluyla seçilen toplam 113 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Araştırma iki temel sorunsal üzerinde yoğunlaşmıştır. Birincisi, YBS bölümünde okuyan öğrencilerin mesleğe bakış açılarını ortaya koymak; ikincisi ise öğrencilerin öğretim elemanlarından, aldıkları eğitimden, kişisel gelişimlerinden, okuldan ve üniversiteden genel memnuniyet düzeylerini belirlemektir. Analiz sonuçlarına göre öğrencilerin yaklaşık %89'u öğrenim gördükleri alanı sevdiklerini ve isteyerek tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerin beklentileri incelendiğinde ise alanında etkili ve bilgili öğretim elemanı eksikliğine dikkat çektikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü, Öğrenci, Memnuniyet, Meslek Seçimi

[1]Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

E-TİCARET SİSTEMLERİ İÇİN BİR ÖNERİ SİSTEMİ: MAHOUT

Hasan Dağ[1], Muhittin Işık[1], Işıl Yenidoğan[1]

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler artık ticaretin büyük bir kısmının dijital ortamda yapılmasına neden olmuştur. E-ticaret sistemleri olarak bilinen bu alışverişlerin kapladığı ticaret hacmi neredeyse geleneksel yolla yapılan ticaret hacmi kadar büyümüştür. E-ticaret hacminin geleneksel ticaret hacmini de aşmasının beklenildiği günümüzde en önemli unsur müşteri ilişkileri yönetimidir. Firmalar bir yandan mevcut müşterilerinin sadakatini arttırıp elde tutmaya çalışırken bir yandan da herhangi bir ürün veya hizmet satın almış olan bir müşteride yeni bir satış hareketi yaratma yöntemleri geliştirmeye özen göstermektedirler. Müşteride sadakat oluşturmaya çalışırken beğenisini kazanacak yeni bir ürün veya hizmet önerebilmek önemli bir araştırma alanı olmaya başlamıştır. Birçok firma mevcut müşterileri üzerinde sürekli analizler yaparak kendisini terk etme meyline giren müşterilerini daha onlar aksiyon almadan tespit edip kişiye özel kampanyalar veya indirimli teklifler oluşturarak onları geri kazanmayı amaçlamaktadır. Bu noktada müşterilerinin analiz yapılan sektördeki beğenilerini doğru modelleyerek beğenisine uygun önerilerle karşısına çıkabilmek, müşteri ilişkileri ve müşteri memnuniyeti açısından önem arz etmektedir. Mahout, Apache yazılım kuruluşu tarafından geliştirilmiş makine öğrenmesine dayalı kütüphanelerden oluşan ve tavsiye sistemlerinde sıklıkla kullanılan bir araçtır. Bu çalışmada Mahout algoritmaları kullanılarak bir e-ticaret sistemi üzerindeki müşterilerin geçmiş davranışlarının analiz edilmesiyle elde edilen bilgiler ışığında müşterilerin yeni talepleri için tavsiye sistemlerinin irdelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla www.grouplens.org'dan elde edilmiş örnek veri seti üzerinde Mahout algoritmalarının nasıl çalıştığı gösterilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Büyük Veri, Sınıflama, Kümeleme, Tavsiye Motorları, Kullanıcı Tabanlı Tavsiye Sistemleri, Ürün Tabanlı Tavsiye Sistemleri, Apache Mahout.

[1]Kadir Has Üniversitesi

YEREL BİR E-DEVLET UYGULAMASI: KİLİS ENGELLİ OTOMASYON SİSTEMİ

Cemal Aktürk[1], Adem Korkmaz[1]

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin sürekli gelişmesi, hayatın birçok alanında da hızlı değişimleri beraberinde getirmektedir. Bu değişimler doğrultusunda meydana çıkan internet, web ve e-posta teknolojileri sayesinde devlet ve vatandaş arasında daha etkin bir iletişim sistemi iki yönlü olarak uygulanmaya başlamıştır. E-devlet; devletin bilgi işleme yeteneğini arttırarak sorunları daha etkin bir biçimde çözmesi esasına dayanır ve bu devletin elektronikleşmesinde ana amaçtır. Ülkemizdeki e-devlet uygulamaları; başvuru, sorgulama ve çevrimiçi hizmetleri kapsamaktadır. Bu hizmetlerin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi vatandaşın devlete erişimini kolaylaştırmakta ve devletin vatandaşa geri dönüşünü hızlandırmaktadır. Engelli vatandaşlar da devletin sunduğu hizmetlerden eşit olarak yararlanabilmeli, kendilerine özgü kamu hizmetlerine engelsiz olarak ulaşabilmelidir. Yapılan çalışma ile engelli vatandaşlara hizmet veren kamu kurumları ortak bir platformda birbirleriyle entegre edilerek verilen hizmetlerin tek merkezden kontrolünü sağlamak ve engelli vatandaşların aldığı kamu hizmet kalitesini arttırmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: E-devlet, yerel e-devlet uygulamaları, engelli otomasyonu.

[1]Kilis 7 Aralık Üniversitesi

ÖRGÜTSEL YETENEKLERİN HASTANE REZİLYANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Serkan Ada[1], Canan Gamze Bal[2]

Afet durumlarında hastanelerin işlerliklerini sürdürmeleri ve dayanıklı bir yapıya sahip olmaları kritik önem taşımaktadır. Çünkü hastanelerin, afetlerde normal kapasitelerinin üzerine çıkarak sağlık hizmetleri sağlamak, hayat kurtarmak ve halk sağlığını garanti altına almak gibi sorumlulukları vardır. Bu çalışmanın amacı, afet durumlarında hastanelerin kurumsal rezilyansını etkileyen örgütsel yeteneklerin (bilişim teknolojisi yeteneği, sağlık hizmetleri yeteneği ve hazırlık yeteneği) incelenmesidir. Araştırmada anket yöntemiyle veri toplanmıştır. Anket Adana, Mersin, Hatay, Osmaniye, Kahramanmaraş, ve Gaziantep illerindeki toplam 167 hastaneye uygulanmış olup, veri analizine 160 anket dahil edilmiştir. Araştırma modeli ve modelin psikometrik özellikleri, Kısmi En Küçük Kareler (Partial Least Squares) yöntemi ile analiz edilmiş olup, SmartPLS yazılımı kullanılmıştır. Veri analizi sonucunda ölçüm aracının tüm kriterleri (güvenilirlik, ayırdedicilik geçerliliği ve yakınsaklık geçerliliği) yerine getirdiği sonucuna varılmıştır. Yapısal model analiz sonuçlarına göre (1) bilişim teknolojisi yeteneği, sağlık hizmetleri yeteneği ve hazırlık yeteneği gibi faktörler ile hastanelerin kurumsal rezilyansı arasında; (2) hazırlık yeteneği ile bilişim teknolojisi ve sağlık hizmetleri yeteneği arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır. Araştırma sonuçları göstermektedir ki afet durumlarında kritik öneme sahip olan hastanelerin işlerliklerini sürdürebilmeleri ve faaliyetlerine kesintisiz olarak devam edebilmeleri için güçlü bir bilişim teknolojisi ve sağlık hizmeti sağlama yeteneğine sahip olması gerekmektedir. Bilişim teknolojisi hizmetlerini ve sağlık hizmetlerini afet durumlarında sağlıklı bir şekilde kullanmaya devam etmek isteyen hastanelerin afet öncesinde hazırlıklı olmaları ve bununla ilgili çalışmalar yürütmeleri gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilişim Teknolojisi, Sağlık Hizmetleri, Hastane, Rezilyans, Örgütsel Yetenek

[1]Selçuk Üniversitesi
[2]Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

BÜYÜK VERİ ANALİTİĞİ İÇİN MEVCUT RESME BİR BAKIŞ: DONANIM, YAZILIM VE SERVİSLER

Tayfun Yalçınkaya[1], Hasan Dağ[2]

Günümüz teknolojisinin ulaştığı nokta ile birlikte, dünyada üretilen veri, daha önce hayal bile edemeyeceğimiz bir hızla artmaya devam etmektedir. Kendine ait terminolojisi ve alt yapısı olan büyük veri, şimdiye kadar bildiğimiz geleneksel veriye benzemediğinden analitiği de geleneksel veri analizi yöntemleri ile yapılamamaktadır. 2004 yılında Google, topladığı verilerin analitiğini yaparken hangi teknolojik altyapıyı kullandığını ve bu altyapının detaylarının neler olduğunu yayınladığı bir makale ile dünyaya duyurdu. Bu duyurunun ardından Apache bu teknolojiyi Google' a özel olmaktan çıkararak, onun kadar büyük olmayan ama bu teknolojiye ihtiyaç duyan firmalar ve servis sağlayıcıların kullanabileceği şekilde bir platform halinde hayata geçirdi. Apache meydana getirdiği bu platforma Hadoop ismini verdi. Dağıtık bir mimariye sahip olan Hadoop tek başına çalışan bir bilgisayardan, etkileşimli çalışan binlerce bilgisayara kadar genişleme imkânına sahiptir. Java programlama dili ile yazılan Hadoop, açık kaynak kodlu bir yazılım halinde kullanıcıya sunulmaktadır. Hadoop iki önemli temel bileşen barındırmaktadır. Bu bileşenlerden biri HDFS (Hadoop Distributed File System) Hadoop Dağıtık Dosya Sistemi, diğeri ise MapReduce programlama modelidir. Bu çalışmamızda amaç, büyük verinin tanımından başlayarak, büyük verinin hangi alanlarda ve nasıl üretildiğine ve büyük veri analitiğine yönelik olarak ortaya çıkan altyapı, donanım, yazılım, servis ve mimarilere açıklık getirmek ve bu alandaki temel teknolojilerin anlaşılmasını sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Büyük veri, MapReduce, Hadoop, HDFS, Büyük Veri analitiği için programlama dilleri: Hive, Pig

[1]Işık Üniversitesi
[2]Kadir Has Üniversitesi

YAZILIM GEREKSİNİM MÜHENDİSLİĞİ ÇIKTILARININ ONTOLOJİ YÖNTEMİ İLE MODELLENMESİ VE OTOMATİK İŞLEV PUAN ÖLÇÜMÜ

Selami Bağrıyanık[1], Adem Karahoca[2]

Gereksinim mühendisliği faaliyetlerinde, serbest şablon modelleme pratiklerinin kullanımı, yazılım projelerinde kalite ve verimlilik düşüşlerine neden olabilmektedir. Ayrıca çıktıların makine öğrenmesi teknikleri ile işlenmesini oldukça zorlaştırmaktadır. Yazılım mühendisliğinde uzun zamandır kullanılan işlev puan ölçümü, uygulanmasının zor olduğu algısı ve İşlev Puanın yeterli yaygınlığa erişememesi de önemli bir problemdir. Bu çalışmada, bu iki sorunun çözümüne yanıt aranmaktadır. Yazılım gereksinim mühendisliği sürecinde üretilen bilgi, ontoloji yardımı ile modellenmiş ve bu model kullanılarak İşlevsel Büyüklük Ölçümünün (FSM: Functional Size Measurement) otomatik olarak yapılmasını sağlayan bir yöntem önerilmiştir. FSM yöntemlerinden COSMIC İşlev Puan (CFP: Cosmic Function Point) yöntemi referans model olarak kullanılmıştır. Çalışma, Türkiye'nin önde gelen telekomünikasyon firmalarından birisinin bilgi ve iletişim teknolojileri bölümünde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, "Semantik Web" fikrinin ortaya çıkışı sonrası birçok alanda uygulanmaya başlanan ontoloji yöntemi odaklı çözüm önerisi sunulmuştur. Literatürde yakın zamanda, yazılım mühendisliğine ilişkin uygulamalar bulunmakla birlikte tamamlanmış ve kullanımda olan ontolojiler yok denecek kadar azdır. Ontoloji tasarım aracı olarak yaygınlığı ve amaca uygunluğu sebebiyle Protege (2014) aracı kullanılmıştır.
Ontoloji aracılığı ile yazılım projelerinin gereksinim kalitesi, paylaşımı ve yeniden kullanılabilirliğinin artacağı düşünülmektedir. Ayrıca gereksinimlerden hareketle fonksiyonel yazılım büyüklük ölçümü otomatikleştirilmiş ve ölçüm otomasyonu konusunda önemli bir adım atılmıştır. Gelecekte, önerilen yöntemin bir ürün olarak gerçeklenmesi ve firmadaki proje verileri kullanılarak geçerliliğinin belirlenmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gereksinim Mühendisliği, Ontoloji, Modelleme, Fonksiyonel Yazılım Büyüklük Ölçüm Otomasyonu, COSMIC İşlev Puan

[1]Turkcell Teknoloji
[2]Bahçeşehir Üniversitesi

WEB VE METİN MADENCİLİĞİ YOLUYLA SUÇ İÇERİKLİ WEB SİTELERİNİN TESPİTİ

Selçuk Ökmen[1], Abdulkadir Hızıroğlu[2]

Suç içerikli web sitelerinin otomatik yöntemlerle tespiti adli bilişim alanında çözüme ihtiyaç duyulan bir problemdir. Bu çalışmada seçilen konu hakkında suç içeriği taşıyan ve taşımayan (Atatürk'e hakaret suçunun işlendiği sitelerden alınan metinler ile Atatürk hakkında bilgi veren sitelerden toplanan metinler ve terör örgütünün propagandasını yapan sitelerden toplanan metinler ile basında yer alan, suç içeriği taşımayan metinler) metinler ayrı kategorilere konulmuş, her bir kategorideki metinler metin madenciliği ön işleme aşamalarından geçirilerek veritabanına kaydedilmiştir. Metinler içerisindeki ilgili kategoriyi tanımlayan en önemli on kelime sözceler (string) oluşturacak şekilde bir araya getirilmiştir. Metnin içindeki en önemli kelimeleri tespit etmek için tf-idf ölçütü kullanılmıştır. Bir ila on kelimeden oluşan her bir sözce Google arama motorunda aratılarak çıkan sorgu sonuçlarının seçilen kategoriyle ilgisi bilgiye erişim (information retrieval) sistemlerinde kullanılan hassasiyet (precision) ölçütü kullanılmıştır. Sorgunun hassasiyetinin başarılı olma eşiği olarak 0.5 değeri seçilmiş olup; Atatürk'le ilgili suç içeriği taşımayan içerik haricinde diğer kategorilerde bu başarım değerine ulaşılamamıştır. Çalışmanın son bölümünde bu durumun nedenleri tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Metin madenciliği, web madenciliği, adli bilişim

[1]Sakarya Üniversitesi
[2]Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

DİJİTAL İŞLETMELERDE İTİBAR YÖNETİMİ

Şadi Evren Şeker[1], Mehmet Lütfi Arslan[1]

90'lı yıllarda ABD ekonomisinde meydana gelen performans artışını anlamlandırmak üzere ortaya atılan yeni ekonomi kavramı; sanal ekonomi, dijital ekonomi, elektronik ekonomi veya ağ ekonomisi adlarıyla da anılan yeni bir yapı doğurdu. Bilginin temel değer olduğu bu yeni yapıda bilginin erişimi, saklanması, işlenmesi, yorumlanması ve iletilmesi yeni pazarlar meydana getirmiş, mevcut pazarları ise yeniden tanımlamıştır. Yeni dönem, işletme ve işletmecilik kavramlarını da yeniden tanımlamış ve dijital işletme dediğimiz yeni bir kavram doğurmuştur. İşlevleri ve faaliyetlerini bütünüyle ya da kısmi olarak bilişim teknolojileri aracılığı ile gerçekleştiren işletme tipi olarak tanımlayabileceğimiz dijital işletme kavramı, bilişim sektörünün katkıları ile ortaya çıkmış bir tür modernizasyondan öte; iş, işletme işlevleri, süreçleri ve paydaşlarına yönelik köklü bir paradigma değişimi anlamına gelmektedir. Bu değişim ile işletme işlevleri ve süreçleri ile bilişim teknolojileri uygulamaları bütünleşmiştir.

Değişen ekonomik ve sosyal paradigmalara paralel olarak itibar kavramı üzerinde de değişimler yaşanmaktadır. Örneğin müşterinin bir işletme ile olan ilişkisi eskiden ürün/hizmet veya işletmeden son kullanıcıya tek taraflı mecralar üzerinden olurken artık sosyal ağların daha verimli kullanılması ile etkileşimli bir hal almıştır. Değişen paradigmalar, itibarı oluşturan ya da algıyı doğuran medya mecralarının değişmesine ve neticede de itibarı oluşturan değerlerin farklılaşmasına sebep olmaktadır. Günümüzde işletmelerin sosyal ağları kullanım verimliliği, itibar algısını ciddi şekilde etkilemektedir. Bu anlamda yönetim, çalışanlar, etkinlik, ürünler ve sosyal sorumluluk gibi bileşenleri dikkate alan klasik itibar yönetimi yaklaşımı, dijital işletmeler söz konusu olduğunda nasıl bir içerik kazanmalıdır sorusunun önemi artmıştır.

Bir işletmenin itibar yönetiminin dijital ortamda nasıl ele alınabileceği sorusu ile ortaya çıkan bu çalışmada, işletmelerin itibarlarını belirleyeceği ya da etkileyeceği düşünülen dijital mecraların neler olabileceğini Borsa İstanbul'a kayıtlı en büyük 30 işletme üzerinde yapılan bir analizle tartışılmıştır. İşletmelerin web siteleri, Facebook, Twitter, Linkedin gibi sosyal ağlar, Wikipedia ve blog'lar gibi Web 2.0 uygulamaları ve Google, Bing, Yahoo gibi arama motorlarındaki aktiflik şeklindeki dijital itibar görünümlerini web sitesinin itibarı, sosyal medya itibarı, olumsuz diğer itibar kaynakları ve olumlu diğer itibar kaynakları şeklinde dört başlık altında ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: İtibar Yönetimi, İş Zekası, Veri Madenciliği, BIST30, Dijital İtibar Yönetimi

[1]İstanbul Medeniyet Üniversitesi

TÜRKİYE'DE YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ EĞİTİMİ VE DERS PROGRAMLARININ İNCELENMESİ: AMPİRİK BİR DEĞERLENDİRME

Naciye Güliz Uğur[1], Algın Okursoy[2], Aykut Hamit Turan[1]

İçinde bulunduğumuz yüzyılın bilgi çağı olarak adlandırılmasıyla; bilgi, günümüzün en önemli kaynağı durumuna gelmiştir. İşletmeler, son yıllardaki gelişmelerin farkına vardıklarından, bilişim yatırımlarına önem vermeye başlamışlardır. Özellikle, son yıllarda Yönetim Bilişim Sistemlerine yatırım yapan işletmelerin sayısının artması yönetim bilişim sistemleri konusunda verilen eğitimin önemini daha da arttırmaktadır. İşletmelerde Yönetim Bilişim Sistemlerinin kurulmasıyla organizasyon yapısında değişiklikler meydana gelmekte, yönetim bilişim sistemlerinin geliştirilmesinde, uygulanmasında ve denetlenmesinde yeni personele ve bu personeli idare edecek yöneticilere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu açığın kapatılmasında en önemli görev eğitim kurumlarına düşmektedir. Üniversiteler bu ihtiyacın tam merkezinde yer almaktadır. Bu çalışmada Türkiye'de Yönetim Bilişim Sistemleri eğitimi veren yükseköğretim kurumlarındaki eğitim stratejileri, yapıları ve hedefleri incelenmektedir. Yönetim Bilişim Sistemleri eğitiminin etkinliği ve kalitesinin arttırılması için öneriler sunulmaktadır.

Çalışmaya Türkiye'deki üniversitelerde bulunan 19 Yönetim Bilişim Sistemleri (YBS) bölümlerine ait ders programları veri olarak dâhil edilmiştir. Çalışma sürecinde her bir ders teknik, analitik, iletişimsel ve yönetimsel olmak üzere dört gruba ayrılarak bölümlerin hangi alana ağırlık verdiği anlaşılmaya çalışılmıştır.

Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında faaliyet gösteren YBS bölümlerinde, iletişimsel ve yönetim alanındaki ders gruplarına teknik ve analitik ders gruplarından daha az önem verildiği saptanmıştır.

Temel amacı, yöneticilere karar almalarına yardımcı olacak bilgileri doğru ve zamanında aktarmak olan Yönetim Bilişim Sistemleri eğitimi iyi planlanması gereken bir İnterdisipliner alandır. Bu nedenle sanayi, kamu ve diğer paydaşların beklentilerinin karşılanabilmesi için eğitim programlarında teknik ve analitik alanlar ile iletişimsel ve yönetimsel alanlar arasında denge kurması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yönetim Bilişim Sistemleri Eğitimi, Eğitim Müfredatı, Türkiye, Üniversiteler, Değerlendirmeler ve öneriler

[1]Adnan Menderes Üniversitesi
[2]Sakarya Üniversitesi

YAZILIM MÜHENDİSLİĞİ BİLGİ ALANLARINDAKİ GELİŞMELERİN EĞİTİM PROGRAMLARINA UYARLANMASININ ÖNEMİ

Zeynep Altan[1]

SWEBOK 2004 (Software Engineering Body of Knowledge) çalışmalarındaki yazılım mühendisliği lisans programlarına ait farklı önerilerin ortak özelliği, ihtiyaçlara cevap verecek yazılım ürünlerinin geliştirilmesine yönelik çekirdek program paketleriydi. Gerçek dünya problemlerinin sürekli büyümesi nedeni ile SWEBOK kılavuzunun bilgi alanlarında 2010 ve 2013 yıllarında güncellemeler yapılmıştır. Mesleki öğrenimin başlangıcında özellikle gerçek dünya uygulamalarındaki gelişmelerin izlenmesi ve güncellenmiş SWEBOK çalışmalarına bağlı olarak içeriklerin düzenlenmesi önemlidir. Amaca yönelik ürün geliştirmede gereksinimlerin dokümantasyona dayalı belirlenmesi olan analiz çalışmaları, ülkemizde de şirketlerin işe alım ilanlarında aradıkları niteliklerdendir. INCOSE (International Council on Systems Engineering) 2020 yılının vizyonunu model tabanlı sistem mühendisliği olarak tanımlayarak, yazılım mühendisliğinin sistem mühendisliği ile bütünleşik çalışan bağımsız bir disiplin olduğunu açıklaştırmıştır. Bu görüş, alana özel kavramsal modellemede biçimsel betimleme dillerinin yazılım mühendisliği programı içerisindeki yerini onaylar. Metin odaklı bir dil olarak biçemini ayrık matematikten, birinci derece önermeler hesabından alan herhangi bir betimleme dili, problemin görsel olarak modellenmiş çözümünden programlama dili çözümüne geçmeden önce, ara aşamada kavramsal modellemesini oluşturur.

Karmaşık sistemlerin çözümlerine yönelik yüklü eğitim programını öğrencilere nasıl cazip hale getirebiliriz? sorusuna cevap klasikleşmiş monoton dersler yerine, teori ile pratiği birleştirerek öğrencilere projelerle araştırmalar yaptırılmasıdır. Çalışmaların diğer öğrenciler tarafından derslerde yeniden değerlendirilmesi, her öğrencinin kendi incelemesi ile ilgili görüşlerini ve konuya bakış açısını zenginleştirmektedir. Böylece yazılım mühendisliği mesleğinin temel özellikleri olan meraklı ve etkileşimli olma, devamlı öğrenme nitelikleri eğitim süresince edinilmektedir. Sonuç ise öğrencilerin staj ve yarı zamanlı çalışma istemlerinde ülkemizde sayıları hızla artan yazılım geliştirme sektöründe hak ettikleri yerlere yerleşebilmeleridir.

Anahtar Kelimeler: Yazılım Mühendisliği Lisans Programları, SWEBOK 3.0, Bilgi Alanları, Endüstriyel Yazılım Mühendisliği

[1]Beykent Üniversitesi

ÖĞRENCİ BİLGİ SİSTEMİ VERİLERİ ÜZERİNDE VERİ MADENCİLİĞİ SINIFLANDIRICILARINA DAYALI BAŞARI DURUMU TAHMİNİ

Aytuğ Onan[1], Vedat Bal[1], Burcu Yanar Bayam[1]

Bu çalışmada, öğrenci bilgi sisteminde bulunan öğrencilere ilişkin temel veriler kullanılarak, akademik başarı durumu tahmini gerçekleştiren bir veri madenciliği modeli oluşturulmasının uygunluğu araştırılmaktadır. Çalışmada, veri madenciliğinde kullanılan temel sınıflandırıcılardan çok katmanlı algılayıcı ağ, radyal tabanlı fonksiyon ağları, destek vektör makineleri ve Naive Bayes sınıflandırıcısının, öğrenci verilerine ilişkin başarı durumu tahmininde etkinlikleri karşılaştırmalı olarak analiz edilmektedir. Çalışma kapsamında, öğrenciler ağırlıklı not ortalamalarına dayalı olarak, başarılı ve başarısız olarak iki temel sınıfa ayrılmıştır. Deneysel çalışmalarda, 10-kat çapraz geçerleme yöntemi aracılığı ile veri seti rastgele olarak on eşit parçaya ayrılmıştır. Çalışmada, kullanılan yöntemlerin değerlendirilmesinde, doğru sınıflandırma yüzdesi, kesinlik, geri çağırma ve F-ölçütü gibi ölçütler dikkate alınmıştır. Naive Bayes sınıflandırıcısının, iki sınıflı durum için yaklaşık olarak %70 doğru sınıflandırma başarımı gösterdiği gözlenmiştir. Aynı çalışma, destek vektör makineleri sınıflandırıcısı kullanılarak tekrarlandığında ise doğru sınıflandırma başarım oranının %71,6'ya çıktığı görülmektedir. Kullanılan sınıflandırıcılardan elde edilen başarım oranı, kısmen başarılıdır. Çalışma, veri madenciliği yöntemlerinin, öğrencilerin başarı/başarısızlık durumlarının tespit edilmesi ile özel ilgi gerektiren öğrencilerin belirlenmesi, başarısız olma ihtimali yüksek öğrencilerin öğretim üyelerince ek danışmanlık hizmetleri verilerek yönlendirilmesi gibi pedagojik açıdan uygun bir araç olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Veri Madenciliği, Sınıflandırma, Tahminleme.

[1]Celal Bayar Üniversitesi

ÜNİVERSİTELERDE BİLGİ İŞLEMDEN YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİNE GEÇİŞ: MEVCUT DURUM VE BEKLENTİLER

Muhammet Damar[1], Erman Coşkun[2]

Öğrenci, akademik ve idari personelin ihtiyaçlarını karşılayan, onların iş süreçleri ile bütünleşik, yönetimsel ihtiyaçlarına cevap veren; insan, teknoloji, sistem teorisi ve bilgi yönetimi alanlarını bir araya getiren bilgi işlem yapısı üniversiteler için bir gereksinimdir. Bu yapılanma iyi analiz edilip tasarlanmış bir yönetim bilişim sistemi (YBS) ile gerçekleşebilir. Bu çalışma üniversite bilgi işlem birimlerinin iş süreçleri üzerinde: öğrenci, akademik ve idari personel beklentilerini öğrenebilmek, grupların memnuniyet seviyesini belirlemek ve üniversitelerde klasik bilgi işlem biriminden yönetim bilişim sistemlerini içine alan yeni bilgi işlem birimine geçişi tartışmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Çalışma tanımlayıcı bir araştırma olup veri toplama aracı olarak Bilişim Hizmetleri Analiz Anketi kullanılmıştır. Dokuz Eylül Üniversitesi bilgi işlem hizmetlerini kullanan akademik personel, idari personel ve öğrenci gruplarından 293 kişiye ulaşılarak örneklem oluşturulmuştur.

Araştırmaya katılan grup içinde akademik personel %34.8, idari personel %36.2 ve öğrenci %29'luk kısmı oluşturmaktadır. Katılımcıların %67,5'i lisans ve lisansüstü eğitim düzeyindedir. Çalışmada; katılımcıların %99,3'ü bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma düzeyini orta ve üzeri olarak, % 50,9'u var olan bilişim hizmetleri üzerindeki memnuniyet düzeyini orta ve altı olarak belirtmiştir. Katılımcıların %64,8'i bilişim hizmetlerinin sunulmasında organizasyon yetersizliği olduğunu vurgulamıştır.

Katılımcıların %64,8'inin bilişim hizmetlerinin sunulmasında organizasyon yetersizliği bulması, üniversite ihtiyaçlarına dönük organizasyon yapısı önerisini ortaya koymuştur. Üniversitelerin bilgi işlem süreçlerinde insan, teknoloji, sistem teorisi ve bilgi yönetimi alanlarını bir araya getiren bir bilgi işlem yapılanmasının olmadığı, süreçler ile süreçler üzerine kurgulanan çözümlerin örtüşmediği görülmüştür. Bu noktada YBS bir çözüm olarak karşımıza çıkmıştır. Çalışmada üniversitelerde bilgi işlemden yönetim bilişim sistemlerine geçiş mevcut durum ve beklentiler ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Bilgi İşlemleri, Bilgi İşlemlerden Beklentiler, Yönetim Bilişim Sistemi

[1]Dokuz Eylül Üniversitesi
[2]Sakarya Üniversitesi

AVUKATLARIN YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ VE UYAP KULLANIMI: AKSARAY İLİ ÖRNEĞİ

Pembe Gül Altan[1], Alev Elçi[1], Atilla Elçi[1]

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT)'teki hızlı gelişim günlük hayatın tüm boyutlarını önemli ölçüde etkilemekte, bir e-Dönüşüm devlet politikası olarak, e-Devlet kapsamında adalet bilişim sistemleri de gün geçtikçe vazgeçilmez bir unsur olarak şekillenmektedir. Adalet Bilişim Sistemi, yönetim bilişim sisteminin adalet alanına özgü uygulanmasıdır. Yönetim Bilişim Sistemleri; kullanıcıların yönetim sürecinde karar vermesini kolaylaştırmak için değişik ortamlardan bilgilerin toplanarak, bir bütün halinde sunulmasını hedefleyen insan etmeni, teknoloji ve bilgi yönetimini bir araya getiren bir alandır. Günümüzde oldukça önemli stratejik bir kaynak olarak bilginin doğru ve etkin yönetilmesine yaramaktadır.

Son yıllarda Yönetim Bilişim Sistemleri kullanımının hızla artması nedeniyle birçok sektör bu gelişmeye ve değişmeye ayak uydurmak zorunda kalmıştır. Yaşanan bu gelişme ve değişimler avukatları ve adalet çalışma sektörünü de önemli ölçüde etkilemiştir. Avukatlar Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı tarafından geliştirilen Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) yönetim bilişim sistemi aracılığıyla duruşmada fiziksel olarak bulunmak dışında birçok önemli işlemi Internet üzerinden sanal ortamdan daha ivedi ve kolaylıkla yürütebilmektedir. UYAP; yargı birimlerinin ve Adalet Bakanlığı'nın çalışmalarını kâğıtsız ortama dönüştürerek bakanlık merkez birimlerinin iş süreçlerini hızlandıran, güvenilirliğini arttıran, merkez ve taşra örgütlerine bağlı kurumlarla bu sistem dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarının bütünleşmesini sağlayan ve e-Dönüşüm sürecinde e-Devlet'in e-Adalet ayağını oluşturan bir yönetim bilişim sistemidir.

Bu hızlı ve yapıcı gelişmelere karşılık, nüfusu henüz az ama hızla gelişmekte olan Aksaray ilinde avukatların bilişim teknolojileri ve UYAP sistemini kullanımları ve bu konudaki görüşlerinin araştırılarak UYAP'ın avukatlar üzerindeki olumlu ya da olumsuz algılarının saptanması istenmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı Aksaray ilindeki avukatların bilgi ve iletişim teknolojileri ile büyük yönetim bilişim sistemlerinden biri olan UYAP'ı kullanmaları ve bunların avukatlar üzerindeki etkisinin araştırılmasıdır. Bu anlamda "Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin avukatlar üzerindeki etkisini ve UYAP kullanımlarını belirleyen faktörler nelerdir?" sorusuna yanıt aranacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yönetim Bilişim Sistemleri, UYAP, Ulusal Yargı Ağı Projesi, Elektronik İmza, Avukat, e-Adalet.

[1]Aksaray Üniversitesi

ÇALIŞAN KADINLARIN ÖZEL ALIŞVERİŞ SİTELERİNDEN GİYSİ SATIN ALIMLARINDA HEDONİK TÜKETİMİN ETKİSİ

Emel Sarıtaş[1], Selçuk Burak Haşıloğlu[1]

Tüketici satın alma kararlarında çeşitli faktörler etkili olmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan değişim sayesinde İnternet'ten satın alma kararlarında etkili olan faktörleri belirlemek önemli hale gelmiştir. Fayda odaklı satın alma kararları yanında hedonik duyguları tatmin etme önemli bir satın alma nedeni olarak görülmektedir. Bu araştırmanın amacı çalışan kadınların özel alışveriş sitelerinden alışveriş kararlarında fayda ve hedonik satın alma kararının etkisini incelemektir. Çalışma keşfedici bir araştırma olup, yöntem olarak nitel araştırma metodu kullanılmıştır. Araştırmanın amacına yönelik literatür taraması yapılmış ve ardından amaçlı örneklem yöntemi ile cevaplayıcılar belirlenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde Rohm ve Swaminathan (2004) ve To vd. (2007) in bulgularından yararlanılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda araştırmaya katılan kadınların özel alışveriş sitelerinden elde ettikleri, istediği zaman İnternet'ten alışveriş yapmak için sitelere girebilme, teslim alma kolaylığı, hız, oturduğu yerde alışveriş imkanı, taksitli ödeme, ücretsiz iade edebilme imkanları yanında kişinin içinde bulunduğu ruh hali, sıkıntı, stres, günün yorgunluğunu atma gibi olumsuz hallerin dışında macera, keşfetme, sosyalleşme, modern görüntü imajı gibi nedenlerle alışveriş yaptıkları ortaya çıkmıştır. Satın alma kararlarında yarar faktörü ön planda iken hedonik tüketim ihtiyacı satın alma kararını kolaylaştırmakta ve satın alma miktarını arttırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Online alışveriş, e- ticaret, hedonik tüketim, özel alışveriş siteleri

[1]Pamukkale Üniversitesi

YAZILIM GELİŞTİRME PROJELERİNDE KULLANILAN ARAÇ VE YÖNTEMLERİN İNCELENMESİ

Ebru Dilan[1], Mehmet Nafiz Aydın[1]

Proje özelliklerine uygun olarak seçilen ve kullanılan yöntem ve araçların projenin başarısına olumlu etkisi olduğu bilinmektedir. Çalışmanın amacı, yazılım geliştirme projelerinde, proje özellikleri ile, araç ve yöntem kullanımı arasındaki ilişkiyi incelemektir. İki proje grubu (P1 ve P2) üzerinden proje vaka çalışması yapılmıştır. Veriler, proje toplantılarında gözlem, proje üyeleriyle mülakat ve proje dosyaları incelenerek toplanmıştır. Çalışmada, projelerin özellikleri değerlendirilerek, kıyaslamalı bir tabloda sunulmuştur. Grupların kullandıkları araç ve yöntemler incelenmiştir. İnceleme 4 kategori üzerinden yapılmıştır. Bu kategoriler: Proje Yönetimi, Planlama ve Analiz, Tasarım ve Geliştirme, İletişim ve Dokümantasyon'dur. Seçilen araç/yöntemler ve kullanım seviyeleri, bu kategoriler çerçevesinde bir tabloda özetlenmiştir. Kullanılan araç ve yöntemlerin çeşitliliği ve kullanım düzeyleri, proje özelliklerine (ekibin tecrübesi, gereksinimlerin belirsizlik durumu, çözümün kapsam ve karmaşıklığı, planlama ve ön hazırlık) bağlı olarak farklılık göstermektedir. Araç ve yöntem çeşitliliğinin, ihtiyaca karşılık ortaya çıktığı görülmüştür. Ekiplerin sorun/çözüm belirsizliğine yaklaşımları, proje özelliklerinin farklı kombinasyonlarına göre değişmektedir. Detaylı planlama ve ön hazırlık, bilgi ve gereksinimlerdeki belirsizliğin kontrol edilmesini sağlama noktasında önem arz etmekte ve araç/yöntem seçiminin bilinçli yapılmasına katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yazılım Geliştirme Projesi, Araç/Yöntem, Proje Yönetimi, Yöntem Mühendisliği

[1]Kadir Has Üniversitesi

KALİFİYE - DEZAVANTAJLI KİŞİLERİN İSTİHDAMI İÇİN KULLANILACAK PLATFORM İÇİN İHTİYAÇLARIN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ

Ahmet Süerdem[1], Başar Öztayşi[2]

Sosyal sorunların çözümünde sistem tasarımcıları ile sosyal araştırmacıların bir arada çalışmaları giderek önem kazanmaktadır. Bu kapsamda, JPI-Urban Europe insiyatifi tarafından fonlanan G@together, nitelikli fakat dezavantajlı kişilerin istihdamını kolaylaştıracak bir e-platform ortaya koymayı hedefleyen disiplinler arası bir projedir. Sistem tasarımında nitel sosyal verilerin kullanılması ve analizi son kullanıcıların da sürece katılmaları açısından YBS için önemli potansiyeller sunmasına rağmen fazla çalışılmamış bir alandır. Bu çalışma; farklı paydaşların söz konusu platformdan beklentilerinin yapılandırılmamış mülakatlar yolu ile elde edinilmesinden sonra, nitel ve nicel analiz yöntemlerini kullanarak yapılandırılarak oluşturulan ihtiyaçlar listesinin çok amaçlı karar verme yöntemleri ile önceliklendirilmesini amaçlamaktadır.

Anahtar Kelime: Dezavantajlı Gruplar, İstihdam, Sistem Tasarımı, Analitik Hiyerarşi Süreci

[1]Bilgi Üniversitesi
[2]İstanbul Teknik Üniversitesi

DOWN SENDROMLU ÖĞRENCİLERE YÖNELİK EĞİTSEL OYUN GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Dilek Karahoca[1], Burak Merdanyan[1]

Son yıllarda, bilgisayar oyunu sektöründe dikkate değer bir gelişme sözkonusudur. Yeni oyun geliştiriciler oyun sektörüne katkıda bulunmakta ve sürekli yeni oyun tasarımları gerçekleştirmektedirler. Ancak, özellikle Down sendromlu (DS) öğrenenler için oyun geliştirme alanında eksiklikler bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, DSlu öğrenenler için bir masa üstü uygulama ile oyunlar ve animasyonlar tasarlayıp, sunmaktır. ZIBEC (Down sendromlu öğrenenler için rehabilitasyon merkezi) genel koordinatörü ve bir öğretmen ile gereksinim analizi yapabilmek için bir anket düzenlenmiştir. Uygulama için dört oyun ve üç animasyon tasarlandı ve geliştirildi. Geliştirme sürecinden sonra, merkezdeki öğrenenler ile uygulamanın test çalışmaları yürütüldü ve uygulamanın kurulumu sonlandırıldı. Eğitim yazılımının, DSlu öğrenenlerin gelişimine katkısı bulunduğu ve akademik programa dahil edilebilceği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İnsan Bilgisayar Etkileşimi, Down sendromu, E-öğrenme, Oyun tabanlı öğrenme

---

[1]Bahçeşehir Üniversitesi

TÜRKÇE DİL EĞİTİMİ İÇİN BİR ZEKİ ÖĞRETİM SİSTEMİ TASARIMI VE GERÇEKLENMESİ (TÜRKZÖS)

Nursal Arıcı[1], Abdülkadir Karacı[2]

Zeki Öğretim Sistemleri; neyi, kime, nasıl öğreteceğini bilen, yapay zekâ teknolojileri ile geliştirilen e-öğrenme ortamlarıdır. Bu sistemler, öğrencinin öğrenme süreçlerini izleyerek, öğrenme düzeyini temsil eden bilgilerini işleyerek uyarlamalı öğrenme ortamı sunar. Zeki Öğretim Sistemleri(ZÖS); öğrencilere kendi kendilerine öğrenme olanağı sağlaması, her bir öğrenciye göre bireysel eğitim sunması, zeki yardım ve yönlendirme yapması gibi avantajlar sağlar.

E-öğrenme modelinin dil öğrenme ve öğretme alanındaki öneminin bilinciyle Türkçe dil eğitimi için zeki nitelikler taşıyan bir e-öğrenme sistemi geliştirilmiştir. Bu bildirinin amacı; geliştirdiğimiz e-öğrenme sistemini tanıtmak, dil öğrenimine katkılarını açıklamaktır. Geliştirdiğimiz bu sistem TÜRKZÖS olarak adlandırılmıştır. TÜRKZÖS'ü zeki kılan özellikler; (i).sisteme yüklenen alan bilgisi içeriğini öğrencinin bilgi seviyesine ve bireysel yeterliliklerine göre uyarlanabilir biçimde sunabilmesi, (ii).öğrencinin ihtiyacına uygun zeki yardım, rehberlik ve yönlendirmeler yapabilmesidir.

TÜRKZÖS sekiz bileşenden meydana gelmektedir; Bunlardan üçü Zeki Öğretim Sistemlerinin standart bileşenlerdir. Diğer bileşenlerden Ses Sentezleme ve Sesli İfade Tanıma bileşenleri okuma-konuşma becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinliklerin düzenlenmesi ve uygulanabilmesini sağlar. Bilgisayar Uyarlamalı Test ve Öğrenci İzleme Bileşenleri Yapay Zekâ teknikleri ile geliştirilen özgün modellerdir. Bu bileşenler, öğrencinin bilgi seviyesi ve yeterliliklerini belirleyip, ona uygun içerik, yardım ve yönlendirmeler sunar. İçerik Yönetim Sistemi bileşeni ise öğrenciye sunulacak ders içeriklerinin hazırlanması ve yönetilmesini sağlar.

TÜRKZÖS'ün kullanılabilirliğini test edebilmek üzere Türkçe ders müfredatına uygun ünitelerden seçilen ders içerikleri oluşturulmuştur. Bu içerikler de kullanılarak Türkçe öğretmenlerine tanıtım seminerleri yapılıp görüşlerine başvurulmuştur. Öğretmen görüşlerine göre TÜRKZÖS hakkında yapılan değerlendirme ve öneriler; MEB'in Eğitim Bilişim Ağına yüklenmesi, okullarda öğrencilere dağıtılan tabletlerle birlikte, akıllı tahta üzerinde sunulabilmesi yönündedir.

Anahtar Kelimeler: E-öğrenme sistemleri, zeki öğretim sistemleri, uyarlamalı öğrenme ortamları, dil öğretme ve öğrenme.

[1]Gazi Üniversitesi
[2]Kastamonu Üniversitesi

STOK MİKTARLARININ OPTİMUM DÜZEYDE TUTULMASINDA PLANLAMANIN ÖNEMİ VE BİR İŞLETMEDE GELİŞTİRİLEN TEDARİK ZİNCİRİ PROGRAMI

Pırıl Tekin[1]

Yaşam döngüsünün devam ettirilebilmesi için gereksinim duyulan mal ve hizmetlerin insan faktörü kullanılmadan, doğal yollardan tam olarak karşılanamamasından dolayı üretime ihtiyaç duyulmuştur. Üretimle doğan stok kavramı, gelecekte duyulabilecek talebi karşılamaya yönelik malların biriktirilmesi olarak tanımlanmaktadır. İşletmelerin başarılı yönetimi için stokların etkin kontrolü şarttır. Girdi olarak kullanılan kaynakların kısıtlı ve maliyetli olduğu günümüz koşullarında, firma maliyetlerinin minimum düzeyde tutulması, karlılığın maksimizasyonunun sağlanması gerekmektedir. Belirlenen stratejik planlar doğrultusunda işletmeler, taşıdığı büyük öneme rağmen stok kontrol maliyetlerinin minimum seviyelere çekilmesini amaçlar. Gelişen teknolojinin sağladığı en büyük avantajlardan biri olan bilgisayar kullanımı, entegre planlama sistemlerinin gelişimi ve gerekli simülasyon tekniklerinin kullanımıyla işletmelerde stok kontrolü çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışmada yaygın bir modelleme tekniğiyle çalışma planının düzenlenmesi, stoklama maliyetlerinin minimizasyonu için planlama aşamalarının incelenmesi ve sisteminin yeniden yapılandırılması; alanında ülke çapında başarıya sahip bir firmanın Adana'da faaliyet gösteren Bölge Müdürlüğü'nde ele alınmıştır.

Çalışmada modelleme tekniği olarak "simülasyon" kullanılmıştır. Firmada sistem performansında ve işleyişinde çeşitli eksiklikler tespit edilmiştir. Bu eksiklikler doğrultusunda; veri tabanı yönetim sistemleri arasına çok sonradan girmiş olmasına rağmen, bu alanda önemli ölçüde başarı sağlayarak küçük ölçekli veri tabanları için çok kullanılan bir paket haline gelen Access programı kullanılmıştır.

Firmanın depo kapasite özellikleri, tedarikçi uygulama stratejileri ve firmaya bağlı olarak çalışan servislerin müşteri memnuniyeti ve pazarlama hedefleri doğrultusunda sadece Adana Bölge Müdürlüğüne ait olarak çalışan Access tabanlı yeni Tedarik Zinciri Programı yapılandırılmıştır. Yeni kurulan program; SAP kullanımını ve faaliyetlerini doğrudan destekleyecek şekilde tasarlanmış, çalışanlara zaman kaybı yaşatmayacak entegre bir sistem oluşturulmuştur. Hazırlanan programla, firmanın yedek parça depolarında bulunan tüm malzemelerin planlamasından maksimum verim sağlanarak stok kontrol problemi ortadan kaldırılmaya çalışılmış, her yedek parça için optimum ekonomik sipariş miktarı ve yeniden sipariş verme miktarı belirlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tedarik Zinciri Yönetimi, Kurumsal Kaynak Planlama, Süreç Yönetimi

[1]Çukurova Üniversitesi

SAVUNMA SANAYİ ANA FİRMA VE TEDARİKÇİLERİNDE ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMİ İLE KURUMSAL KAYNAK PLANLAMASI SEÇİMİ

Turan Erman Erkan[1]

Savunma Sanayisinde yer alan ana firma ve tedarikçilerin Kurumsal Kaynak Planlaması (KKP) sistemi seçerken kullandıkları kriterlerin önem sırasının değişimini ve kullanacakları KKP yazılımını belirlemektir.
Literatürde Kurumsal Kaynak Planlaması Seçiminde kullanılan Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) yöntemlerinden Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) kullanılmıştır. Savunma Sanayinde yer alan üç ana firmadan üçer üst-orta düzey yönetici ve ile çalıştay yapılıp KKP seçiminde kullanılacak kriterler belirlenmiştir. Aynı şekilde savunma sanayinde yer alan üç adet tedarikçi firmanın yönetici ve uzmanlarıyla da KKP ortak seçim kriterleri belirlenmiştir. Daha sonra belirlenmiş kriterler ana firma ve tedarikçiler için AHS yöntemi kullanılarak ağırlıklandırılmıştır. Doldurulan AHS anketlerinin geometrik ortalamaları alınmış ve tutarlılık analizine tabi tutulmuş ve tutarsız olan anketler düzeltilerek yeniden doldurulmuştur. AHS gereği ilgili hesaplamalar ana firma ve tedarikçiler için ayrı ayrı yapılmıştır. Daha önceden belirlenmiş olan KKP sistemleri ana firma ve tedarikçi için AHS yönetimine göre sıralandırılmıştır.
Savunma sanayindeki ana firma ve tedarikçileri için ortak belirlenen kriterlerin kendi aralarında önem sırası ana firma ve tedarikçilere göre farklılık göstermektedir. Aynı sektörde olmalarına rağmen farklı rollerinden dolayı; ana firmaların amaçları doğrultusunda yaptıkları kriter sıralaması ve KKP sistemi seçimleri ile tedarikçi firmaların kriter sıralaması ve KKP sistemi seçimi birbirlerinden farklıdır.
Savunma sanayindeki ana firma ve tedarikçilerin KKP sistemi seçimindeki belirledikleri KKP markaları ve bu markaların seçiminde kullanılan kriterlerin ağırlıkları farklılık göstermektedir. Ana firma ve tedarikçilerin odaklarının farklılıkları KKP seçimindeki kriter ve KKP marka seçimine de yansımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Kaynak Planlaması Seçimi, Analitik Hiyerarşi Süreci, Savunma Sanayi

[1]Atılım Üniversitesi

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL TABANLI OYUN BAĞIMLILIKLARININ ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Ayça Kurnaz[1], Dilek Karahoca[1], Adem Karahoca[1]

Teknolojinin ilerlemesiyle internet ve bilgisayar kullanımı, çok erken yaşlardan itibaren insanların yaşamlarında önemli bir yer edinmiştir. Gençlerin çevrimiçi ortamlarda oyun oynayarak sosyalleştikleri görülmektedir. Oyuna olan düşkünlükleri aile yaşantılarını, arkadaşlık ilişkilerini, öğrenim hayatlarını ve fiziksel durumlarını etkileyebilmektedir. Öyle ki internet ortamında oyun oynamak zamanla sıklaşıp bağımlılık seviyesine erişebilmektedir. Bu araştırmanın amacı, 5 farklı ilköğretim okulunda okuyan 93 erkek, 91 kız öğrencinin internet aracılığı ile oynanan oyunlara olan bağımlılıklarını ve bunun psiko-sosyal, sosyal ilişkiler-hayat ve iletişim üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmaktır. Öğrencilerin mensup olduğu sosyoekonomik yapılarının heterojen gruplar olmasına dikkat edilmiştir ve gönüllü olan katılımcıların anketi doldurması desteklenmiştir. Araştırmanın amaçlarından biri de oyun türlerinin, oyun oynama sıklığının ve sosyal çevrenin oyun bağımlılığına etkisinin ölçümüdür. Araştırma tarama modeli kullanılarak yapılmıştır ve 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmıştır ve katılımcılara sıklık belirten seçeneklerden oluşan 29 soru sorulmuştur. SPSS Statistics 17.0 programı kullanılarak faktör analizi ve t testi ile veriler analiz edilmiştir. KMO değeri 0.96 olarak bulunmuştur ve bu değerin 0.50' den büyük olması büyük olması sebebiyle örneklem yeterli bulunmuştur. Bartlett Küresellik testi uygulanmış ve p değeri 0.00 bulunmuştur. Bu değer 0.05'ten küçük olduğu için faktör analizi uygulanabilir bulunmuştur. Sonuçlara göre katılımcıların cinsiyet ve yaş ayrımı belirgin bir etkiye sahip bulunmamıştır. Öğrencilerin oyun bağımlılıklarının iletişim, psiko-sosyal durumları ile sosyal ilişkileri ve hayatları üzerindeki olumsuz bir etkisi bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dijital tabanlı oyun bağımlılığı, ilköğretim, iletişim

[1] Bahçeşehir Üniversitesi

BİLGİ TOPLUMUNDA KAMU ÖRGÜTLENME MODELİ: YALOVA ÖRNEĞİ

Yusuf Deniz İnan[1]

Çalışmada, Yalova'da belediye bünyesinde bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler kullanılarak uygulanan gelişmiş kamu hizmeti ele alınmıştır. Yalova Belediyesince yaklaşık 100.000 nüfuslu kentte hayata geçirilen sistemin yaklaşık 15 yılın öyküsü bilimsel verilerle desteklenerek yazıya dökülmüş, sistem özellikleri açıklanmıştır. Dünyada konu ile ilgili bilimsel verilere yer verilmiş, daha sonra Yalova Belediyesi özelinde sistem tanıtımı yapılmış, son olarak elde edilen tecrübeler ve sonuçlar paylaşılmıştır. Geçmişte ticaret kervanlarının, günümüzde hızlı ulaşım araçlarının yaydığı uygarlık, gelecekte hızlı ve güvenli internet yolları üzerinde bilgiyi üretme, kullanma ve yayma becerileriyle yükseleceği bir gerçektir. Belediye hizmetlerinden faydalanan vatandaş/işletmelerin (Bundan sonra kullanıcı olarak anılacaktır) tercihlerini ölçerek, bilgi toplumu yolculuğunda söz konusu iki değişkenin ilişkisi ve uzaktan çalışmayla bağlantısı incelenmiştir. Araştırma, Yalova Belediyesi bünyesinde hayata geçirilen Kent Bilgi Sistemi (KBS) sayısal verileri, internet sayfası ve iş zekâsı analizlerine dayanarak 2008-2013 yılları arasını kapsamaktadır. Çalışmada bir kamu kurumu olan Yalova Belediyesince yapılan çalışma evreleri grafiksel olarak açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi Toplumu, uzaktan çalışma, kamu, e-Dönüşüm, Yalova belediyesi, Sanallaşma, Zamandan ve Mekândan Bağımsız Kamu Yönetimi, Yalova Modeli.

[1]Yalova Belediyesi

VERİ MADENCİLİĞİ YÖNTEMLERİ İLE GSM MÜŞTERİ MEMNUNİYET ANALİZİ

Metin Zontul[1], Zeynep Elabiad[2]

Gün geçtikçe mobil telefon kullanımı artmaktadır. Dolayısıyla, GSM şirketleri arasındaki rekabet artmakta olup bu şirketler yeni kampanyalarla rakip şirketlerin müşterilerini kazanmaya çalışmaktadır. Mobil telefon numaralarının taşınabilmesine izin verilmesiyle birlikte pek çok müşteri, numarasını diğer GSM operatörüne taşımaktadır. Bu sebeple, müşterilerin hangi şartlar altında numarasını taşıdığını tespit etmek önem arz etmektedir. Bu çalışmada, müşterilerin hangi şartlar altında numara değiştirdiğini tespit etmek amacıyla web tabanlı bir online anket kullanılmıştır. Bu anket üzerinden elde edilen veriler üzerinde, veri madenciliği algoritmalardan j48 karar ağacı algoritması ve apriori birliktelik kuralı algoritması WEKA yazılımı kullanılarak uygulanmıştır. Yapılan çalışmadaki sonuçlara göre, faturalı hatta sahip kullanıcılar, memnuniyet konusunda, faturasız hat sahiplerine göre daha hassas durumda oldukları, memnuniyetsiz olma durumunda, kullanılan GSM hattını başka bir operatöre taşıma isteklerinin daha fazla olduğu görülmüştür. Ayrıca, memnun olmama durumunda daha önce numarasını taşımış kullanıcıların numarasını hiç taşımamış olan kullanıcılara oranla numara taşıma ihtimali daha fazla olduğu belirlenmiştir. Yani daha önce hat taşıma işlemi yapan kullanıcılar, GSM firmaları için risk grubu olarak görülmektedir. GSM firmalarının müşteri kaybı yaşamamaları için, yöneticilerin müşteri sadakatini artırıcı önlemler almaları yerinde olacaktır. Web tabanlı anket sistemini veri madenciliği ile birlikte kullanılarak, GSM dışındaki sağlık, turizm ve eğitim gibi sektörlerde de müşteri sadakati ve kaybı analizi yapmak mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Veri Madenciliği, J48, Apriori, WEKA, GSM, Müşteri Memnuniyet Analizi

[1]İstanbul Aydın Üniversitesi
[2]İstanbul Gelişim Üniversitesi

TÜRKİYE'DE E-DEVLET HİZMETLERİNİN VATANDAŞLARCA KABULÜNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ: YALOVA ÖRNEĞİ

İkram Daştan[1], Özlem Efiloğlu Kurt[1], Mesut Çiçek[1]

Bilgi ve iletişim teknolojileri yayılmaya başladığı 1960'lardan beri kamu sektöründe kullanılmaktadır. İnternetin ortaya çıkışı ve yaygınlaşması ile fiziksel ortamlardaki hizmetler elektronik ortama aktarılmış, devlet ve vatandaş arasındaki fiziksel ortamda yapılan işlemler yerini "e-devlet" uygulamalarına bırakmıştır. Hızla gelişen bir alan olarak e-devlet kavram ve teorilerini farklı disiplinlerden araştırmacılar, farklı bakış açılarıyla incelemeye devam etmişlerdir. Teknolojinin yayılımı ile birlikte kullanıcıların sisteme adaptasyonu tartışılmaya başlanmış ve kamu işlemleri açısından bakıldığında "e-devlet adaptasyonu" kavramı literatürde yerini almıştır. Hızla gelişen ve değişen bilgi ve iletişim teknolojisiyle birlikte vatandaş ve devletlerin beklentileri teknolojik gelişmelere paralel olarak değişmiştir. Bu değişimle birlikte devletler birçok hizmeti elektronik ortamda sunarak bünyesinde etkin bir dijital altyapı oluşturmuştur. Ancak yapılan bu yatırımların etkinliğinin önemi kadar bu hizmetlerin son kullanıcısı olan vatandaşların bu hizmetlere ulaşımları ve bu hizmetlere tepkileri de büyük önem arz etmektedir. Bu noktadan hareketle bu çalışma ile gelişmekte olan ülkelerde kamusal hizmet dönüşümünün önemli bir göstergesi olan e-devlet uygulamalarına adaptasyonda kaynakların etkin kullanımı, kullanıcının algıladığı fonksiyonel fayda ve algılanan hizmet yanıtı gibi faktörlerin etkilerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Araştırmada konu ile ilgili geniş bir literatür taraması yapılmış, daha önce gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler için oluşturulmuş olan model önerileri ve test edilmiş ölçekler incelenmiştir. Araştırma kapsamında yüz yüze anket yöntemi kullanılmış olup araştırma, Yalova ili ölçeğinde kolayda örnekleme yöntemi ile mümkün olduğunca farklı sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik özellikteki katılımcılara ulaşılmaya çalışılarak 586 katılımcı üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veri toplamada uluslar arası alanda daha önce test edilmiş ölçeklerden oluşturulmuş ifadeler ve demografik faktörlerin bulunduğu ölçekler kullanılmıştır. Analizler sonucunda e-devlet kabulüne etki edebilecek çeşitli faktör grupları ile e-devlet adaptasyonu arasındaki ilişkiler istatistiksel olarak ortaya konulmuştur. Kaynakların etkin kullanımı, algılanan fonksiyonel fayda ve algılanan hizmet tepkisinin e-devletin kabulünde pozitif bir etki oluşturdukları görülmüştür. Ayrıca algılanan hizmet tepkisi ve kaynakların kullanımının da fonksiyonel faydayı olumlu yönde etkilediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: E-devlet, e-devlet adaptasyonu

[1]Yalova Üniversitesi

BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÇERÇEVESİNDEN KÜRESEL İNOVASYON ENDEKSİNİN ANALİZİ VE VERİ MADENCİLİĞİ KULLANILARAK ÜLKELERİN KÜMELENMESİ

Zeynep Tuğçe Şimşit[1], Seniye Ümit Oktay Fırat[1], Hüseyin Avni Es[2], Mehmet Erdem[1], Metehan Topgül[1], Noyan Sebla Günay[3]

Günümüz küreselleşen iş dünyası ile inovasyon süreçleri gittikçe daha karmaşık hale gelmektedir. İnovasyon sistemini kuşatan çok sayıda iç ve dış faktörün olması, araştırmaların farklı yapıdaki birçok faktöre aynı anda odaklanmasını gerektirmektedir. Bunun yanı sıra, gelişen teknolojin yarattığı dolaylı etkiler inovasyonu çevreleyen diğer unsurlarla da doğrudan etkileşim halindedir. Bu açıdan inovasyonun küresel anlamda değerlendirilebilmesi ve ülkelerin kendi konumlarını irdeleyebilmesi için oldukça detaylı ve çok yönlü analizler kullanılmalıdır. Cornell Üniversitesi, INSEAD ve WIPO tarafından her yıl yayınlanan Küresel İnovasyon Endeksi (KİE) farklı nitelikteki birçok veriyi kullanarak ülkeleri sıralamaktadır.

Diğer yandan kullanılan göstergelerin sürekli olarak güncelleştirilmesi, her geçen yıl artan sayıda gösterge kullanılmasını da beraberinde getirmektedir. Her yıl yayınlanan endeks için gösterge sisteminde değişiklikler yapılabilmektedir. Özellikle teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesi bu alana yönelik yeni göstergelerin endekse entegre edilmesini mecbur kılmaktadır.

Bu çalışmada inovasyonun bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) çerçevesinden nasıl değerlendirildiğine ve hangi göstergelerin kullanıldığına yönelik literatür araştırılmış, sonrasında KİE raporunda yer alan BİT göstergeleri ve destekleyici nitelikte olan diğer göstergeler belirlenmiştir. Belirlenen göstergeler temel bileşenler analizi tekniği kullanılarak irdelenmiştir ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda veri madenciliği kullanılarak raporda yer alan 142 ülke kümelenmiştir. Araştırmanın bulguları ülkelere kendi performanslarını değerlendirmeleri, küresel anlamda konumlarını görebilmeleri ve stratejilerini belirlemeleri bakımından katkı sağlamakta ve yeni bir bakış açısı kazandırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Küresel İnovasyon Endeksi, bilgi ve iletişim teknolojileri, temel bileşenler analizi, kümeleme, inovasyon, veri madenciliği

[1]Marmara Üniversitesi
[2]Karadeniz Teknik Üniversitesi
[3]Okan Üniversitesi

ETİK İNTERNET KULLANIMININ İNANÇ DEĞERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Merve Arıtürk[1], Dilek Karahoca[1]

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki bireylerin etik internet kullanımı üzerindeki deneyimlerini araştırarak internet kullanımındaki bilgi farkındalığı durumunun inanç bağlantı analizinin yapılmasıdır.
Araştırmanın örneklem evrenine sosyal medya üzerinden erişilerek ortalama yaş aralığı değeri 21 olan bireylere internet üzerinden erişilip "Etik İnternet Kullanımı" anketi uygulanmıştır. Çalışmalarda mevcut internet kullanımına ilişkin farklı anketlerden belirlenen araştırma boyutlarıyla ilgili sorular teker teker analiz edilerek ilgili araştırmalardaki mevcut korelasyon değerleri ve bilginin anlamlı olup olmamasına bağlı olarak sorular seçilmiştir.
Sonuç olarak, deney grubundaki kadınların erkelerden daha etik olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya ek olarak, örneklem grubundaki bireylerin teknolojinin gelişmesi ile internet kullanım sürelerinin önemli ölçüde arttığı sonucuna varılmıştır.
Bilgi farkındalığını arttırmak için kurslar düzenlenmeli ve etik olmayan bireyler tespit edilip cezalandırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: İnternet, Bilgisayar, Etik, İnternet Etiği, İnanç Değerleri

---

[1]Bahçeşehir Üniversitesi

YAZILIM SÜREÇ GELİŞTİRMEDE KALİTE FONKSİYON YAYILIMI UYGULANMASI

Murat Can Atalay[1], Yasemin Karagül[1], Asena Çağıl Öztaş[1]

Yapılan bu çalışmada kalite fonksiyon yayılımının (KFY) yazılım süreç geliştirme (YSG) üzerinde nasıl kullanılabileceği açıklanmaya çalışılmıştır. Aynı zamanda KFY doğru ve etkili kullanıldığında, yazılım süreç geliştirme prosesine sağladığı kazançların gösterilmesi de hedeflenmiştir. İlk etapta KFY'nin temel adımları gösterilmiş ve bu adımların YSG üzerine nasıl uygulanacağı araştırılmıştır. Daha sonra ise örnek çalışma olarak, makine ve güç sistemleri alanında çalışan Firma A'nın kurum içi uygulaması seçilmiştir.
Bu projenin temel konusunu oluşturan söz konusu uygulamada, internet temelli raporlama yapan yazılım sisteminin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Firma A'da daha önce kullanılmakta olan yazılımda, satılan makinelerinin uydu ile bağlantısını sağlanmakta ve oluşabilecek ya da oluşmuş her türlü hata ve eksiklikler raporlanıp müşterilerine gönderilmektedir. Buna rağmen, çok sayıda müşteri yollanan raporlarını yeteri kadar detaylandırılmamasından şikâyet etmektedir. Bu nedenle de var olan müşterilerin bu yazılıma ilgisi azalmakta ve Firma A'dan daha detaylandırılmış bir rapor çıktısı beklemektedirler. Firma A, hali hazırda var olan yazılımın daha fazla kullanılmasını sağlamak, müşterilerinin kuruma olan bağlılığını arttırmak ve bunların sonucunda da daha fazla kar etme amacı ile bu geliştirme sürecini başlatmıştır.
Müşteri isteklerinin önceliklendirilmesinde ise, müşteri sesinin teknik özelliklere dönüştürülmesinde etkili bir yöntem olan KFY seçilmiştir. KFY'nin ayrılmaz bir parçası olan Kalite Evi oluşturulmuş böylece müşterinin neler istediği, bunların nasıl yapılacağı, müşteri istekleri ile teknik istekler arasındaki ilişkiler, öncelikli müşteri gereksinimleri ve öncelikli teknik gereksinimler incelenerek bir yol haritası çizilmesi hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kalite fonksiyon yayılımı (KFY) , Yazılım Süreç Geliştirme (YSG)

[1]Doğuş Üniversitesi

SOSYAL MEDYADA YERALAN MÜŞTERİ YORUMLARINDAN DUYGU ANALİZİ YOLU İLE MARKALARA YÖNELİK TUTUM BELİRLENMESİ

Ahmet Süerdem[1], Eda Kaya[1]

İş zekası araçları giderek stratejik karar destek sistemlerine bilgi girdisi sağlamak açısından anketler gibi alışılagelmiş araştırma yöntemlerinİ tamamlayıcı seçenekler sunmaktadırlar. Bu araçlar, müşteri profilleme, müşteri destek, pazarlama araştırmaları, pazar bölümlenmesi, marka izlenmesi gibi konularda giderek uygulama alanı bulmaktadırlar. Web ortamındaki sosyal medya uygulamaları bu araçlar için zengin bir veri kaynağı oluşturmaktadırlar. Ancak, bu uygulamalarda veriler daha çok yapılandırılmamış metinler biçimindedirler. Bu araştırmanın amacı, metin madenciliği ve duygu analizi gibi yöntemleri kullanarak alışılagelmiş tutum ve pazarlama araştırmalarının benzetimini üretmektir. Bu amaçla, iki rakip marka için Facebook gruplarındaki yorumlar veri olarak kullanılmışlardır. Değişik makine öğrenmesi yöntemleri denenerek, değişik özellik tiplerinin (tek sözcük ve n-gram) sınıflayıcının başarısı üzerindeki etkilerini sınamak üzere kullanarak literatüre katkı sağlamayı hedeflemektedir. Özellik seçimi aşamasında, tek sözcük uygulaması daha başarılı sonuçlar vermiştir. Sınıflandırma aşamasında, destek vektör makineleri ve Naive Bayes yöntemleri ve bu iki yöntemin de özellik seçimli ve özellik seçimi olmadan sonuçları karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak, yüzlerce özelliği dikkate almak yerine çok daha az sayıdaki özellikle model sonuçlarını uygulamanın daha verimli olduğu bulunmuştur.

Duygu analizi için Türkçe uygulamalar henüz başlangıç aşamasındadır. Bulgularımız, titiz bir ön-işleme çalışması yapıldığı takdirde, Türkçe duygu analizinin yapılabilirliği konusunda ön-kanıtlar sunmaktadırlar. Bu çalışma, ileride yalnızca marka konusundaki genel tutum değil, aynı zamanda markanın belirli özellikleri konusundaki özgül tutumların belirlenmesi gibi konularda geliştirilebilir. Ayrıca, olumlu-olumsuz değerlerine üçüncü bir tarafsız değeri de eklenerek ölçek daha da zenginleştirilebilir. Sonuç olarak, bu çalışma metin madenciliğinin anket yolu ile yapılan tutum araştırmalarına bir alternatif oluşturabilmesi açısından vaad edici bulgular sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İş Zekası, Duygu Analizi, Metin Sınıflama, Makine Öğrenmesi

[1]İstanbul Bilgi Universitesi

BİLGİSAYAR KONTROLLÜ AKILLI EV MODELİ TASARIMI: İNSAN-BİLGİSAYAR ETKİLEŞİMİ

Ayşenur Erdil[1], Hikmet Erbıyık[1]

Günümüzde sanayi ve teknolojide gelişmeler, bu gelişmelerin sağladığı yararlar, insanların evlerinde de aynı konforu elde etme ihtiyacını gündeme getirmiş ve kuruluşları bu yönde çalışmalar yapmaya teşvik etmiştir. Bunun neticesinde özellikle yurt dışında smarthouse adı verilen, "akıllı ev" olarak Türkçeleştirebileceğimiz uygulamalar ortaya çıkmıştır.
İnsan vücudu hareketlerini sanal ortama taşıyan teknolojik gelişmeler giderek artış göstermektedir. İnsan hayatına kolaylık getiren zaman kaybını önleyen sistemler insan-bilgisayar etkileşim güvenliğini arttırmaktadır. Bilgisayar kontrollü akıllı ev modeli, ev otomasyonu olarak da adlandırılabilir. Bu otomasyon sistemi ile ev teknolojilerinin kişiye özel isteklere göre uygulanması sağlanır.
Akıllı ev modeli uygulamalarında yazılımın yanında donanıma da ihtiyaç duyulmaktadır. Bu tür modelleme ile eve ait aydınlatma, ısıtma ve havalandırma sistemleri otomasyon sistemlerle kontrol altına alınmaktadır. Çalışma kapsamında, modelin donanımsal kontrolünü sağlamak için paralele portlu elektronik devre kullanıldı. Devrede kontrol kartı ve buna bağlı 3 adet röle kartı kullanıldı. Sistemi kontrol etmek için delphi programlama dili ile geliştirilmiş yazılım ve uzaktan kontrolünü sağlamak üzere Php uygulaması aynı bilgisayar üzerinden hizmet verme yönünde geliştirildi. Bu çalışma kapsamında yapılmış çalışmalar hakkında bilgi verilmeye çalışıldı ve bir akıllı ev modeli uygulaması ortaya konuldu.

Anahtar Kelimeler: Bilişim, Bilgi, Otomasyon, Teknoloji.

[1]Yalova Üniversitesi

TEDARİK ZİNCİRLERİNDE FİYATLANDIRMA, TAŞIMA VE ÜRETİM MİKTARLARININ OPTİMİZASYONU

Murat Umut İzer[1], Bertan Badur[2], Aslı Sencer[2]

Tedarik zinciri yönetimi literatürüne bakıldığında fiyatlandırma, taşıma ve üretim ile ilgili kararların genellikle ayrı ele alındığı görülmektedir. Fiyat değişkenliğinin yüksek olduğu güncel tedarik zincirlerinde talep ve fiyat arasındaki ilişkinin dikkate alındığı dinamik fiyatlandırma modelleri önem kazanmıştır. Bu çalışmada, fiyatlandırma, taşıma ve üretim kararlarının bir arada optimize edildiği bütünleşik bir eniyileme modeli oluşturulması amaçlanmaktadır.

Bu çalışmada birden çok ürün ve tedarikçi içeren bir tedarik zinciri; fiyat, üretim ve taşıma kararlarına bütünsel olarak yaklaşan bir taşıma modeli ile modellenmiştir. Bu merkezi sistemde kararlar toplam kârı maksimize edecek şekilde işbirliği içinde verilmektedir. Fiyat-talep ilişkileri pazarlama literatüründe önemli bir yeri olan pazar payı (market share) modeli ile açıklanmış ve formüle edilmiştir.

Çalışmada doğrusal olmayan bir matematiksel model geliştirilmiş ve çözülmüştür. Öncelikle tek pazarda ve tek fabrikada, tek dönemli, iki ürünlü bir programlama modeli oluşturulmuş ve rastgele üretilmiş bir parametre kümesi ile test edilmiştir. Ardından bu model çok dönemli olacak şekilde genişletilmiş ve çözülmüştür. Her iki modelin de, çeşitli girdi parametrelerine göre hassaslık analizi yapılmıştır.

Sonuçlar incelendiğinde fiyat çekim hassasiyeti (attraction sensitivity) ve üretim maliyetinin en iyi pazar payı ve fiyatların değişmesinde önemli rol oynadığı görülmüştür. İki ürünün aynı koşullar altında pazarı eşit olarak paylaştıkları ve fiyatların üst limite ulaştıkları gözlemlenmiştir. İleride veri girişini kolaylaştıran ve fiyatlandırma, üretim ve taşıma ile ilgili merkezi kararların eniyilemesini sağlayan bir Karar Destek Sistemi (KDS) geliştirilecektir. Ayrıca gerçek verilere ulaşılabilirse, modelin gerçek verilerle test edilmesi planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tedarik Zinciri Yönetimi, Dinamik Fiyatlandırma, Pazar Payı Modeli, Karar Destek Sistemleri

[1]Marmara Üniversitesi
[2]Boğaziçi Üniversitesi

AĞ BİLİMİ YAKLAŞIMI VE ÇEVRİMİÇİ ETKİLEŞİMLİ SAĞLIK PLATFORMUNUN BİR ÖRNEK OLARAK İNCELENMESİ

Mehmet N. Aydın[1], Ziya N. Perdahçı[1]

Sağlık alanında sosyal medya uygulamalarına (healthtap.com, doktorburada.com, vb.) ilginin giderek arttığı ve buna bağlı olarak sanal ortamlarda hasta-hasta, hasta-doktor, doktor-doktor etkileşimlerinden karmaşık sistemlerin doğduğu bilinmektedir. Ağ bilimi eklektik çoklu bilim alanı olarak araştırmacılar için yeni araştırma problemleri veya mevcut araştırma problemlerine yeni yaklaşımlar sunmasıyla öne çıkmaktadır. Ağ bilimi yaklaşımı benimsenerek gerçekleştirilen sosyal ağ analizleri, çevrimiçi (sosyal) etkileşimler içeren karmaşık sistemlerin uygun yöntemlerle değerlendirilebilmesini vaat etmektedir. Çalışmamızın amacı, yenilikçi bir yaklaşım olan ağ bilimi yaklaşımını ortaya koyarak daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve bu bakış açısıyla ele alınabilecek araştırma problemi ve çözümü için mantıksal bir çerçeve oluşturulmasına katkı sağlamaktır. Bu maksatla dört temel aşamadan oluşan bir çerçeve tasvir edilmiş (Ağ Verisinin Hazırlanması, Ağ Modellemesi, Ağ Analizi ve Yorumlama), örnek bir gerçek-dünya veri kümesi üzerinden bu aşamalar detaylandırılmış; karşılaşılan sorunların akademik ve uygulamadaki yansımaları irdelenmiştir. Çeşitli aşamalardaki bilgi ihtiyacına cevap veren aynı zamanda elde edilen bulgularla bu alanlara katkı sunan Ağ Bilimi Referans Bilimleri ve Kuramsal Temeller/Alan Bilgilerine ana hatlarıyla değinilmiştir. Bu araştırma bağlamı üç farklı disiplindeki ilgili kavramlar incelenerek (ağ bilimi, yönetim bilişim sistemleri, tıbbi bilişim/enformatik) oluşturulmuştur. Ağ bilimi yaklaşımı sayesinde, üst düzey şirket yöneticilerinin karar verme süreçlerinde çoğunlukla başvurdukları sezgisel yaklaşımların bilimsel gerçekliklerle zenginleştirilmesi ve pekiştirilmesi mümkün olacaktır. Bu sayede ağ bilimi, İnternet platform sağlayıcılarına, yönetme ve yürütmeye ilişkin faaliyetlerin iyileştirilmesinde katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ağ Bilimi, Sosyal Ağ Analizi, Etkileşimli Sağlık Platformları, Ağ Temsili

[1]Kadir Has Üniversitesi
[2]Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

KİMYASAL, BİYOLOJİK, RADYOLOJİK, NÜKLEER (KBRN) AFETLERE GERÇEK ZAMANLI YANIT SAĞLAYACAK KARAR DESTEK SİSTEMİ MODELİ

Dilek Özceylan Aubrecht[1], Erman Coşkun[1]

Ülkemizde bugüne kadar çok büyük bir Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik, Nükleer (KBRN) kaza yaşanmamış olsa da; dünyada meydana gelen Bhopal, Çernobil, Fukushima gibi KBRN felaketleri; bu afetlerin canlılara ve çevreye verdiği zararın ne denli büyük olabileceğini göstermiştir. Ülkemiz; nükleer santrallere ve kimyasal silahlara sahip ülkelere komşu olması, inşa edilen nükleer santraller, yerleşim yerlerinin yakınlarında bulunan kimyasal tesislerin ve tehlikeli madde taşınımının artışı gibi nedenlerle KBRN tehditlerine her geçen gün daha fazla maruz kalmaktadır. Bu olaylara; yanıt verme adına yönetmeliklere sahip olmanın ötesinde, çok fazla hazır olmadığımız ve bu olaylarla başa çıkabilme açısından dirençsiz olduğumuz görülmektedir. Bu tip olayların yönetilmesi yönetsel, organizasyonel modellerin yanı sıra teknolojik bileşenler de içermelidir. Özellikle KBRN kaynaklı afetlerde yanıt aşaması, birçok kurumdan farklı yanıt gruplarını içererek gerçek zamanlı bilgilere dayalı olarak, hızlı karar verilerek ve etkin bir şekilde yönetilmek zorundadır. Çalışmada bu nedenle bir KBRN Karar Destek Sistem (KDS) Modeli ve sistemin işleyişinin temel esasları incelenmektedir. Modelde; her bir spesifik durum için tehlike ve uyarı göstergelerinin kararlaştırılması, her bir duruma yönelik olayın şiddetinin ve etki tahminlerinin yapılmasına imkan verecek durum değerlendirmenin tespiti ve yanıt gereksinimleri ile yanıt gruplarının belirlenmesini sağlayacak bir yapı önerilmektedir. Bu model ile; gerçek zamanlı tehlike izlemenin sağlanması, acil durum müdahale birimlerinin KBRN olaylarına karşı hazırlıklı olma ve yanıt verme kapasitelerini artırması, beraber çalışabilmelerinin sağlanması ile birimlerin karar verme süreçlerini iyileştirerek olası afetlere verilen yanıtın olabildiğince koordineli ve etkin yönetilmesi ve meydana gelebilecek zararın en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Karar Destek Sistemi, Afet Yönetimi, Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik, Nükleer Tehlikeler

[1]Sakarya Üniversitesi

PAKET SERVİS MÜŞTERİLERİNİN SİPARİŞ VERMEDE E-ARACI KULLANMA NEDENLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: YEMEKSEPETİ.COM ÖRNEĞİ

Melda Tomaş[1]

Bilgi teknolojilerinde yaşanan gelişmeler ve İnternet'in yaygın olarak kullanılması bazı işletmelerin aracıları ortadan kaldırarak e-ticarete yönelmesine neden olmuş ve bazı yeni e-aracı işletmelerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Yiyecek ve içecek sektöründe paket servis sipariş hizmeti veren online yemek sipariş sistemleri e-aracılara örnek teşkil etmektedir. Bu çalışmanın amacı, paket servis kullanıcılarının yemek siparişlerini, işletmeye doğrudan telefonla veya online olarak vermek yerine online yemek sipariş sistemi kullanmalarının nedenlerini araştırmaktır. Araştırma deseninde birincil veri toplama yöntemi olarak nitel bir yöntem olan derinlemesine görüşme kullanılmıştır. Örneklem amaçlı örneklemdir ve yemeksepeti.com üzerinden şimdiye kadar en az bir kere sipariş vermiş olan öğrenci veya çalışan 10 yemeksepeti kullanıcısı ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Keşif odaklı ve açıklayıcı verileri toplamak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Görüşmeler sonucunda katılımcıların online sipariş sistemini tercih nedenleri teknoloji faktörleri, alışveriş faktörleri, ürün faktörleri ve bireysel faktörler olarak sınıflandırılmıştır. Katılımcıların ifadelerine göre, bu faktörlerden hız, kolaylık, siparişin yazılı olarak kaydedilmesi gibi teknoloji faktörleri online kanalın sağladığı avantajlardan oluşmaktadır. Fakat, bu özellikler online yemek sipariş sistemlerini diğer online kanallardan ayırt etmemektedir. Ödeme seçenekleri, kullanıcı yorumları ve ürünlerin kategoriler halinde sunulmasını içeren alışveriş faktörleri, ürün çeşitliliği, indirimler, kampanyalar ve promosyonları içeren ürün faktörleri ve yeni tatları deneme isteği, birden fazla kişinin farklı işletmelerden siparişlerini bir işlemle karşılama isteği ve sipariş sürecinde birebir iletişime geçmek istememe gibi bireysel faktörler katılımcıların bu sistemleri tercih etmesinde etkili olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Online sipariş, online yemek sipariş sistemi, e-aracı, siber aracı, online aracı.

[1]Pamukkale Üniversitesi

İŞ ZEKASI KRİTİK BAŞARI FAKTÖRLERİ VE İŞLETME PERFORMANSI ÜZERİNE ETKİLERİ

Abdulkadir Hızıroğlu[1], Aysel Çelik[2]

İş zekası sistemleri kurumsal operasyonel veri tabanlarında mevcut olan büyük veri yığınlarından aksiyonel bilgi çıkarımına olanak sağlamakta ve yatırımların bu çerçevede faydaya dönüştürülmesinde büyük rol üstlenmektedir. Ancak, iş zekası kullanımının sağladığı faydaların ölçümüne yönelik kapsamlı çalışmalar yapılmadığı için firmalar iş zekasına yatırım yapma ve kaynak sağlama konusunda tereddüt etmektedirler. Mevcut literatür incelendiğinde; şirketlerin iş zekasından beklediği avantajları elde etmede bazen başarısız olduğu ve bu alandaki uygulamalar ile ilgili kritik başarı faktörlerini değerlendiren az sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, iş zekası kritik başarı faktörleri ile işletme performansı arasındaki ilişkiyi belirlemek adına kavramsal bir model geliştirmektir. Bu kavramsal model esas alınarak iş zekası kullanan firmaların iş zekası sistemleri ile kurumsal performanslarının ne ölçüde iyileştirildiği araştırılabilecek ve bu sistemlerin kullanımı ile bir değer yaratılmış ise bunun altında yatan başarı faktörlerinin neler olduğunu tespit edilebilecektir. Bu çerçevede, literatürdeki kritik başarı faktörleri hem bilişim sistemleri genelinde hem de iş zekası özelinde incelenerek bir değerlendirme yapılmıştır. Bu faktörler arasında önemli yer teşkil edebilecek olanlar göz önüne alınarak ve literatürde bu çerçevede geliştirilmiş olan modellerden esinlenerek kurumların mevcut iş zekası uygulamalarını ortaya koyan ve işletme performansı ve başarı faktörlerinin de ele alındığı bir kavramsal model geliştirilmiştir. Bu kavramsal modelin geçerliliğini test edecek bir ölçek aracılığı ile elde edilecek verilerin analiz sonuçları firmalar açısından iş zekası uygulamalarında başarı faktörleri olarak nelerin önemli olduğunun tespit edilmesi ve organizasyonel performans açısından hangi parametrelerde iyileştirilme sağlandığının görülmesi açısından karar vericiler için önemli bulgular sağlayacaktır. Zira, iş zekası projeleri için kritik unsurların tespit edilebilmesi yatırım kararı verme ve etkin kaynak dağılımı açısından gerçekten önemlidir.

Anahtar Kelimeler: İş Zekası, İşletme Performansı, İş Zekası Kritik Başarı Faktörleri

[1]Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
[2]İzmir Askeri Hastanesi

ONTOLOJİ TABANLI MAKALE TAVSİYE EDİCİ SİSTEM

Yasemin Gültepe[1], Serkan Peldek[1]

Tavsiye edici sistemler, kullanıcının demografik bilgilerine, sosyal ağ bağlantılarına, bağlantı geçmişine, sistemde bulunma süresine ve gerçekleştirdiği işlemlere, para harcama alışkanlıklarına veya aldığı ürünlere göre uygun tercihlerini dinamik ve otomatik olarak sıralar. Tavsiye edici sistemlerde istenilen sonuçların elde edilmesi için çeşitli yöntemler uygulanmaktadır. Bu yöntemler genelde içerik, ortak filtreleme ve ikisinin avantajlı yönlerin birlikte kullanıldığı melez olmak üzere üçe ayrılır. Mevcut web alt yapısında sunulan tavsiye edici sistemler, kullanıcıların tercihleri ve tercihler arasındaki ilişkiler hakkında anlamsal bilgilerin kullanılma durumunda yetersiz kalabilir. Anlamsal web teknolojileri, verileri seviyelerine göre güvenli ve tutarlı şekilde ayırarak geleneksel yöntemlerin kısıtlarından kurtulmaya yardımcı olurlar. Anlamsal web'in temel bileşeni ontolojiler, heterojen içerikler, girdiler veya kullanıcılar arasındaki anlamsal boşlukları doldurmak için köprü görevi görmektedir. Ontolojiler, makalelerin anlamsal gösteriminden, bilgilerin saklanmasına kadar kullanılmaktadır. Bu çalışmanın temel hedefi, metin tabanlı veriler üzerinde tavsiye edici sistemlerde metin analizi için makale ontolojisini ve bu sistemlerin ortak bir özelliği olan kullanıcı profillerini modellememek için kullanıcı profil ontolojisini oluşturmayı amaçlar. Makale ontolojisi üzerinde makale verileri (başlık, özet, metin, tarih, vs.) ve anlamsal veriler (konu, kişiler, kurum, yer, vs.) tanımlanabilir. Tavsiyenin istenilen sonuçları vermesi için çeşitli yöntemler uygulanmaktadır. Bu çalışmada kosinüs benzerliği (cosine similarity) teknikleri temelinde ontoloji tabanlı ölçüm yöntemi kullanılarak ontoloji tabanlı tavsiye edici sistem önerilmiştir. Önerilen ontoloji tabanlı tavsiye yöntemi, kullanıcının profiline bakılarak makalenin ve makalenin içeriği hakkındaki verinin birbirine bağıntıları kullanılarak kullanıcıya tavsiyelerde bulunmak için kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Tavsiye Edici Sistemler, Anlamsal Web, Ontoloji

[1]Kastamonu Üniversitesi

iTUNES U İLE AÇIK DERS MATERYALLERİNİN PAYLAŞIM DENEYİMİ: ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Serkan Yıldırım[1], Mehmet Cem Bölen[1], Orhan Çeliker[1], Arif Daş[1]

Son yüzyıl içerisinde uzaktan eğitim uygulamaları artan bir ivme ile yaygınlaşmakta ve öğrenenler istedikleri ortamlarda öğrenimlerine devam edebilmektedirler. Uzaktan eğitim teknolojileri, öğrenme ortamlarının çeşitlenmesine ve bu ortamlarda farklı özelliklere sahip eğitsel materyallerin kullanımına olanak sağlamaktadır. Öğretim hizmeti veren kurumlar, hazırlamış oldukları ders materyallerini farklı teknolojiler yardımıyla öğrencileriyle paylaşmaktadırlar. Hatta bazı kurumlar bu paylaşımları genele yaymış ve öğretimsel materyallerini tüm internet kullanıcılarının erişimine sunmuştur. Açık ders materyalleri (open courseware) mantığı çerçevesinde paylaşılan bu içerikler; izlence, öğrenme materyalleri ve portfolyo dosyaları gibi ürünlerden oluşmaktadır. Açık ders materyallerinin sunumunda farklı web teknolojileri kullanılmakta ve bu teknolojiler arasında en çok tercih edilenlerden biri olarak iTunes U öne çıkmaktadır. 2010 yılından beri dünya çapında pek çok ülkede farklı düzeydeki eğitim kurumları tarafından kullanılan iTunes U platformunun, ülkemizdeki ilk kullanıcılarından birisi de Atatürk Üniversitesidir. Bu çalışma; Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi odağında iTunes U platformunda açık ders materyallerinin paylaşılma deneyiminin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Çalışmada bir yükseköğretim kurumunun öğretimsel materyallerini uluslararası bir platformda paylaşırken izlemesi gereken adımlara değinilmiş ve önemli noktalar işaret edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: iTunesU, Atatürk Üniversitesi, Açık Ders Materyalleri

[1]Atatürk Üniversitesi

YENİ SAYISAL UÇURUM VE BOYUTLARINA YÖNELİK BİR İNCELEME

Naciye Güliz Uğur[1], Erman Coşkun[1], Dilek Özceylan Aubrecht[1], Tuğba Koç[1]

Bilişim teknolojilerinin etkin kullanımı, bilgiye erişimin gün geçtikçe önem kazanmasıyla birlikte toplumların gelişmişlik düzeylerini belirleyen önemli unsurlardan biri haline gelmiştir. Öte yandan bilgi ve iletişim teknolojilerine (BİT) erişimde yaşanan eşitsizlik nedeniyle gelişmiş ve gelişmekte olan toplumlar arasında "sayısal uçurum" adı verilen farklar ortaya çıkmıştır.
Sayısal uçurum; uzun yıllardır sadece teknolojiye sahiplik kriterine bağlı olarak tartışılan bir olgu olmakla birlikte, son zamanlarda farklı boyutlarıyla ele alınmaya başlanmıştır. Ortaya çıkan yeni sayısal uçurum, sahipliğin ötesinde, BİT araçlarını "kullanım amaçlarını" ve "çıktılarını" incelemektedir. Bu çalışmanın amacı yeni sayısal uçurumun tanımlanması, neden önemli olduğunun incelenmesi ve alt boyutlarının tespit edilerek bu boyutlara ait faktörlerin araştırılmasıdır.
Yeni sayısal uçurumun boyutları, bu boyutları etkileyen faktörler ve etki yönleri literatür yardımıyla tespit edilecektir. Literatürde önerilen faktörlerden hangilerinin kullanılacağı uzmanların görüşüne başvurularak tespit edilecektir.
BİT'e sahip olmak her zaman o teknolojiden beklenen faydayı elde etmek anlamına gelmemektedir. Sayısal uçurumun yeni boyutlarının tespit edilmesi ve önlemler alınması toplumların interneti amaca uygun, etkin kullanmaları ve gelişimlerinin hızlanması adına önem taşımaktadır. Bu çalışmada, yeni sayısal gelişmişliğe etki eden faktörlerin belirlenmesi neticesinde ortaya çıkacak modelin, zayıf noktaların tespitinde ve giderilmesi için etkin politikalar geliştirilmesinde, literatüre önemli ölçüde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
Ülkemizde %49,9'a ulaşan BİT kullanımı ve %48,9'a ulaşan internet kullanım oranı ile bilişim teknolojileri yayılımı hızla gerçekleşmektedir ancak ülkenin gelişimi bu oranda değişmemiştir. Bu da bize, sadece sahipliğin ülke gelişmişliğine olumlu etki yapmayabileceğine, sayısal bölünme için yeterli ve doğru bir ölçüm sağlamayacağına yönelik ipuçları vermektedir. Yeni sayısal uçurum boyutlarının ortaya çıkarılması ve bu boyutlara ait faktörlerin birbirleriyle ilişkilerinin, geliştirilen model sayesinde ilişkisel bir düzlemde ortaya konması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kullanım uçurumu, bilgi uçurumu, üretim uçurumu, sayısal uçurum.

[1]Sakarya Üniversitesi

YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ İÇİN YENİ BİR İSTATİSTİKSEL BİLGİ YÖNETİMİ MODELİ

Şadi Evren Şeker[1], Mehmet Hüseyin Temel[2]

Bu çalışmada, yönetim bilişim sistemlerinin topluluk yönelimli veri madenciliği yapılmıştır. Yönetim bilişim sistemleri (YBS) için en önemli kaynaklar kabul edilebilecek 20 yıldan uzun süredir yayın yapan ve çeşitli sıralama kriterlerine göre ilk 5'e giren dergiler, bir bilgi tabanı (knowledge base) olarak kabul edilmiş ve bu bilgi tabanı üzerinden web madenciliği, metin madenciliği ve istatistiksel bazı yöntemler kullanılarak, en kritik yazarlar, en kritik üniversiteler ve en kritik çalışma konuları gibi bilgiler çıkarılmıştır. Ayrıca YBS alanındaki akademik çalışma konularının zaman içerisindeki değişimi de incelenmiş ve bu değişim ile YBS uygulamaları ve teknolojik değişimler arasındaki bağlantılar sorgulanmıştır.
Çalışmanın sonucunda MISQ, JMIS ve ISR dergileri üzerinden elde edilen istatistiksel sonuçlar 8 farklı tabloda sunulmuştur. Çalışmanın YBS alanındaki akademik çalışma yapmakta olan veya yapacak olan araştırmacılara faydalı olacağı umulmaktadır. Ayrıca çalışma bu konudaki istatistiksel bilgi tabanı oluşturan ilk çalışma olma niteliğinde olup oluşturulan bilgi tabanının daha sonra farklı amaçlarla da kullanılmasına zemin hazırlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yönetim Bilişim sistemleri, Bilgi Yönetimi, Metin Madenciliği, Web Madenciliği, Enformasyon Çıkarımı, Enformasyon Getirimi, Bilgi Tabanı

[1]İstanbul Medeniyet Üniversitesi
[2]İstanbul Teknik Üniversitesi

İŞ SÜREÇLERİ MODELLEMESİNDE KARMAŞIK UYARLANABİLİR SİSTEMLER

Eray Uluhan[1], Mehmet N. Aydın[2]

Organizasyonların günümüzde hayatta kalabilmek ve iş ekosistemlerinin karmaşık yapılarıyla başa çıkabilmek için çevik, uyum sağlayabilen ve esnek bir yapıya sahip olmaları gerekmektedir. İş süreçleri de bunu başarabilen organizasyonların temel taşlarını oluşturmaktadır. Mevcut iş süreçleri yönetimi (İSY) yöntemlerini ve çözümlerini oluşturan paradigmalar iş dinamiklerinin karmaşık yapısını karşılama becerisini tam olarak gösterememektedirler. Bu araştırmanın temel amacı iş süreci yönetimi temellerini daha iyi anlamak için alternatif bir yaklaşım aramaktır. Bu çalışmada Karmaşık Uyarlanabilir Sistemler (KUS) teorisinin iş süreçleri kavramını daha iyi incelemek ve anlayabilmek için alternatif bir yaklaşım olabileceği varsayımı ortaya koyulmaktadır. Bu bağlamda, iş süreci yönetimi kavramları KUS'in temel ilkeleri kullanılarak ifade edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Süreç modelleme, karmaşık uyarlanabilir sistemler (KUS), iş süreçleri yönetimi (İSY), yöntem mühendisliği

[1]University of Twente
[2] Kadir Has Üniversitesi

VERİ BÜYÜKLÜKLERİNİN VERİTABANI YÖNETİM SİSTEMLERİNDE MEYDANA GETİRDİĞİ DEĞİŞİM: NOSQL

Yılmaz Gökşen[1], Hakan Aşan[1], Göksel Üçer[2]

Bilgisayar ve iletişim teknolojileri her geçen gün daha fazla organizasyonun süreçlerini ve iş modellerini değiştirmektedir. Bu hızlı değişim, bireysel ve kurumsal açılardan, çok büyük verilerin üretildiği, bu verilerin saklanmasının, işlenmesinin ve yönetilmesinin çok önemli olduğu bir oluşuma yol açmaktadır. Bu bilgiler ışığında yoğun okuma yazma gibi veritabanı işlemleri yapan organizasyonlar, performans ve esneklik gibi çeşitli ölçütler nedeniyle ilişkisel veritabanı dışında yeni yapılar üzerinde durmaktadırlar. NoSQL de böyle bir süreçte sahip olduğu özelliklerle, ortaya çıkan boşluğu doldurmuş ve uygulamada farkındalığı ve önemi gün geçtikçe artmaktadır. Amazon, E-Bay, Linkedin vb e-ticaret ve e-iş uygulayan organizasyonlar, büyüyen verileri ve farklı hizmetlerinin doğru sunumu için NoSQL' e güvenmektedir.

Genel olarak NoSQL, çeşitli organizasyonlar tarafından kendi bünyelerinde geliştirilse bile, birçok organizasyonda hibrit bir yapıda ilişkisel veritabanları ile birlikte kullanılmaktadır. NoSQL; hız, dağıtık sistemlere uygunluk, verimlilik vb özellikler açısından fark yaratsa da, birden fazla tablo üzerinde birlikte işlem yapıldığı durumlarda geçişli işlemlere izin vermediğinden sorun oluşturabilmektedir. Vurgulanan farklı yapıların özellikleri açısından, bu çalışmada, NoSQL veritabanları ile ilişkisel veritabanları karşılaştırılmalı olarak incelenmiş ve politika önerileri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlişkisel Veritabanı, Veritabanı Yönetim Sistemleri, NoSQL

[1]Dokuz Eylül Üniversitesi
[2]Netle Yazılım

BULUT KÜTÜPHANE: KÜTÜPHANELERDE BULUT BİLİŞİM ÇÖZÜMLERİ, YAZIN İNCELEMESİ VE UYGULAMADAN ÖRNEKLER

Merve Tomor[1], Şenay Kesim[1], Erman Coşkun[1]

Çalışmanın amacı, yazında yeni bir kavram olarak karşımıza çıkan Bulut Teknolojisi ile Kütüphanelerin işlevinin hangi imkanlar ve kısıtlılıklar dahilinde değişip şekillenebileceği sorusuna yanıt aramaktır.
Çalışmanın yöntemi Türkiye'deki uygulamaların incelenmesi olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda yapılan Türkçe yazın incelemesi ve Türkiye'deki kütüphanelerin web sitelerinin taranması sonucunda bulut teknolojisini aktif olarak kullanan örneğe rastlanmamıştır. VEKAM (Vehbi Koç ve Ankara Araştırmaları Merkezi)' ın sayfasında 2013'te başlamış olan, üç yıl sürecek bir proje duyurulmuştur. Türkiye'deki mevcut durum göz önünde bulundurularak Dünya'dan uygulamalar incelenmiş, bulutun kütüphanelere sunduğu imkanlar tartışılmıştır. Türkiye'deki kütüphanelerin bulut teknolojisine geçişiyle ilgili daha somut verilerle analiz yapabilmek için Sakarya Üniversitesi'nden kütüphanecilerle mülakat yapılmıştır.
Dünya örnekleri incelenirken, Business Software Alliance (BSA, 2012) tarafından oluşturulan "Dünya Genelinde Bazı Ülkelerin Bulut Bilişim Puanları" tablosu referans alınmıştır. Tabloda yer alan ülkelerin çevrimiçi erişilebilen kütüphane uygulama örneklerinin dağılımının ABD ve Avrupa Birliği ülkelerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Mülakat bulguları Türkiye kütüphanelerinin buluta geçiş eğiliminde olduğunu, veri hacmindeki artışın ve açık erişim projelerinin bunu gerekli kıldığını ancak fikri mülkiyetlerin korunması hususunda endişe duyulduğunu ortaya koymaktadır.
Yazın okumalarıyla uygulama örnekleri kıyaslandığında bulut teknolojisinin güçlü yönlerinin kütüphaneler için de tercih sebebi olduğu, bilgi güvenliği risklerinin ise ortak gizlilik ve güvenlik politikalarıyla aşıldığı görülmektedir. Türkiye'den tek bulut kütüphanecilik örneği olarak sunulan VEKAM projesi dışında tüm üniversitelerin katılabildiği bir bulut kütüphane çözümü YÖK veya ULAKNET önderliğinde gerçekleştirilebilir, ULAKBİM'in Eylül 2013'te başlayan "DergiPark" projesi, YÖK'ün Yükseköğretim Akademik Arşiv Projesi bulut üzerinden işbirliğiyle yürütülebilir; böylelikle Türkiye Üniversiteleri arasında kaynak, bilgi ve belge paylaşımı daha etkin hale gelebilir. Gelecekte Türkiye'de bilişim alanında yapılacak hukuki düzenlemeler yeterli hale geldiğinde bulut hakkındaki endişelerin ortadan kalkması öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bulut,Kütüphaneler, Bilişim Çözümleri, Bulut Kütüphane

[1]Sakarya Üniversitesi

GÜVENLİK VE PERFORMANS BOYUTLARI İLE WI-MAX TEKONOLOJİSİ

Arif Sarı[1], Şadan Cambazoğlu[1], Fatma Arı[1], Mert Güvençli[1]

Coğrafi yapıların elverişsizliğinin yaşandığı noktalarda Ağ erişiminin sağlanamamasına ihtiyaç duyulduğu anlarda, kablolu bağlantıların uygulanabilir olması mümkün olmamasından ötürü kablosuz bağlantılara başvurulmaktadır.Wi-Max, geniş alanlarda kontrol edilebilir bir metropolitan kablosuz ağ modelidir Bu iletişim modelini güvenli hale getirebilmek için literatürde asıllama yöntemi, anahtar yönetimi ve veri şifrelemesi gibi birçok çalışma yapılmış, çalışmaların bir kısmı uygulanabilir olarak görünürken bir kısmı da sadece literatürde kalmıştır. Buna ek olarak 802.16 standartnı kullanan Wi-Max, standarlarında bazı noktaları açık olarak belirtememiş olduğundan, çok katmanlı olan bu standartın halen daha birçok güvenlik problemi ile karşılaştığı günümüzün aşılamamış sorunları içerisindedir. Bu araştırma, davetsiz misafirlere ve temel Wi-Max standartlarına göre üretilen Wi-Max güvenlik mekanizmlarını inceleyen ve potansiyel güvenlik önerilerini betimsel olarak incelemekte, özellikle Jamming ve Scrambling saldırıları hakkında yapılmış olunan araştırmlara ışık tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Wi-Max, IEEE802.16, Güvenlik, Saldırılar, Jamming, Scrambling, Performans.

[1]Lefke Avrupa Üniversitesi

GERÇEK ZAMANLI BÜYÜK VERİ ANALİTİĞİ İÇİN MEVCUT ARAÇLARIN KARŞILAŞTIRILMASI

Kamran Emre Sayın[1], Hasan Dağ[1]

Günümüzde artan veri hacmine paralel olarak, veri toplama hızında da ciddi bir artış olmuştur. Birçok sektörde veri anında alınıp analiz edilmek durumundadır. Örneğin, baz istasyonlarından gelen verilerin, sosyal medya aracılığıyla gelen verinin; özellikle de Twitter kullanıcılarına ait verilerin, internet bankacılığında yapılan işlemlerin ve olası şüpheli davranış verilerinin, e-ticaret sitelerini ziyaret eden kullanıcıların hareketlerinin oluşturduğu verinin hızlı bir şekilde toplanması, analiz edilmesi (anlamlandırılması) ve aksiyon alınması gerekmektedir. Ticaret hacminin hızla arttığı e -ticaret sistemlerinde gerçek-zamanlı teklif alma ve gerçek zamanlı hedeflemelerde verinin hızlı işlenmesi firmalar için oldukça önem kazanmaya başlamıştır. Rekabet arttıkça, bu sürekli akış halindeki verinin toplanıp, en hızlı ve en doğru şekilde işlenmesinin önemi gittikçe artacaktır. Henüz daha web sitesinden ayrılmadan bir müşteriye tanımak ve ilgi alanlarına göre doğru teklifin sunulması hızının ya da her hangi bir bilgi sisteminde sahtecilik yapıldığı anda gerekli önlemin alınması ve ya bir ziyaretçi bir web sayfasına girdiğinde web sitesi içinde yer alan bir reklam alanında hangi firmanın reklamının gösterilmesi için yapılan saniyeden daha kısa süreli bir açık arttırmadaki durumlarda yapılan olağan veri analizi ve veri işleme teknikleri yeterli olmamaktadır. Bu çalışmanın amacı; gerçek zamanlı büyük veri analitiğinde kullanılan Storm ve Spark Streaming isimli iki adet açık kaynak kodlu aracı kullanıcı gözüyle karşılaştırmaktır.

Anahtar Kelimeler: Gerçek zamanlı büyük veri analitiği, Storm, Spark Streaming, Spout, Bolt, RDD, A-Akış, Kayan Pencereler.

[1]Kadir Has Üniversitesi

SAĞLIK SİSTEMLERİNDE VERİ MADENCİLİĞİ UYGULAMALARI: LİTERATÜR ÇALIŞMASI

Özge Özyazar[1], Seniye Ümit Oktay Fırat[1]

Günümüzün gelişen teknolojisi ve ihtiyaçları nedeniyle veri madenciliği uygulamaları birçok organizasyonda yoğun ve geniş ölçüde kullanılmaktadır. Akademik çalışmalar dışındaki kullanımlarda uygulayıcılar, veriyi "big data" şeklinde ifade etmektedir ve veri madenciliği uygulamaların popülerliği gereksinimler nedeni ile hızla artmaktadır.
Sağlık sektörü, karmaşık ve çeşitli veriyi içinde barındıran bir sektördür. Çok gelişmiş ve karmaşık bir yapıya sahip olan sağlık sektörü gibi sektörlerde, geniş veri çeşitliliği ve hacmi olması, veri madenciliği uygulamalarını gereklilik haline getirmektedir. Sağlık hizmetlerinin kalitesini arttırmak, önleyici ve iyileştirici tedavi süreçlerindeki tedavi yöntemlerini geliştirmek ve sağlık seviyesi daha yüksek toplumlar yaratmak konusundaki küresel hedefler, uygulamaların önemini daha da arttırmıştır. Özellikle hasta tedavi sürecinde gerçekleştirilmesi amaçlanan hedefler doğrultusunda veri madenciliği uzmanları ve tıp profesyonellerinin kolektif çalışmaları, medikal veri madenciliğini popüler bir araştırma alanı haline getirmiştir.
Bu çalışma sağlık sektöründeki veri madenciliği uygulamalarında son on yılı kapsayan literatür taramasını içermektedir. Çalışmalar hasta tanı tedavi süreci adımları (tarama, teşhis, tedavi, prognoz, izleme) göz önünde bulundurularak incelenmiştir. Medikal veri madenciliğinde en çok kullanılan metotlar belirtilmiştir. Hasta tanı tedavi süreci temel alınarak literatürdeki iyi uygulama örnekleri incelenmiştir. Yapılan bu çalışmada hem sağlık çalışanlarına hem de veri madenciliği uzmanlarına geniş ve sistematik bir literatür özeti sunmak, aynı zamanda da sonraki çalışmalar için alt yapı oluşturmak hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Sistemleri, Veri Madenciliği, Veri Madenciliği Uygulamaları

[1]Marmara Üniversitesi

ÇEVRİMİÇİ EĞİTİM ETKİLEŞİM İNDEKSİ

Güler Karaman[1], Ersin Karaman[1], Aslan Gülcü[1], Üstün Özen[1]

Organizasyonlarda çalışanlar, müşteriler veya tedarikçilere verilen eğitimler uzaktan eğitim ortamlarına taşınmaktadır. Ancak bu eğitimlere ait etkileşimlerin belirlenmesi geleneksel eğitimler de kullanılan yöntemleri yetersiz kılmaktadır. Bu çalışmada canlı sınıf ortamlarının gerçek zamanlı etkileşimlerinin belirlenmesi için arka plan çıkarımı algoritmasının uygulanabilirliği denemiştir. Elde edilen öncül sonuçlara göre canlı sınıf uygulamalarının etkileşimlerinin belirlenmesi için kullanılan öğretim elemanı görüntüsü, öğrenci görüntüsü, mesajlaşma alanı, ders materyali kullanım alanı ve ses sinyallerinin gibi her bir iletişim kanalının ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çevrimiçi Eğitim, Uzaktan Eğitim, Etkileşim Modeli, Etkileşim İndeksi

[1]Atatürk Üniversitesi

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ İLE DEĞİŞEN MÜZELER

Fethiye Erbay[1]

Günümüzde kültür endüstrisin küreselleşmesi ve dijitalleşme ile müzelerde bilişim teknolojilerinin kullanım alanı genişlemiştir. Bu çalışmada müzelerde yeni bilişim teknolojilerinin kullanılmasının avantajları tanımlanacaktır. Müzelerin geleceği ve değişimi açısından Bilişim teknolojilerinin önemi ortaya konulacaktır. Geleceğin müzelerinin tasarlanmasında değişim stratejileri yanında bilişim teknolojileri de yer alacaktır. 21. yy da bilişim teknolojileri müzelerin yönetim sistemlerini ve çeşitlerini değiştirmiştir. Özellikle sanal ve dijital müzeler hızla artmıştır. Müzeler bu dijital değişime duyarsız kalamadılar. 1990'lı yıllardan sonra teknolojik gelişimin hızıyla birlikte müzeler; kitlesel iletişimi sağlamaya yönelik olarak internet müzeciliği, sanal müze veya e-müze kavramlarıyla karşılaştılar. Bilişim teknolojileri müzelerdeki değişimi internet üzerinden mobil teknolojiler ile sosyal medyayı da hızlandırdı. Pek çok müze gibi Metropolitan Sanat Müzesi (The Metropolitan Museum of Art) web sitesi üzerinden 400 bin dijital sanat eserini internet ortamında ücretsiz olarak indirimeye açtı. Cep telefonu, Ipad dünyanın en ünlü müzelerini oturduğumuz yerden gezilebilir kıldı. Binlerce web sitesi sayesinde müze bilgileri, sanal ortamda kullanıcıya ulaştı. Sanal müze gezileri internet ortamında izleyiciye sunuldu. Müzeler için veri girişi, erişimi ve sorgulama modüllerinden oluşan web tabanlı sistemler oluşturuldu. Müzeler, dini alanlar, saraylar, sit alanları ve kentler için 360 derece panoramik sanal gezintiler, 3D ve dijital fotoğraf arşivleri oluşturuldu.

Bilişim çağının getirdiği yeni teknolojilerin müzecilik alanındaki kullanım alanları genişledi. Müzeler, bilgi verme, tanıtım, etkinlik duyurma, eğitim, koleksiyon yönetimi, pazarlama, tasarım, güvenlik alanında, bilişim teknolojileri destekli pek çok proje üretmektedir. Bilişim teknolojileri en çok müzelerde bilgi sağlama ve tanıtım amacı ile sıklıkla kullanılmaktadır.

Sonuç olarak, bilişim teknolojileri ile kültürel mirasa ve müzelere koleksiyonlara daha fazla erişilebilir olacak ve izleyici çeşitliliği artıracak yeni iletişim ağları yaratılacaktır. Gelecekte yeni bilgisayar tabanlı veri sistemlerinin ortaya çıkması müzelerin koleksiyon verilerinin yönetim üzerinde daha da etkili olacaktır. Müzelerde yaratılan yeni dijital kültür küreselleşmenin bir sonucu olarak müzelerin özgün kimliklerinin kaybedilmeden kullanılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Müze Teknolojisi, Dijital Müzeler, Sanal Müzeler, Bilişim Teknolojileri ve müzeler

[1]İstanbul Üniversitesi

ULUSAL E-DEVLET YAZILIM ÇERÇEVESİ VE KAMU KURUMLARINA ETKİSİ

İzzet Gökhan Özbilgin[1], Mustafa Afyonluoğlu[1]

Bilgi toplumuna geçiş sürecinde, en değerli varlık haline gelen bilgi, veriden oluşturulmaktadır. Veri ise, bilgi ve iletişim teknolojilerinde yer alan cihazlarda, yazılımlar vasıtası ile üretilen bir değerdir. Günümüzde, veri üreten cihazların sayısı 187 milyara ulaşmış olup, 2020 yılında üretilen verinin 44 zetabyte olacağı tahmin edilmektedir ("Digital Universe", 2012). Bu verilerin % 37'den fazlasının faydalı veri olarak karar süreçlerine katkı sağlayacağı ve bu birikimin yine yazılımlar vasıtası ile analiz edileceği düşünülürse, masaüstü bilgisayardan internet ortamına, üretim sistemlerinden, kritik altyapılara ve makinalar arası iletişime kadar birçok alanda yazılım geliştirmenin ne kadar önemli bir konuma kavuştuğu daha iyi görülmektedir. Geniş çerçevede geliştirilen yazılımlar; güvenlik, standartlara uyum, yeniden kullanılabilirlik, birlikte çalışabilirlik, güncel teknolojinin takibi, entegrasyon, bilgi toplumu sürecindeki temel ulusal mevzuatlara uyum, platform bağımsızlığı, bilgi güvenliği gibi birçok gereksinimi de beraberinde getirmektedir. Bu gereksinimlerin geliştirme sürecine olan yükünü en aza indirebilmek, zaman ve işgücü tasarrufu sağlayabilmek için, özel sektör tarafından uygulanan yazılım çerçevesi yaklaşımı, yakın dönemde bilgi toplumu ve e-Devlet hedefleri doğrultusunda kamu kurumları için devletler tarafından da ele alınmış ve önemli kazanımlar ölçümlenmeye başlamıştır.

Bu çalışmanın amacı, e-Devlet yazılım çerçevesinin uygulanmasından kaynaklanacak fırsatlardan ve başarılı ülke örneklerinden yola çıkılarak, kamu kurumları için bu tür bir ulusal uygulamanın getireceği kazanımları ele almak ve bu yaklaşımı uygulayabilmek için bir geçiş modeli önerisi ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi Toplumu, Verimli Yazılım Geliştirme, Ulusal Yazılım Çerçevesi, e-Devlet

[1]Türk Hava Kurumu Üniversitesi

ENERJİ ŞEBEKELERİNİN YÖNETİMİNDE COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİNİN KULLANIMI

Birgit Oberer[1], Alptekin Erkollar[2]

Coğrafi bilgi sistemi (CBS), günümüzde önemi her geçen gün artan, esas olarak yazılım, donanım, coğrafi olarak belirlenen, toplanan, işlenen, analiz edilen her türlü veriden oluşan, bu verileri kullanan bir sistem olarak tanımlanabilir. Coğrafi Bilgi Sistemleri, coğrafi koordinatlara gereksinim duyduğundan, her inceleme noktasında veriler kartografik ölçümleri kullanarak gerçekleştirilmiştir CBS sistemleri genelde, pozisyon, miktar, yoğunluk ve diğer verileri kullanarak istatistiki ve bilimsel yöntemlerle mevcut problemlerin çözümünü veya planlanan durumun analizini gerçekleştirmek için kullanılır. Dolayısı ile hem mevcut problemlerin analizi için, hem de planlamaların kontrolü için başvurulabilecek bir yöntemdir. Coğrafi bilgi sistemi konumsal incelemenin yapılabileceği, çevre, enerji yönetimi, pazarlama ve lojistik gibi her türlü alanda kullanılabilir. Bu çalışmada özellikle enerji şebekelerinin yönetimi alanında CBS sistemlerinin ne şekilde kullanılabileceği incelenmektedir. Çalışmada coğrafi bilgi sistemi ve enerji ağına entegrasyonuna ilişkin bir yöntem ve model sunulacaktır. Bu modelde enerji haritası ve ağı, enerji üretimi, enerji kullanımı ve dağıtım ağı ana parametreler olarak kullanılmaktadır. Gerçekleştirilen incelemenin sonuçları Coğrafi bilgi sistemlerinin günümüzde enerji alanında çok önemli bir rol oynayabileceğini göstermektedir. Bu çalışmada sunulan model, bir çok enerji ve dağıtım işletmesinde uygulanabilecek olup, enerji ağı kapasite dağılımı ve yüklemesini arttırmayı amaçlamaktadır. Buradaki en önemli sonuçlardan biride ağ dengesinin optimize edilebilmesidir. Enerji alanındaki güncel konulardan 'Akıllı şebekeler', 'Enerji atlası', merkezi ve merkezi olmayan dağıtılmış enerji üretimindeki yer seçimi ve analizi gibi konulardaki faaliyetlerin desteğide günümüzde CBS in kullanım alanlarındandır ve sunulan modelde gözönünde bulundurulmuştur. Sunulan model Avrupa Birliğinde proje olarak desteklenmiş olup, pratikte uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi Bilgi Sistemleri, CBS, Enerji yönetimi

[1]Kadir Has Üniversitesi
[2]ETCOP

SANAL VE GELENEKSEL ORGANİZASYONLARDA YÖNETİM FONKSİYONLARI

Ali Şükrü Çetinkaya[1], Adem Öğüt[1]

Bu pilot çalışmada yönetim işlevlerinin, geleneksel organizasyonlara kıyasla sanal organizasyonlarda nasıl uygulandığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Ampirik bir araştırma niteliğinde olan bu çalışmada 96 geçerli anketten elde edilen verilerin analizine dayalı değerlendirmeler yapılmıştır. Geleneksel işletmelerde yöneltme işlevi ortalaması (OrtGİ = 3,80, SH=0,130) sanal işletmelerinkinden (OrtSİ = 3,30, SH=0,125) farklıdır ve bu fark istatistiksel açıdan anlamlıdır (t(69,9) =2,73, p=0,008, r=0,62). Geleneksel işletmelerde yöneltme işlevi ortalaması sanal işletmelerden daha yüksektir. Etki büyüklüğü katsayısı (Cohen's d) yüksek düzeydedir. Araştırma sonucuna göre sanal işletmelerde yöneltme işlevinin planlama, örgütleme, koordinasyon ve kontrol işlevlerine oranla daha fazla çaba gerektirdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel organizasyonlar, sanal organizasyonlar, yönetim fonksiyonları, bilişim teknolojileri.

[1]Selçuk Üniversitesi

AVAPRENEURSHIP (AVATAR GİRİŞİMCİLİK) SECOND LİFE SANAL YAŞAM DÜNYASINDA GİRİŞİMCİLİK SÜRECİNE İLİŞKİN BİR SÜREÇ ÖNERİSİ

Murat Gülmez[1], Eda Yaşa Özeltürkay[1,] Saadet Sağtaş[1]

Teknolojinin hızla gelişmesine paralel olarak, küreselleşme ekseninde rekabetin artması ekonomik yapılarda önemli değişiklikleri zorunlu hale getirmektedir. Y ve V kuşağı insanlarının daha kolay adapte olduğu sanal dünyalarda yaşam artık gerçek yaşam koşullarına paralel olarak ilerlemektedir. Reel dünyalara göre bir dükkân açma ve işletme maliyeti daha düşük olan sanal dünyalarda iş potansiyelleri de giderek daha fazla ilgi çekmektedir. 2003 yılında San Fransisco'da Linden laboratuarlarında ortaya çıkan ve sanal girişimciler tarafından en popüler portal olarak kabul edilen sanal dünya Second Life (SL) olarak adlandırılmıştır. Bu çalışmada popüler sanal dünyalardan SL ortamında aktif faaliyet gösteren bir mağazaya sahip avatar- girişimcilerin profillerini ortaya çıkarmak ve sanal girişimciliklerine ilişkin verileri ortaya koymak amaçlanmıştır. Kieger'in yapmış olduğu çalışmadan esinlenerek oluşturulan anket formu kartopu örneklem yöntemiyle geçerli 87 avatara uygulanmıştır. Ayrıca, karlılık ve gönüllülük esasına dayalı olarak beş avatar ile çevrim içi yüz yüze görüşme yapılmıştır. Verilerin analizinde frekans ve yüzdesel oranlardan faydalanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Avatar, Avapreneurship, Girişimcilik, Sanal Dünya, Second Life, Pazarlama

[1]Çağ Üniversitesi

BİLİŞİM TEKNOLOJİSİ RİSK YÖNETİMİ BAŞARISININ YORDAYICISI OLARAK KURUMSAL DEĞİŞKENLERİN İNCELENMESİ

Vildan Ateş[1], Bilal Güneş[1]

Doktora tez çalışmasının bir bölümünü oluşturan bu çalışmada kurumsal değişkenlerin (bilgi güvenliği politikaları, bilişim teknolojileri (BT) bütçesi, BT konusunda net amaçlar, iletişim, kurum kültürü, kurum misyonu, kurum olgunluğu, üst yönetim desteği) Türkiye'deki devlet üniversitelerinde uygulanan BT risk yönetimi başarısını ne derecede yordadığı incelenmiştir. Araştırmaya Türkiye'deki devlet üniversitelerinin Bilgi İşlem Daire Başkanlık'larında çalışmakta olan 105 kadın (%19), 443 (%81) erkek olmak üzere toplam 548 bilgi işlem personeli katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen Bilişim Teknolojileri Risk Yönetimi Başarı Ölçeği (BTRY-BÖ) kullanılmıştır. Araştırmada yordayıcı değişken olarak ele alınan bilgi güvenliği politikaları, BT bütçesi, iletişim, kurum kültürü, kurum olgunluğu, BT konusunda net amaçlar, kurum misyonu, üst yönetim desteği değişkenleri ile BT risk yönetimi başarısı arasında doğrusal bir ilişkinin olup olmadığı SPSS programında saçılma diyagramı ile incelenmiş ve yordayıcı değişkenler ile yordanan değişken arasında doğrusal bir ilişki olduğu belirlenmiş, değişkenler arası Pearson korelasyon katsayıları hesaplanmış ve adımsal (stepwise) regresyon tekniği uygulanmıştır. Kurumsal değişkenlerin tümü ile BT risk yönetimi başarısı arasında pozitif yönde ve manidar ilişkiler saptanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre Türkiye'deki devlet üniversitelerinde BT risk yönetimi başarısını etkileyen kurumsal değişkenler önem sırasına göre kurum misyonu, iletişim, kurum olgunluğu ve üst yönetim desteği şeklinde sıralanmakta ve BT konusundaki net amaçlar, kurum bilgi güvenliği politikaları, BT bütçesi ve kurum kültürü değişkenleri ise BT risk yönetimi başarısının önemli bir yordayıcısı olarak bulunmamıştır. Bulgular alanyazını ışığında tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Risk yönetimi, bilişim teknolojileri risk yönetimi, kurumsal değişkenler

[1]Gazi Üniversitesi

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN MÜZE VE MÜZE SERGİLEMELERİNDE KULLANIM ALANLARI

Mutlu Erbay[1]

Günümüzde bilişim ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişme, insanlık tarihinde toplumsal, ekonomik, sosyolojik ve bilimsel değişimlerin yönünü kültürel açıdan hızla değiştirmektedir.(B. Gates, 2000) İçinde bulunduğumuz çağ bilim insanları tarafından bilişim çağı yada information age olarak adlandırılmaktadır. Sayısal devrim, olarak da ifade edilen dijital devrim analog, mekanik ve elektriksel sistemlerin, 1980 yılından itibaren yerlerini, sayısal sistemlere bıraktığını anlatan bir terimdir. Dijital devrim, bilişim çağının başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Dijital mantık devrelerinin, seri üretimi ve yaygın kullanımı bunların yan ürünleri olan bilgisayar, cep telefonu, i-pad ve internet gibi araçların kullanımını arttırmış, digital devrimin çekirdeğini oluşturmuş fax, telex, tepegöz, slayt makinası, telefon, hesap makinesi, fotoğraf makinesi gibi aletler raflardaki yerlerini hızla kaybetmişlerdir.

Değişen müze teknolojileri yeni sergileme sistemlerini karşımıza çıkarmıştır. Bunlar sırası ile ses duşu, radyo frekansı sistemleri, uzaktan algılama, sergi alanları ile ilgili sistemlerdir.

Bir müze için, hizmet verdiği ziyaretçiler hakkında bilgi toplaması sürdürülebilirliği ve hizmet sektörü açısından da önemlidir. Bu bilgiler müzenin gelecek politikaları, yatırımları, vizyon ve misyonunu, aktiviteleri ve stratejilerinin belirlemesinde etkilidir. Örneğin müzeyi ziyaret eden ziyaretçi kitlesi içinde çocuk ziyaretçiler çoğunlukta ise müze gelişen stratejilerini bu verilere göre yeniden değerlendirebilir. Engelli ziyaretçiler müzeyi sıkça ziyaret ediyor ise, müze sergi planı, gezi güzergahını bu ziyaretçi kütlesine uygun olarak değiştirilebilir. (Z. Çoban; 2006: s.33)

Anahtar Kelimeler: Bilişim çağı, müzelerde kullanılan bilişim sistemleri, müze teknolojileri, karekod, gps, ses duşu, manyetik okuyucu kart, RFİD, simülasyon, arşiv, uzaktan algılama, bilgi sistemleri vs.

---

[1]Boğaziçi Üniversitesi

TÜRKİYE'NİN BÖLGELERİ ARASINDA SAYISAL UÇURUM

Serkan Toso[1], Şevki Mert Atlı[1], Sona Mardikyan[1]

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerindeki (BİT) hızlı gelişmeler sayesinde ortaya çıkan teknolojik araçlar ve uygulamalar insanların yaşamlarının değişmez bir parçası haline gelmektedir. Sürekli devam eden teknolojik gelişmelerin aksine, bir toplumun her bireyi aynı derecede bilgi ve iletişim teknolojilerine ulaşamamakta ve kullanamamaktadır. Bu fark sadece bireyler arasında değil, gruplar, bölgeler, ülkeler ve kıtalar arasında da bulunmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinden (BİT) faydalanma konusunda yaşanan eşitsizlikleri tanımlamakta "Sayısal Uçurum" terimi kullanılmaktadır. Literatürde, özellikle son yıllarda yapılmış küresel çapta sayısal uçurumu inceleyen birçok araştırma bulunmaktadır. Küresel sayısal uçurumu ölçmede kullanılmak üzere bu zamana kadar geliştirilen endeksler arasında en çok bilineni Uluslararası Telekom Birliği (UTB) tarafından ülkeler bazında her yıl hazırlanmakta olan BİT Gelişmişlik Endeksi'dir (BGE). Türkiye'deki sayısal uçurumu inceleyen bazı çalışmalar bulunmasına rağmen Türkiye'nin bölgeleri arasındaki sayısal ayrımları ölçmeye yönelik bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmada amaç, BİT Gelişmişlik Endeksi'nin Türkiye'nin değişik bölgeleri için hesaplanması ve değerlendirilmesidir. Veri, Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu'nun yayınladığı "Yıllık İl İstatistikleri" ve Türkiye İstatistik Kurumu'nun yayınladığı "Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması" kullanılarak 2012 yılı için toplanmıştır. Sayısal uçurumu hesaplamada kullanılan BİT Gelişim Endeksi Türkiye'nin 12 istatistiki bölgesi için hesaplanmış ve Türkiye'deki mevcut sayısal uçurum hakkında bir değerlendirme yapılmıştır. Türkiye'nin tüm bölgeleri arasında sayısal farklılıklar bulunduğu, özellikle doğusu ile batısı arasındaki ciddi bir sayısal uçurum farkı olduğu sonucuna varılmıştır. Böylece, özellikle doğu bölgelerinde okuryazarlık oranını yükseltmek için eğitime daha fazla yatırım yapılması ve BİT'in daha uygun fiyatlı sağlanabilmesi bölgeler arasındaki sayısal uçurumun kapatılmasına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sayısal Uçurum, Türkiye'nin İstatistiki Bölgeleri, BİT Gelişmişlik Endeksi

[1]Boğaziçi Üniversitesi

İLAÇ SEKTÖRÜNDE TANITIM FAALİYETLERİNİN DOKTOR TERCİHLERİNE ETKİSİ VE BENZETİM MODELLEMESİ

Sezay Demirbacak[1], Osman Darcan[1]

Bu çalışmada, Türkiye'nin önde gelen bir ilaç firmasının beş ürününe ait, bölgesel bazlı satış ve ilaç tanıtım verileri kullanılarak, tanıtım faaliyetlerinin doktorların reçete yazma eğilimleri üzerindeki etkisi ve akılda kalırlığı incelenmiştir. İlk olarak, toplam tanıtım faaliyetlerinin ve müşteri segmentleri bazında yapılan faaliyetlerin satış üzerindeki etkileri, çoklu doğrusal regresyon modeli kullanılarak analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda, beş üründen dördünde satış ve toplam ilaç tanıtım faaliyetleri arasındaki bağıntı istatistiki olarak anlamlı bulunmuştur. Müşteri segmentleri bazında incelendiğinde ise bir ürün için anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. İkinci aşamada, anlamlı sonuçlar bulunan ürünün değerleri kullanılarak, tanıtım faaliyetlerinin farklı müşteri segmentleri üzerindeki etkisi ve akılda kalma oranını hesaplayan, ajan temelli bir benzetim modeli geliştirilmiştir. Benzetim modeli, hesaplanan en uygun etki ve akılda kalma oranları ile seçilen bölgelerde çalıştırıldığında, gerçek aylık pazar payı değerleri ve benzetimden elde edilen değerler arasında %10-15 sapma gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlaç sektörü, tanıtım faaliyeti, satış, çoklu doğrusal regresyon, ajan temelli benzetim

[1]Boğaziçi Üniversitesi

İŞ ZEKASI YAZILIMI ALTERNATİFLERİNİN ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMLERİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Leman Özdil[1], Tahsin Çetinyokuş[1]

Bilgi teknolojileri kullanarak rekabet avantajı sağlanmak istenmesi ve bilginin gün geçtikçe değer kazanması şirketleri verilerini en uygun şekilde analiz ederek bilgiye dönüştürmeye yöneltmiştir. Bu durum günümüzde önemini artırmaya devam eden İş Zekası (Business Intelligence-BI) ürünlerinin organizasyonlardaki yerini genişletmiştir. İş zekası, bir işletmenin ticari ve ekonomik durumunu daha iyi anlayabilmesi için gerekli olan teknikler, uygulamalar ve çalışmalardaki deneyimi kapsamaktadır. Çeşitli zaman dilimlerinde alınan kararlar, işletmelerin rakiplerine oranla daha başarılı ve bu başarıyı sürdürebilir olmalarında önemli bir etken olmuştur. İş zekası ürünlerinin mutlak katkısının yanı sıra; işletmelerin yapısına ve faaliyetlerine uygun ürünlere karar verip satın alınması organizasyonun çalışmalarını ve ilerleyen süreci olumlu yönde derinden etkilemektedir. Pazarda mevcut iş zekası yazılımlarından, kurum için daha uygun olanın belirlenmesi, başarıda süreklilik için büyük önem arz etmektedir. Seçim öncesinde yazılımları tanıma ve seçim sürecine destek olmak amacıyla kullanılacak verilere ihtiyaç vardır. Bu hizmeti sağlamak amacıyla, BI alanında bağımsız danışmanlık firmaları veri toplayarak periyodik raporlar yayınlamaktadırlar. İş zekası araştırması (BI SURVEY) anket değerlendirme raporları, bu alanda seçim sürecini etkileyen, güvenilir ve en geniş yelpazeye sahip raporlardır. Alternatif ve kriter sayısının fazla olduğu bir karar verme problemi olarak karşımıza çıkan bu süreçte BI SURVEY 7 raporu yazılım grupları özet verileri CRITIC ve TOPSIS yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İş zekası, Çok kriterli karar verme, TOPSIS, CRITIC, Yazılım seçimi

[1]Gazi Üniversitesi

BANKALARDA BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ OPERASYONEL RİSKİ: FİRMA DEĞERİ AÇISINDAN BİR İNCELEME

Gamze Elif Vural[1], Elif Acar[2]

Mobil bankacılık uygulamalarının artması ve internet bankacılığının gelişimi başta olmak üzere, bilişim teknolojilerinin bankacılık sektöründeki operasyonel işlemlerin vazgeçilmez bir parçası olmasıyla birlikte, bankalar için bilişim teknolojileri riskinin yönetimi çok daha önemli hale gelmiştir. Bankalar için yönetilmesi ve beklenmeyen kayıpların tahmin edilmesi en zor risk, operasyonel risktir. Bilişim teknolojileri riski de operasyonel risk yaratabilecek tüm iş süreçlerinde ve alanlarında ortaya çıkabilecek bir risktir. Risk yönetimi, temel olarak, beklenmeyen kayıpların telafisine hazırlıklı olmak adına yeterli sermayenin ayrılması hedefinden öte firma değerine olumlu katkı sağlayacak bir yönetim bilinci içinde gerçekleştirilmelidir. Bankalar firma değerlerini korumak istiyorlarsa bilişim teknolojileri riskinin yönetimi konusunda proaktif ve yaratıcı davranmalı, yasal zorunlulukların onları disipline etmelerini beklememelidir.

Bilişim teknolojileri risklerinin iç kontrol çerçevesinde değerlendirilmesi ve risk olaylarının sebeplerinin araştırılması, firmaların operasyonel risk yönetimlerine ve iç kontrol süreçlerindeki başarısına katkı sağlayacaktır. Bilişim teknolojileri riskinin firma değerine etkisinin değerlendirilmesinde, bu riskin hangi yasal çerçevede ve makroekonomik koşullarda ortaya çıktığı ve firma karakteristik özelliklerinin neler olduğu da dikkate alınmalıdır. Bu konudaki araştırmaların temelinde doğru raporlanmış operasyonel risk olayları verilerine ihtiyaç vardır. Türkiye'de böyle bir veri tabanının oluşturulması için sektör içi kurumlar ve düzenleyici denetleyici faaliyette bulunanlar ile birlikte çalışma alanları yaratılabilir.

Anahtar Kelimeler: Operasyonel risk, bilişim teknolojileri riski, bankacılık, firma değeri, Basel II, Sarbanes-Oxley.

[1]Çukurova Üniversitesi
[2]Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

STRATEJİK YÖNETİMDE ORTAK DİL OLUŞTURMA: STRATEJİ HARİTASI YÖNTEMİ İLE HEDEFLERİN AYNI EKSENDE YAYILIMINI SAĞLAMAYA İLİŞKİN BİR UYGULAMA

Buket Besen[1]

Günümüzde iş ortamı; ürün kalitesi, pazar payı, müşteri memnuniyeti ve değişkenlik anlamında her zamankinden çok daha rekabetçi bir yapıdadır. Pazarda hayatta kalabilmek için kuruluşlar, kaynak kullanımlarında çok daha verimli, müşterilerinin ihtiyaçlarını anlayabilen, kendi iç sistemlerini ve prosedürlerini düzenleyebilen ve geçmişten çok daha fazla, kişilerarası becerileri üst seviyede çalışanlara sahip olmalıdırlar.
Strateji haritaları ve kurumsal karne uygulaması kuruluşların işletme faaliyetleri ile vizyon ve stratejisini düzene yardımcı olur ve önceden belirlenmiş hedeflere karşılık gelen fiili örgütsel performansını ölçer. Ayrıca bu araç mali süreçleri, müşteri ilişkileri, iç iş süreçlerini ve organizasyonun öğrenme ve büyüme karakterleri değerlendirmek için kullanılır.
Bu çalışma, şirket stratejilerinin oluşturulmasında "Strateji Haritası" yönteminin kurum çalışanları üzerindeki roller ve hedefler konusunda; ortaklaşma, içselleştirme ve sürdürülebilir kılmaya ilişkin etkilerini ortaya koyma amacı taşımaktadır. Öte yandan, bunun bilişim alt yapısıyla desteklenerek, bir yönetim aracı olarak finansal hedeflerin, müşteri bulma, kazanma, elde tutma sürecine, hangi operasyonel ana ve alt süreçlerin ortaya konulmasıyla başarılabileceğine ve daha da önemlisi, insan, bilgi ve örgütsel sermaye ihtiyaçlarını göz önüne alarak ilerlemenin nasıl bir kurumsal kimlik yaratacağına dikkat çekmektedir.
Çalışmada, otomotiv sektöründe yeralan, konusunda Türkiye'nin lider bir kurumunda yapılan "Strateji Haritaları"nın oluşturulması, buna ilişkin Kurumsal Karne ve Hoshin'lerin tesbiti ile bunun kurumun tüm çalışanlarına yayılım sürecinin aşamaları ortaya konulmuştur. Bu çalışmanın kurumsal ortak dil oluşturulmasındaki katkıları, çalışan performansı ve iş sonuçlarına ilişkin gelişim ve değişim süreci, bilişim alt yapısıyla desteklenmesi süreci analiz edilmiş, metodolojik bir yaklaşımla olması gereken aşamalar standartlaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Strateji, Strateji Haritaları, Kurumsal Karne, Maddi Olmayan Varlıklar, Ortak Dil

[1]Nişantaşı Üniversitesi

YERLEŞİM YERİ DIŞI BAZ İSTASYONLARININ BELİRLENMESİ İÇİN BULANIK SORGU MODELİ KULLANARAK KARAR DESTEĞİ SAĞLAYAN VERİ TABANI UYGULAMASI

Tahsin Çetinyokuş[1], Aydoğan Baş[2]

Bilgi teknolojilerinin gelişmesine bağlı olarak hem kişisel hem de kurumsal bazda veri miktarı çığ gibi artmaktadır. Bu verilerin düzenli bir şekilde veri tabanlarında muhafaza edilmesine ek olarak, işletmeler ve yöneticiler tarafından ihtiyaç duyulan bilgiye doğru şekilde ve istenen zamanda ulaşılması, gelişen rekabet ortamında ayakta kalmak ve iş gücünü verimli kullanmak açısından bir zorunluluk haline gelmektedir.

Günümüzde kullanılan veri tabanlarında aranan bilgilere ulaşmak için genellikle klasik sorgular kullanılmaktadır. Belirli bir sistematik içerisinde çalışan ve düzenli kayıtlar barındıran veri tabanlarında çalışan klasik sorgular ile çoğu zaman tatmin edici sonuçlar elde edilmektedir. Ancak iş hayatında, karar anında birçok değerlendirmenin belirsiz şartlara göre gerçekleştirilmesi ve yıllardır kullanılagelen veri tabanlarının yeterince verimli kayıtlar tutmaması nedeniyle kullanıcılar ulaşmak istedikleri bilgileri her zaman net bir şekilde elde edememektedir. Bunun yanı sıra, sorgularda kesin kriterler kullanılması, amaca yönelik olarak elde edilecek uygun bilginin elde edilmesini imkânsız hale de getirebilmektedir. Bundan dolayı veri tabanından istenilen çözüme yönelik bilgiyi alma işleminde, mümkün olduğunca bütün kullanıcılar için aynı bilgiyi ifade eden, anlamlı sonuçları artıran ve sınırlarını genişleten, sorguların oluşturulması önem kazanmaktadır.

Bu çalışmada, ülkemizde halihazırda kurulu olan iletişim (baz) istasyonlarından, yerleşim yerleri dışında faaliyet gösterenlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda kesin sorguları ve sonuçlarını genişletmek, ilgili kurum için amaca yönelik bir yöntem geliştirmek üzere bulanık sorgular oluşturulmuştur. Bulanık sorgular veri tabanı yönetim sistemi arayüzü aracılığıyla belirli kural ve kabuller çerçevesinde kullanılarak çekilen veriler raporlanmış ve değerlendirilmesi sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Veri Tabanı Yönetimi Sistemi, Bulanık Sorgu Modelleme, Yerleşim Yeri Dışı Baz İstasyonları

[1]Gazi Üniversitesi
[2]Bilgi Teknolojileri ve İletişimi Kurumu (BTK)

UML VERİ MODELLEME İLE HASTANE BİLGİ YÖNETİM SİSTEMİ TASARIMI

Azize Karagöz[1], Tuncay Aydoğan[2]

Yazılım geliştiriciler programlarını oluşturmadan önce tasarım süreci geçirmektedirler. Tasarım sürecinde projenin tüm evreleri ve hangi evrelerde neler yapılacağıyla ilgili detaylar hazırlanıldığından, bu süreç yazılım geliştiricilerin vazgeçilemez ve önemli evrelerinden biridir. Bu çalışmada Birleşik Modelleme Dili (Unified Modeling Language, UML) standartlarından UML0 ile Hastane Bilgi Yönetim Sistemleri (HBYS) kullanıcı senaryosu diyagramı, etkinlik ve sınıf diyagramları ile modellenmiştir. HBYS yazılımı oluşturulurken ilişkili olduğu birimlerin sayısının fazla olmasından kaynaklanan çok sayıda problemlerle karşılaşılır. Karşılaşılan problemleri rahat görebilmek için yazılım projelerinin oluşturulma aşamasında UML dili kullanılmıştır. Böylece yapılacak olan tüm evreleri bütün olarak görebilmeyi sağladığından, ileriki evrelerinde oluşabilecek hataları, tasarım sürecindeyken ön görüp, bu hataları aza indirmek ve bulmak kolaylaşmıştır. HBYS yazılımı tamamlanmadan görülen bu hatalar maliyet ve zaman tasarrufu sağlamaktadır. HBYS birimlerinde kullanılacak ortak görevleri belirleyerek, gereksiz görev tekrarı oluşumunu engellemektedir. Ayrıca yazılımı geliştirici, kullanıcı ya da yönetici olarak gruba eklenecek olan kişinin yazılım projesini anlaması, modellemeden dolayı daha kısa sürede ve kolay olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: UML, Sistem Tasarımı, Modelleme, Hastane Bilgi Yönetim Sistemleri

[1]Adnan Menderes Üniversitesi
[2]Süleyman Demirel Üniversitesi

TEKNOLOJİ GİRİŞİMCİLİĞİNDE BAŞARI VE BU SÜREÇTE KULUÇKA MERKEZLERİNİN YARATTIĞI KATMA DEĞER

Gözem Güçeri Uçar[1], Stefan Koch[1]

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki teknoloji girişimcilerinin bakış açısıyla başarının tanımını yapmak, bu doğrultuda kuluçka merkezleri ve bu merkezlerin teknoloji girişimlerinin başarısına etkisini incelemektir.
20 ay süren boylamasına saha araştırması, 17 teknoloji girişimi ve 6 kuluçka merkezini kapsayan birebir ve derinlemesine görüşmeler ile yürütülmüştür.
Şirketlerin kuluçka sonrası süreklilik ve başarısını etkileyen başlıca faktörün, kuluçka merkezinden mezun olma anında ulaşmış oldukları olgunluk seviyesi olduğu tespit edilmiştir. Yani kuluçkadan ayrılmadan önce şirketin ürünlerini pazara hazır hale getirmiş olması, bir veya daha fazla pilot uygulama gerçekleştirmiş olması, satış gerçekleştirmiş veya en azından potansiyel müşteriler ile tamamlanma aşamasına gelmiş satış anlaşmalarının bulunması, tedarik ve dağıtım gibi ihtiyaçlar için ortaklık yapısını oluşturmuş olması, operasyonları için yeterli finansal kaynağının bulunması ve belli bir süre firmanın sürekliliğini garanti altına alacak nakit akışına sahip olması beklenmelidir. Eğer mezun adayı firma olgunluğa ulaşmadan kuluçkadan ayrılırsa, sonrasında başarıya ulaşma ve uzun vadeli süreklilik şansı ciddi anlamda düşmektedir. Öte yandan, bahsedilen olgunluk seviyesini aşan ve buna rağmen hayatına kuluçka merkezinde devam eden firmalar, kuluçka merkezinin sunduğu rahatlık ve olanaklar nedeniyle asıl potansiyellerini gerçekleştirememe riskiyle karşı karşıya kalırlar.
Teknoloji girişimlerinin başarısına katkı sağlanabilmesi için kuluçka merkezlerinin öncelikle belli özelliklere sahip olması (örn. lokasyon avantajı, mentorluk ve eğitim hizmetleri, fiziksel ortam ve imkanlar, potansiyel ortak, müşteri ve yatırımcılarla tanışma ve işbirliği imkanı sunan etkinlikler gibi) önem taşımaktadır. Ancak teknoloji girişimlerinin kuluçka sonrasında başarılı olması için kuluçka yönetiminin mezuniyet öncesinde aday firmalara bir olgunluk analizi yapması, bu analizden geçen firmaların mezun edilmesi, hazır olmayanlara ise belirli bir süre uzatma verilmesi değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Kuluçka merkezleri, Teknoloji girişimleri, Girişimcilikte başarı, Başarı göstergeleri

[1]Boğaziçi Üniversitesi

SERVİSE DAYALI GERÇEK ZAMANLI TOPLAM VERİMLİLİK YÖNETİM SİSTEMİ

Alp Kut[1], Özge Kart[1]

Bu çalışmanın amacı Toplam Verimlilik Yönetimi (TPM) kavramı içerisinde yer alan faaliyetlerden en yaygın kullanılanlarına yönelik servise dayalı bir yazılım tasarlanmasıdır. TPM, Japonya kökenli bir verimlilik yönetim sistemidir. Mevcut ekipman ve üretim alanı ile ilgili kayıpları önleyen ve 5 "sıfır" (kaza, arıza, küçük duruş, hata, hurda) hedefine ulaşacak kusursuz bir sistem kurmayı amaçlar. En temel faydaları; üretim sisteminin verimliliğini en üst düzeye çıkaracak bir şirket kültürü oluşturmak, mevcut ekipman ve üretim alanı ile ilgili her türlü kaybı (arıza, iş kazası, kalite hatası… vb.) önleyecek kusursuz bir sistem kurmaktır. TPM grup çalışmasıdır, her ne kadar üretim alanında uygulanacak bir faaliyet gibi görünse de aslında en üst düzey yöneticiden, en kıdemsiz çalışana kadar herkesi kapsamakta ve iyileştirme faaliyetlerinin içine almaktadır. Bu çalışmada TPM faaliyetleri yeni teknolojiler kullanılarak (Servise Dayalı Mimari/SOA, bulut bilişim, mobil desteği) web tabanlı bir uygulama şeklinde gerçekleştirilecektir.

Üretim gerçekleştiren kuruluşlarda makinelerin çalışma ve bekleme sürelerine ilişkin bilgilere anlık ulaşabilmek üretim verimliliği açısından çok büyük önem taşımaktadır. Bu gereksinimi karşılamak için üretim yapan makinelerden anlık veri toplanması hedeflenmektedir. Çalışma içerisinde yer alacak OEE işlemlerinde üretimde kullanılan makinelerin anlık üretim değerleri grafiksel biçimde gösterilecektir. Yazılım geliştirme metodolojisi olarak V-Model kullanılacaktır. Verilerin görselleştirilmesi için grafikler ve gösterge panellerinden (dashboard) yararlanılacaktır. Bu çalışma KOBİ ölçekli ADAPA Bilgi Sistemleri Şirketi ve Dokuz Eylül Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü iş birliği ile yürütülmekte olup TÜBİTAK tarafından desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplam Verimlilik Yönetimi, TPM, Otonom Bakım, OEE, 5S, Kaizen, Eğitim

[1]Dokuz Eylül Üniversitesi

İŞ ZEKASI İÇİN AÇIK KAYNAK PLATFORMLARI KULLANIMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Azize Karagöz[1], Asil Alkaya[1]

Yazılım sektörü, işlem ve tedarik zinciri yönetimi, müşteri ilişkileri yönetimi ve proje planlamasına kadar, şirketlerin ihtiyaçlarını karşılamak için geniş bir çözüm yelpazesi sunmaktadır. Bu çözümlerin çoğu birbirinden bağımsız olarak uygulanır ve kolay birbirleriyle entegre olmayan, farklı altyapılarını kullanırlar. Çözümlerin bu şekilde birbirinden bağımsız ve kolay entegre olmayan, farklı yapıların kullanılması, müşteri yaşam çevrimlerini anlamak, daha geniş tedarik zinciri veya satış fırsatlarını belirlemek, ya da daha iyi planlama sağlamak için bilgilerin tek bir görünüm oluşturmasını oldukça zorlaştırır. Bireysel bölümlerin olmasını gerektiren durumlar olabilir, yalnız tedarik zinciri gereksinimleri veya coğrafyaya göre pazarlama kampanyaları ve müşteri görüşü veya ürün başarılarına bakmak için bu bireysellik dezavantaja dönüşmektedir. Açık kaynak iş zekâsı uyumunun ileriye dönük çok sayıda faydaları bulunmaktadır. Açık kaynak iş zekâsı arenası, adım adım gelişmeleri eşleştirir. Ayrıca kalkınma çabalarını ilerletmek için topluluk ve geniş işbirliği avantajına sahiptir. Sosyal ağı ele geçirdiği gibi ve insanlar hem iş içi hem de iş dışında etkileşimi yüksek seviyelerde beklenmektedir ve yazılım geliştirme katılma yeteneği ve yayın döngüsü çabaları, şirketlerin iş zekâsı olanaklarında daha fazla özerklik talep etmeleri gibi büyük bir avantaj olacaktır. Ve çoğu açık kaynak iş zekâsı, olanaklarının ticari yazılıma doğru geçişi vardır. Nihayetinde, bu şirketlerin gelir getirici modellerini tespit etmek gerekir ve çoğu Açık kaynak için iki katmanlı bir yaklaşım geliştirerek bunu yaparlar. Açık kaynak için itme, ücretsiz yazılım olanakları, onların beklentileri doğrultusunda organizasyonlara ikinci doğa haline gelmeye başlaması, iş zekâsında çok büyük olmuştur. Sonuç olarak, daha özgür olanaklar olacak, fakat açık kaynak, iş zekâsı alanında hangi anlamda olduğu yapısı, bu olanaklar ve ticari yazılım ve daha geniş hizmet durumunun da yer alan açık kaynak iş zekâsı olanaklarının genişlemesi ile dikkate değer şekilde değişecektir.

Anahtar Kelimeler: İş zekâsı, açık kaynak, açık kaynak iş zekâsı

[1]Adnan Menderes Üniversitesi

SİSTEM ANALİZİ YAKLAŞIMIYLA KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE ETKİN ÇAĞRI MERKEZLERİNİN KURULUMU

Zeynep Ünal[1] , Özcan Asilkan[1], Nisa Ekşili[1], Ahmet Yardımcı[1]

İşletmelerde müşteri memnuniyetini azaltan etkenler arasında, hizmetlerdeki gecikmeler ön sıralarda gelmektedir. Bu gecikmeleri azaltmak, hatta tamamen ortadan kaldırmak için çağrı merkezlerinin kurulması çok büyük önem arz etmektedir. Günümüzde, diğer işletmelerde olduğu gibi konaklama işletmelerinde (oteller) de rekabetin özünde müşteri memnuniyeti yer almaktadır. Müşteri memnuniyetini sağlamanın ve artırmanın ilk adımı ise müşteri yorumlarını dinlemektir. Çağrı merkezi, ürün desteği veya müşteri bilgi talepleri için gelen telefon çağrılarının karşılandığı, aynı zamanda tele-pazarlama amaçlı telefon görüşmelerin yapıldığı bir merkezi ofis olarak tanımlanabilir. Konaklama işletmelerindeki çağrı merkezleri, müşteri yorumlarını (teşekkür, şikâyet ve öneri) elde ederek gerekli düzeltme tedbirlerinin alınmasına aracılık etmede, hizmet kalitesinin arttırılmasında, müşteri memnuniyetinin gerçekleştirilmesinde, müşteri sadakatinin oluşturulmasında ve etkin müşteri ilişkileri yönetiminin uygulanmasında çok önemli işleve sahiptir.

Sistem analizi, ana sistemin öğe ve işlevlerinin ele alınarak ayrıntılı olarak tanımlanmasıdır. Bu aşama sonucunda üretilen raporda; kullanıcının bütün ihtiyaçları, var olan sistemin durumu, seçilen en uygun çözümün değerlendirilmesi ve sistemin nasıl iyileştirilebileceğine dair öneriler yer almaktadır. Sistem analizi ekibinin yaptığı görüşmeler sırasında kullanıcı ihtiyaçları ve beklentileri dikkate alınarak çözülmesi gereken problemler tanımlanır, tespit edilen öncelikler doğrultusunda işlem adımları belirlenir.

Bu çalışmanın amacı, konaklama işletmelerindeki geleneksel iş akışlarında yaşanan aksaklıkları ortaya koyup, verilen hizmetlerin verimlilik ve müşteri memnuniyeti üzerindeki etkisini inceleyerek müşteri memnuniyetini artırmak için alınması gereken önlemleri vurgulamak, özellikle de sistem analizi yaklaşımıyla şekillenecek etkin çağrı merkezlerinin sisteme dâhil edilmesiyle iş akışlarında yaşanacak iyileşmeleri göstermektir.

Anahtar Kelimeler: Çağrı merkezi, konaklama işletmesi, otel, sistem analizi ve tasarımı, müşteri memnuniyeti, iş akışı

[1]Akdeniz Üniversitesi

POSTERLER

UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN E-TİCARET ALGISI: BİR UYGULAMA ÖRNEĞİ

Hakan Özköse[1], E.Sertaç Arı[1], M.Hanefi Calp[1], Ahmet Doğan[1]

Gelişen teknolojiyle birlikte firmalar geleneksel ticaret yöntemi yerine yeni yöntemleri uygulamaya başlamıştır. Bu yöntemlerden bir tanesi de e-ticarettir. E-ticaret; ağlar üzerinden mal ve hizmetin müşterilere sunulmasıdır. Firmalar, e-ticaret ile satışlarını arttırmayı planlamakta ve aynı zamanda maliyetlerini düşürmeyi hedeflemektedirler. E-Ticaret, firmalara birçok avantaj sağladığı gibi bunun yanında müşterilere de birçok fırsat sunmaktadır. E-ticaret müşterilerin ürünleri takip etmesini kolaylaştırmakla birlikte ürünler arasında kıyaslama yapmalarına olanak tanımaktadır. Bu bağlamda, yüksek lisans öğrencilerinin e-ticaret sayfalarına bakış açıları ve e-ticaret hakkındaki görüşleri belirlenmek istenmiştir. Öğrencilerin bakış açılarını ve görüşlerini elde etmek için 30 sorudan oluşan bir anket formu kullanılmıştır. Bu anket formu Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü Uzaktan Eğitim Yüksek Lisans programlarında öğrenim gören 107 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi için SPSS programından yararlanılmıştır. Çalışmada, frekans analizi ve CROSSTAB analizleri ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Elde edilen verilere göre öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun e-ticaret sayfalarını kullandıkları görülmüştür. Fakat bazı konularda tedirginlik yaşadıkları gözlemlenmiştir. En dikkat çekici hususun, kişisel bilgilerin ve kredi kartı bilgilerinin e-ticaret sayfalarında kullanılması üzerinedir. Katılımcılar, kredi kartı ve kişisel bilgilerini kullanırken tedirginlik yaşamaktadırlar fakat e-ticaret sayfalarından alışveriş yapmalarını gene de engellememektedir. E-ticaret sayfaları kullanıcı tedirginliklerini göz önünde bulundurursa kullanıcıların kendi firmalarına olan güvenlerini daha da artırabilir. Özetle bu çalışma, Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü Uzaktan Eğitim Programlarında yüksek lisans öğrenimi gören öğrencilerin E-Ticaret algısını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: E-Ticaret, algı, güven

[1]Gazi Üniversitesi

OTOMATİK MEDYA İZLEME İÇİN DERLEM OLUŞTURMA: FOLKSONTOLOJİK YAKLAŞIM

Ahmet Süerdem[1], Merve Bilici[2]

Web ortamında üretilen çok sayıdaki metinleri derleme; veriye dönüştürme ve analiz ederek daha iyi yönetim kararları alma sürecine 'Medya zekası (Media Intelligence)' adı verilmektedir. Medya zekası; çevrim-içi metinleri, izleme, ölçümleme ve analiz, ve raporlama süreçlerinden oluşur. Metin analizi aşamasında bilgi toplanmak istenen alanı içeren bir derlemin oluşturulması diğer süreçlerin daha sağlıklı işleyebilmesi için özel bir önem taşımaktadır. Bu araştırma, yöntemsel olarak denetimli derleme ile özgün bir alanda (Bilim ve Teknoloji ile ilgili haberler) ontoloji oluşturmak için ana-hatları belirlemeyi hedeflemektedir. Metin tabanı oluşturulması, elde edilen metinlerin semantik olarak dengeli ve temsil edici olması, metin madenciliği ve makine öğrenmesi yolu ile konuya özgün endeksleme yapabilecek sınıflayıcıların oluşturulması araştırmanın yoğunlaşacağı yöntemlerdir. Bütün bunları birleştirecek yöntem olarak folksontoloji önerilmektedir. Folksonomi, içerikleri endekslemek için birden fazla kişinin, metinleri kullanan kişilerin niyetlerini de gözönüne alarak etiketleme yaptıkları aşağıdan yukarı bir sınıflama sistemi oluşturmaları sürecine denir. Folksonomilerin yapılandırılması ve sınıflandırılmasına da folksontolji adı verilir. Bu araştırmada vardığımız çıkarımlar, medya zekası sürecinin etkin ve verimli bir şekilde işleyebilmesi için insan denetlemesini de içeren hedef odaklı bir derlem oluşturma stratejisinin önemine işaret etmektedir. Hedeflenen özgün alan konusunda uzmanlar derleme aşamasında metin madenciliği ve makine öğrenmesi yöntemlerinin de yardımı ile derlemin söz konusu alanı temsil edici olduğuna karar vermelidirler. Makine okuması ve insan anlamasını birleştiren bir süreç esastır.

Anahtar Kelimeler: Medya Zekası, Metin Analizi, Derlem Oluşturma, Folksontoloji

[1]İstanbul Bilgi Üniversitesi
[2]Boğaziçi Üniversitesi

YÖNETİM BİLGİ SİSTEMLERİ KULLANIM ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER

Tahsin Erhan Önel[1], Yuriy Mishchenko[1], Mehmet Miman[1]

Yönetim Bilgi Sistemleri (YBS), yönetimin gereksinimlerini karşılamaya yönelik olarak, üst düzeyden alt düzeye doğru ve yönetim gereksinimleri doğrultusunda, işletmenin amaçları göz önüne alınarak geliştirilen her türlü donanım ve yazılımdan oluşan sistemlerdir. Bu çalışma, rassal örneklem yoluyla seçilen 120 yöneticiye uygulanan bir keşfedici ankette yer alan ve YBS kullanıcıların demografik özelliklerini yansıtan 9 faktör (cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, sektör, pozisyon, tecrübe, sorumlu olunun kişi sayısı, YBS kullanım amacı, YBS kullanım sıklığı) arasındaki ilişkileri ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışma ile, %95 güvenirlikle Cinsiyet - Amaç, Cinsiyet – Sıklık, Eğitim Düzeyi –Sıklık, Sorumlu Kişi Sayısı – Amaç, Sorumlu Kişi Sayısı – Sıklık, Amaç – Sıklık arasındaki ilişkiler anlamlı bulunmuştur. Böylece YBS kullanıcılarının profili ortaya çıkmış olup, gereksinim duyulan hususlarda eğitimler düzenlenerek profilin güçlenmesi sağlanabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yönetim Bilgi Sistemleri, Kullanım Özellikleri

---

[1]Toros Üniversitesi

BİLİŞİM SİSTEMLERİ VE TEDARİK ZİNCİRİ ÜZERİNE ETKİSİ

Ayşenur Erdil[1], Ayşe Öztürk[1]

Tedarik Zinciri Yönetimi; tedarikçiler, üreticiler, lojistik hizmet firmaları ve müşteriler arasında oluşan ağdaki malzeme, ürün, hizmet, bilgi ve finansal akışların yönetimini içermektedir. Bu zincirin her bir elemanı arasında ve her elemanın kendi içlerinde koordinasyonu ve entegrasyonu gerçekleştirmesi TZY"nin başarılı olmasını sağlar. Bilişim teknolojilerinin, tedarik zincirlerinin koordinasyonu ve entegrasyonu için yapılan faaliyetlerinde çok önemli bir rolü vardır. Bilgi paylaşımının hızlanması, kolaylaşması ve güvenilirliliğinin artışı, lojistik firmalarında zamanın etkin kullanımı, maliyetlerde tasarruf, etkin yönetim şekilleri gibi birçok olumlu etkiyi de beraberinde getirmektedir. Bilişim teknolojilerinin, tedarik zincirleri üzerindeki olumlu etkileri dikkate alınarak hazırlanan bu çalışmada, hammadde üretiminden son kullanıcıya kadar uzanan Tedarik Zinciri Yönetiminde bilişim teknoloji alt yapısı detaylı olarak incelenerek, bilgi paylaşımının tedarik zincirlerinin etkinlikleri üzerindeki etkileri incelenmiştir. Türkiye'de faaliyette bulunan sanayi kuruluşlarında bilişim teknolojilerin, tedarik zinciri yönetiminde alıcı-tedarikçi arasındaki ilişkinin gelişme düzeylerini ve bu ilişki düzeylerinde üretilen ürünlerin kalitesinin, güvenirliğinin, esnekliğinin nasıl etkilediği incelenmiş ve bunun sonucu olarak elde edilecek bulguların işletme performansını nasıl etkilediği değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tedarik Zinciri Yönetimi; Bilişim Teknolojileri; Performans Kriterleri

[1] Yalova Üniversitesi

ONLINE ALIŞVERVİŞ GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN İNCELEME

Arif Sarı[1], Mesut Uçar[1]

Internet kullanımının ticarette de yaygınlaşması ile beraber her gün yeni yöntemler geliştirilerek sanal ortamda çok çeşitli saldırılar ve soygunlar yapılıyor. Bu konularla ilgili olarak bilinçlendirilmemiş vatandaşlarımız, tanımadıkları Internet siteleri üzerinden alışveriş yaptıkları esnada veya bilmedikleri herhangi bir Internet sitesi üzerinden veri indirdiği esnada, önceden hazırlanmış olunan zararları yazılımların sisteme rahat bir biçimde girişine izin vermektedir. Her ne kadar da bu zararlı yazılımları engellemek için geliştirilen yüzlerce antivirüs ve güvenlik duvarı uygulaması bulunuyor olsa da, gelişen teknoloji ile yeni saldırı yöntemleride gelişiyor ve "% 100 güvenlik" düşüncesini ortadan kaldırıyor. Zafiyetlerin sistem tabanlı ve ayni zamanda da insan tabanlı olabileceğini düşündüğümüzde, en güvenlilir sistemin fişi çekilmiş olunan sistemler olduğunu açıkca belirtebiliriz. Bu çalışmada online alışverişin daha güvenli gerçekleştirilmesine yönelik hazırlanmış olunan uygulamalardan bahsedilerek, salıdırıların nasıl gerçekleştiğini, kullanılmakta bulunulan güvenlik duvarı ve antivirüs yazılımlarının online alışveriş esnasında ne derece etkili olduğuna yönelik genel bir değerlendirme yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal mühendislik, Online alışveriş, Web tabanlı saldırı, hacker, güvenlik.

[1]Lefke Avrupa Üniversitesi

NOTLAR